TRENER

broj 132-133
oktober 2026.
godina XXX

magazin udruženja košarkaških trenera

Željko Obradović i Ettore Messina

Legende Evropske košarke

zaokružili četvrt veka najprestižnije trenerske klinike

MARINA MALJKOVIĆ

Ponosne smo i svesne uspeha

ĐOAN PENJAROJA

Želeo sam ovo da doživim

U okviru svečanog programa Košarkaške klinike „Dušan Ivković" uručene su i ***Zlatne plakete*** *Udruženja košarkaških trenera Srbije za izuzetan doprinos razvoju srpske košarke. Dobitnici su:*

Dobrilo Jojić, Dragoslav Tančić, Sreten Đurić i Milkan Mrđa

Ovim priznanjima odata je zahvalnost ljudima koji su svojim dugogodišnjim radom ostavili neizbrisiv trag u razvoju trenerske struke i srpske košarke.

Uručene su i nagrade za najuspešnije trenere u sezoni 2025-2026. u kategorijama od pionira do košarkaške lige Srije i kupa Srbije u muškoj i ženskoj konkurenciji.

magazin ■ Broj 132-133 ■ oktobar 2026. ■ godina XXX
TRENER

Godina uspeha i jubileja

Malo je vremena ostalo do završetka 2026. godine, ali svakako još mnogo posla da bismo mogli sumirati kompletne rezultate.

Međutim, sasvim je izvesno da će ti rezultati biti za ponos našeg udruženja. Ono što će svakako biti upamćeno jesu dva jubileja koja su obeležila ovu godinu, a koji su potvrdili naše osnovne ciljeve, pre svih stručno usavršavanje trenera, članova UKTS-a.

Tradicionalno, poslednjeg vikenda juna održali smo jubilarnu košarkašku kliniku koja s ponosom nosi ime naše trenerske legende Dušana Dude Ivkovića. Bio je to zahtevan izazov, dug prema svetskom ugledu koji je naša klinika stekla i učvrstila i ogroman dug prema legendarnom Dudi i svima koji s velikom nadom rado posećuju našu klinku. Uz izuzetan trud naše kancelarije, kao centra svih aktivnosti i brojnih volontera – trenera, pomenuti jubilej je zasijao punim sjajem. Ugledni predavači predvođeni našim, a najboljim evropskim trenerom Željkom Obradovićem i Etoreom Mesinijem oduševili su oko tri hiljade prisutnih trenera iz Srbije i preko četrdesetak zemalja iz širom sveta, uz izvanredne uslove za praćenje klinike. To do sada nije viđeno. Dakle, ako se držimo našeg svetog pravila da svaka naredna godina mora da bude uspešnija od protekle, svima je jasno koliki je izazov pred nama u 2027. godini. Uz izuzetan ponos zbog najuspešnije organizovane klinike do sada, stvorili smo i nove, zahtevnije izazove. To je ujedno put ka usavršavanju svih naših članova i svih koji učestvuju u aktivnostima UKTS-a.

Drugi jubilej je vezan za magazin „Trener". Pored svega što sledi do kraja godine, ovim brojem obeležavamo 30 godina izlaženja našeg magazina u kontinuitetu. I za ovaj jubilej su najzaslužniji oni kojima je on namenjen, a to su naši treneri – čitaoci. Oni nisu samo čitaoci, već i stvaraoci bogatog sadržaja koje on iz broja u broj donosi. Od samog starta sadržaj su stručne teme koje služe stručnom usavršavanju naših članova. Istovremeno, „Trener" je hroničar svih aktivnosti vezanih ne samo za UKTS već za kompletna košarkaška zbivanja u Srbiji poslednjih trideset godina. Trebalo je mnogo znanja, truda i enztuzijazma da bi „Trener" zaživeo i opstao. Podsetimo, kada smo mi kretali, ovakve magazine imali su u Španji, Italiji i Grčkoj, a po ugledu na nas i FIBA je napravila sličan pokušaj. Svi oni, FIBA posebno, imali su budžet koji mi nismo mogli ni zamisliti. Već godinama jedini magazin ovog sadržaja u Evropi je „Trener". Svi ostali su ugašeni. Međutim, mi smo imali što oni nisu – najbolje trenere. Kada smo uspostavili ovakav projekat magazina (1997), u prvih deset najboljih trenera Evrope bili su, i to od prvog do sedmog mesta, naši treneri predvođeni legendarnim profesorom Nikolićem. Tu je bio i ostao ključ našeg uspeha. Pored svih naših najvećih imena, u „Treneru" su se pojavila sva najveća trenerska imena iz celog sveta. Danas mnogi predavači na uglednim svetskim fakultetima za sport, kada je košarka u pitanju, na naš ponos, koriste stručne teme objavljene u našem magazinu. Poseban vetar u leđa „Trener" je dobio pojavom Trenerske klinike. Uspeh oba poduhvata odvijao se sistemom spojenih sudova. „Trener" je u predavačima i učesnicima klinike dobio veliku šansu da podigne kvalitet, klinika je imala priliku da je „Trener" afirmiše, približi košarkaškim trenerima, da sva ta predavanja ostanu trajno dobro i za generacije koje dolaze.

Jeste ova godina, čemu uvek težimo, nadmašila prethodnu, jer to je naša obaveza i nepisano pravilo, ali pomenuta dva jubileja – klinika i „Trener" – svakako su nešto jedinstveno, čime se nijedno udruženje košarkaških trenera na svetu ne može pohvaliti. Klinika i „Trener" su svojim kvalitetom izuzetno doprineli ugledu UKTS-a.

Pored svih pregalaca, koji ponekad, po prirodi posla, nisu eksponirani u vezi sa uspehom ova dva jubileja i koji zaslužuju poštovanje i čestitke, mora se istaći: za uspeh i klinike i „Trenera" najveća zasluga pripada košarkaškim trenerima, članovima UKTS-a. ●

Impresum

ISSN 2812-7986

Osnivač i izdavač: Udruženje košarkaških trenera Srbije, Beograd, Sazonova 83 ■ **Za izdavača:** Ivan Jeremić ■ Glavni i odgovorni urednik: Mirko Polovina, mppolovina@gmail.com ■ **Izdavački savet:** dr Vladimir Koprivica (predsednik), Milkan Mrđa, Milan Tasić, Ljupče Žugić ■ **Design&Layout:** Studio Platinum ■ **Dijagrami:** Marko Mrđen ■ **Prevod:** Filip Simić ■ **Lektura i korektura:** Branislava Cvetković ■ **Adresa redakcije:** Beograd, Sazonova, 83 ■ **e-mail:** ukts@ukts.rs ■ **Telefon:** +381 11 34 00 852 ■ **Fax:** +381 11 34 00 851 ■ **Štampa:** Birograf Comp, Zemun ■ **Tiraž:** 1.000 primeraka ■ **Časopis izlazi dvomesečno** ■ Rešenjem Ministarstva za informacije Republike Srbije br. 651-03-00323/1999-03, od 17. 1. 2000. god. „Trener" je upisan u registar javnih glasila, pod rednim brojem 2928

Četvrt veka znanja, tradicije i zajedništva

Postoje događaji koji se ne mere samo brojem učesnika, predavača i održanih predavanja. Njihova prava vrednost ogleda se u znanju koje ostavljaju, ljudima koje povezuju i generacijama kojima pomažu da budu bolje. Beogradska košarkaška klinika „Dušan Ivković" tokom četvrt veka postojanja postala je upravo takvo mesto – međunarodno prepoznatljiv skup na kom se susreću različite košarkaške škole, iskustva i filozofije, sa zajedničkim ciljem da unaprede rad trenera i razvoj igre.

Jubilarna, 25. Beogradska košarkaška klinika „Dušan Ivković", održana 27. i 28. juna 2026. godine u hali „Aleksandar Nikolić", okupila je više od 3.000 učesnika na svečanom otvaranju, među kojima je bilo više od 200 trenera iz inostranstva. Rekordna posećenost predstavlja potvrdu međunarodnog ugleda koji je klinika izgradila, ali i poverenja koje trenerska zajednica već decenijama ukazuje Udruženju košarkaških trenera Srbije.

Za mene, kao generalnog sekretara UKTS-a, ovaj jubilej predstavlja razlog za ponos, ali pre svega i odgovornost. Iza ovakvog rezultata stoje decenije rada, vizija ljudi koji su stvarali udruženje, predavači koji su prihvatali naš poziv, treneri koji su nam ukazivali poverenje i saradnici koji su svojim angažovanjem omogućili da klinika postane ono što je danas. Naš zadatak je da to nasleđe čuvamo, ali i da ga razvijamo.

Od temelja trenerske organizacije do međunarodne klinike

Istorija Beogradske košarkaške klinike ne može se odvojiti od istorije Udruženja košarkaških trenera Srbije. Koreni organizovanog rada sežu u 1972. godinu, kada je Slobodan Piva Ivković, zajedno sa Rankom Žeravicom, Slobodanom Ćelom Mićovićem, Dragoljubom Pljakićem i drugim istaknutim košarkaškim stručnjacima, postavljao temelje moderne trenerske organizacije. Njihova ideja bila je da treneri dobiju svoje mesto okupljanja, razmene iskustava i kontinuiranog stručnog usavršavanja.

Osnivanje Udruženja jugoslovenskih košarkaških trenera 1991. godine predstavljalo je važan korak u organizovanju trenerske struke. U narednim godinama posebno mesto zauzeo je Dušan Ivković, koji je preuzeo predsedničku funkciju 1996. godine. Njegovi autoritet, znanje i međunarodni ugled doprineli su razvoju udruženja, dok je njegovo delovanje u Svetskom udruženju košarkaških trenera dodatno povezivalo našu struku s međunarodnom košarkaškom zajednicom.

U razvoju organizacije značajnu ulogu imali su i Željko Obradović, Ćivija Kovačić, Aca Petrović i drugi ljudi koji su svojim radom doprinosili kontinuitetu i unapređenju udruženja. Danas, pod predsedništvom Ivana Jeremića, nastavljamo da razvijamo tu tradiciju i da stvaramo uslove za stručno usavršavanje trenera svih generacija.

Beogradska košarkaška klinika nastala je 2001. godine, kao nastavak i razvoj ranijih „Trenerskih dana", dok je prvo izdanje održano 2002. godine. Od samog početka postojala je ambicija da Beograd postane mesto susreta najuglednijih domaćih i stranih stručnjaka. Od 2022. godine klinika nosi ime Dušana Ivkovića – u čast trenera čiji su delo, rezultati i odnos prema struci ostavili neizbrisiv trag u srpskoj, evropskoj i svetskoj košarci.

Tokom četvrt veka klinika je okupila više od 25.000 trenera, a na njenoj govornici smenjivala su se neka od najzna-

Milan Opačić, izvršni direktor Prvog beogradskog međunarodnog košarkaškog trenerskog seminara

Idući seminar dočekaćemo još spremniji

Opačić

Najuporniji

Promocije

čajnijih imena svetske košarke. Taj kontinuitet nije nastao slučajno. On je rezultat jasne ideje: da kvalitetno obrazovanje trenera mora biti trajna obaveza, a ne povremena aktivnost.

● Velika imena i različite košarkaške filozofije

Od prvih izdanja klinika je nastojala da trenerima približi različite škole košarke. Don Nelson, Del Haris, Rik Majerus, Doni Nelson i Igor Kokoškov bili su među predavačima koji su učesnicima približili različite pristupe odbrani, napadu, organizaciji igre i rešavanju taktičkih situacija.

U narednim godinama u Beograd su dolazili Greg Popović, Lari Braun, Roj Vilijams, Majk D'Antoni, Etore Mesina, Božidar Maljković, Ruben Manjano, Duško Ivanović, Svetislav Pešić i Duško Vujošević. Njihova predavanja nisu bila samo predstavljanje sistema i vežbi. Ona su omogućavala trenerima da razumeju razloge zbog kojih određeni principi funkcionišu, način na koji se grade timska pravila i kako se individualni kvaliteti igrača uklapaju u zajedničku igru.

Među brojnim istaknutim predavačima bili su i Željko Obradović, Aíto Garsija Reneses, Toni Benet, Dušan Ivković, Bo Rajan, Tim Flojd, Teri Porter, Andrea Trinkijeri, Oktaj Mahmuti, Dimitris Itudis, Marina Maljković, Dejan Radonjić, Đoan Plaza, Pedro Martinez, Darko Rajaković i Sten van Gandi, uz mnoge druge domaće i međunarodne stručnjake.

Njihova iskustva obuhvatala su najrazličitije oblasti: individualnu tehniku, timsku taktiku, tranzicionu igru, organizaciju treninga, fizičku pripremu, psihologiju sporta i razvoj mladih igrača. Upravo je širina sadržaja jedna od najvećih vrednosti klinike. Treneri nisu dolazili da bi dobili jedan univerzalni recept, već da bi upoznali različite pristupe, preispitali sopstvene navike i pronašli ideje koje mogu da primene u svom radu.

Ni pandemija nije prekinula taj kontinuitet. Izdanje iz 2020. i program iz 2021. godine održani su onlajn, uz učešće stručnjaka kao što su Saša Obradović, Dejan Milojević, Svetislav Pešić, Duško Vujošević i Marina Maljković. Godine 2022. predavači su bili Etore Mesina, Dušan Alimpijević, Džon Kalipari i Izrael Gonzales.

U godinama koje su prethodile jubileju među predavačima su bili Dvejn Kejsi, Gordon Herbert, Vensan Kole, Željko Obradović, Tuomas Isalo, Ćus Mateo, Stivi Kliford i Saša Obradović, kao i Aleksandar Đorđević, Dušan Alimpijević, Brendon Andervud i Janis Sferopulos. Svaki od tih dolazaka dodatno je obogatio program i omogućio učesnicima da se upoznaju sa iskustvima trenera iz različitih takmičarskih sistema.

Jubilarna 2026. godina okupila je pet izuzetnih predavača: Željka Obradovića, Etorea Mesinu, Igora Kokoškova, Toda Goldena i Ivanu Jaglu. Golden je u Beograd došao sa iskustvom osvajanja NCAA titule sa Univerzitetom Florida 2025. godine, dok su ostali predavači doneli iskustva iz vrhunske evropske i međunarodne košarke.

Posebno je važno što se ugledni treneri rado odazivaju pozivu UKTS-a i što su spremni da znanje, iskustvo i sopstvenu filozofiju rada podele s kolegama. Njihovo prisustvo potvrđuje međunarodni značaj klinike, ali i poštovanje prema trenerskoj zajednici koja veruje da se napredak gradi učenjem i razmenom iskustava.

● Jubilej koji nosi ime Dušana Ivkovića

Svečano otvaranje 25. klinike bilo je posebno emotivno. Više od 3.000 okupljenih trenera i gostiju prisustvovalo je obraćanju Željka Obradovića, jednog od najtrofejnijih evropskih trenera i čoveka koji je učestvovao u stvaranju klinike. Njegovo sećanje na Dušana Ivkovića, poziv u reprezentaciju 1988. godine i savete koji su oblikovali njegov trenerski put podsetili su sve prisutne da iza velikih rezultata stoje poverenje, podrška i spremnost da se znanje prenosi dalje.

Filmska posveta Dušanu Ivkoviću i uručenje plakete njegovoj porodici bili su snažan podsetnik na nasleđe koje je ostavio. Njegovo ime danas nije samo deo naziva klinike, već simbol vrednosti koje želimo da sačuvamo: ozbiljnog rada, stručnosti, autoriteta zasnovanog na znanju i poštovanja prema profesiji.

Tokom dva dana predavanja obrađivane su teme iz savremene taktike, metodologije treninga, iskustava iz Evrolige, NBA i NCAA košarke, kao i psihološke i mentalne pripreme. Učesnici su imali priliku da čuju različite poglede na igru i da ih povežu sa sopstvenim iskustvom.

Važan deo jubileja bilo je i odavanje priznanja ljudima koji su doprineli razvoju srpske košarke. Zlatne plakete UKTS-a uručene su Dobrilu Jojiću, Dragoslavu Tančiću, Sretenu Đuriću i Milkanu Mrđi. Ova priznanja podsećaju da istoriju košarke ne stvaraju samo trofeji i rezul-

Od prvih izdanja klinika je nastojala da trenerima približi različite škole košarke. Don Nelson, Del Haris, Rik Majerus, Doni Nelson i Igor Kokoškov bili su među predavačima koji su učesnicima približili različite pristupe odbrani, napadu, organizaciji igre i rešavanju taktičkih situacija. Tokom četvrt veka klinika je okupila više od 25.000 trenera, a na njenoj govornici smenjivala su se neka od najznačajnijih imena svetske košarke. Taj kontinuitet nije nastao slučajno. On je rezultat jasne ideje: da kvalitetno obrazovanje trenera mora biti trajna obaveza, a ne povremena aktivnost

U poslednjih sedam godina objavili smo više od deset stručnih knjiga i publikacija namenjenih košarkaškim trenerima. To je važan deo našeg rada jer želimo da znanje bude sačuvano u kvalitetnoj literaturi kojoj trener može da se vraća tokom cele svoje karijere

tati već i ljudi koji decenijama rade sa igračima, obrazuju trenere i doprinose razvoju struke.

I prethodna izdanja klinike bila su prilika da se prepoznaju pojedinci i institucije čiji je doprinos izuzetno važan. Među ranijim dobitnicima priznanja bili su Košarkaški savez Beograda, profesor Saša Jakovljević i trener Milan Minić. Takva priznanja predstavljaju izraz zahvalnosti ljudima čiji rad ostavlja dugoročan trag i pokazuje koliko je važno čuvati profesionalne vrednosti i poštovati one koji ih svakodnevno promovišu.

Organizacija klinike zahteva veliki timski rad. Zato zahvalnost pripada i saradnicima, volonterima, partnerima, sponzorima i Košarkaškom savezu Srbije, s kojim UKTS sarađuje u organizaciji i unapređenju stručnog usavršavanja. Veliki događaj može da traje četvrt veka samo ako iza njega postoji zajednica ljudi koji veruju u njegov smisao.

● Izdavaštvo – ulaganje u znanje koje ostaje

Kada govorimo o doprinosu UKTS-a razvoju trenerske struke, važno je da kliniku ne posmatramo izdvojeno od ostalih aktivnosti udruženja. Naš rad traje tokom cele godine, a jedan od njegovih najznačajnijih segmenata jeste izdavačka delatnost.

U poslednjih sedam godina objavili smo više od deset stručnih knjiga i publikacija namenjenih košarkaškim trenerima. To je važan deo našeg rada jer želimo da znanje ne ostane samo u sali, na predavanju ili u beleškama učesnika već da bude sačuvano u kvalitetnoj literaturi kojoj trener može da se vraća tokom cele svoje karijere.

Naš cilj je da stručna knjiga postane redovan deo godišnjeg programa udruženja. Želimo da svake godine trenerima ponudimo novo izdanje koje obrađuje važne teme savremene košarke i pruža praktičnu pomoć u svakodnevnom radu. Knjige delimo učesnicima Beogradske košarkaške klinike i naših stručnih seminara, tako da svaki susret s predavačima dobije i trajni edukativni nastavak.

Teme naših izdanja obuhvataju širok raspon trenerskog posla: individualnu tehniku, razvoj mladih košarkaša, metodiku treninga, pedagogiju, psihologiju sporta, grupnu i timsku taktiku, tranzicionu igru, organizaciju napada i odbrane. Takav pristup proizlazi iz razumevanja da savremeni trener mora da poseduje mnogo više od taktičkog znanja. Potrebno je da razume način na koji igrači uče, kako se razvijaju njihove sposobnosti, kako se gradi timska odgovornost i kako se stvaraju uslovi za dugoročni napredak.

Posebnu vrednost vidimo u tome što publikacije imaju konkretnu namenu. One treba da pomognu treneru da unapredi vežbu, drugačije organizuje trening, bolje razume određeni košarkaški princip ili pronađe efikasniji način komunikacije sa igračima. Jedna dobro obrađena tema može da podstakne novo razmišljanje i da s vremenom postane deo trenerovog svakodnevnog rada.

U tome je suština našeg izdavačkog programa: ne objavljivati knjige samo da bismo povećali broj izdanja, već stvarati stručnu biblioteku koja će koristiti sadašnjim i budućim generacijama trenera. Izdavaštvo je dugoročno ulaganje u ljude koji rade na terenu, a time i u budućnost srpske košarke.

● Magazin „Trener" – tri decenije stručnog nasleđa

Uz stručne knjige, posebno mesto pripada magazinu „Trener", koji ulazi u svoju tridesetu godinu. Tokom gotovo tri decenije ovaj časopis postao je mnogo više od publikacije koja prati aktivnosti udruženja. On predstavlja arhivu stručnog znanja, iskustava i ideja domaćih i stranih košarkaških trenera.

Na njegovim stranicama obrađivane su različite teme – od tehnike i taktike preko metodike i organizacije treninga do psihologije, fizičke pripreme i razvoja igrača. Magazin beleži promene u košarci, ali istovremeno čuva iskustva i principe koji ostaju relevantni i kada se igra menja.

Posebno je važno što se sadržaj magazina čuva i u digitalnoj arhivi na sajtu UKTS-a. Tako tekstovi iz ranijih brojeva ostaju dostupni trenerima koji žele da proučavaju određenu temu, pronađu ideju za trening ili se upoznaju sa iskustvima prethodnih generacija.

Knjige, magazin i seminari čine povezanu celinu. Predavanje može da otvori novu perspektivu, stručna knjiga da omogući detaljnije proučavanje, a magazin da

sačuva ideje i iskustva za budućnost. Na taj način UKTS ne organizuje samo događaje već gradi kontinuitet stručnog obrazovanja.

● Jedna nova ideja može da promeni mnogo toga

Pored klinike, važan deo rada udruženja čine Trenerski dani „Borivoje Cenić", programi stručnog usavršavanja i aktivnosti povezane s licenciranjem trenera. Sve te aktivnosti imaju isti cilj: da trenerima omoguće da prate razvoj igre, unapređuju svoje znanje i budu spremni da odgovore na zahteve savremene košarke.

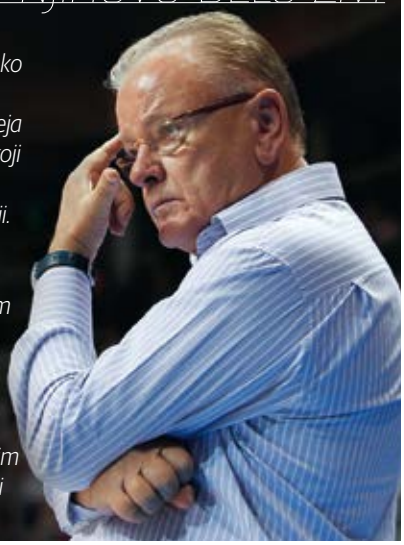
Lično verujem da se vrednost edukacije često vidi u malim, ali važnim promenama. Na svakoj klinici može da se čuje makar jedna rečenica, usvoji jedna misao, upozna drugačija filozofija ili pronađe trenerski detalj koji će unaprediti svakodnevni rad. Nekada je to nova vežba, nekada drugačiji način objašnjavanja poznatog principa, a nekada bolje razumevanje igrača i njegovih potreba.

Trener ne mora da prihvati svaki pristup koji čuje. Važno je da bude otvoren za učenje, da razume različite filozofije i da iz njih izabere ono što može da unapredi njegov rad. Ako se posle predavanja vrati u salu s jednom dobrom idejom koju će preneti svojim igračima, onda je stručni skup već ostvario svoju svrhu.

Zbog toga četvrt veka Beogradske košarkaške klinike „Dušan Ivković" ne vidim samo kao priliku da se osvrnemo na uspešnu prošlost već i kao obavezu da nastavimo da razvijamo ono što su prethodne generacije započele. Želimo da klinika ostane mesto susreta najboljih stručnjaka, da izdavaštvo svake godine donosi novu vrednu knjigu, da magazin „Trener" nastavi da čuva i prenosi znanje i da naši seminari budu sadržajni, korisni i dostupni trenerima.

Zahvalnost dugujemo Slobodanu Pivi Ivkoviću, Dušanu Ivkoviću, Ranku Žeravici, Slobodanu Ćeli Mićoviću, Dragoljubu Pljakiću, Željku Obradoviću i svim ljudima koji su stvarali, vodili i unapređivali našu organizaciju. Njihova posvećenost postavila je temelje na kojima danas gradimo nove programe i stvaramo mogućnosti za naredne generacije trenera.

DUŠAN DUDA IVKOVIĆ – VELIKANI NE ODLAZE, NJIHOVO DELO ŽIVI

I pet godina nakon odlaska Dušana Dude Ivkovića, njegovo ime, delo i neprolazno nasleđe ostaju duboko utkani u temelje srpske, evropske i svetske košarke. Bio je mnogo više od velikog trenera i osvajača trofeja – bio je učitelj, mentor i uzor generacijama, čovek koji je svojim znanjem, autoritetom i vizijom oblikovao košarku i ostavio neizbrisiv trag u trenerskoj profesiji. Njegova posvećenost prenošenju znanja, razmeni iskustava i stalnom usavršavanju nastavlja da živi kroz Beogradsku košarkašku kliniku, koja s ponosom nosi njegovo ime. Duda nas je učio da se istinska veličina ne meri samo pobedama i trofejima, već znanjem koje delimo, vrednostima koje negujemo i ljudima koje ostavljamo iza sebe. Njegovo delo ostaje trajna inspiracija, a njegovo nasleđe zavet svim budućim generacijama trenera da čuvaju, razvijaju i prenose vrednosti kojima je posvetio život.

Hvala i svim predavačima koji su tokom godina prihvatali naš poziv, trenerima koji su dolazili na kliniku i seminar™, kao i saradnicima, volonterima, partnerima i Košarkaškom savezu Srbije, koji su svojim radom doprinosili da ova tradicija traje i raste.

Četvrt veka klinike predstavlja rezultat zajedničke vere u znanje i snagu trenerske profesije. Na nama je da to nasleđe sačuvamo, da ga obogatimo novim idejama i da ga prenesemo dalje –predavanjima, knjigama, magazinom, seminarima i svakodnevnim radom na terenu.

Jer najveća vrednost jedne klinike nije samo u imenima predavača ili broju učesnika, već u znanju koje ostaje, u trenerima koji napreduju i u igračima kojima će to znanje pomoći da postanu bolji. Razvoj košarke počinje razvojem ljudi koji je svakodnevno stvaraju – njenih trenera. ●

Strahinja Vasiljević
Generalni sekretar
Udruženje košarkaških trenera Srbije

Posebno mesto pripada magazinu „Trener". Tokom gotovo tri decenije ovaj časopis postao je mnogo više od publikacije koja prati aktivnosti udruženja. On predstavlja arhivu stručnog znanja, iskustava i ideja domaćih i stranih košarkaških trenera

Kada igramo kao porodica, možemo sve

– Igranje u prozorima je specifično, potrošnja igrača je velika, ali najvažnije je da zadržimo kontinuitet i pravi odnos prema dresu s državnim grbom. Biće i pobeda i poraza, ali kult reprezentacije moramo da čuvamo po svaku cenu.

Mladi strateg Dušan Alimpijević na kormilu reprezentacije Srbije je opravdao poverenje, potvrdio da zaslužuje da bude tu gde jeste. Temperamentom, nesumnjivim košarkaškim znanjem, vrednim radom i vrhunskim klupskim iskustvom uneo je novu energiju.

Za nas je vrelo i uspešno reprezentativno leto, prošle su dve trećine kvalifikacija za Svetski kup 2027. u Kataru, kao i prva godišnjica selektorskog staža Dušana Alimpijevića...

Svakako, dobar trenutak da se se podvuče crta i oceni urađeno. Nema sumnje, „orlovi" su u pomenutom periodu ispunili očekivanja, i više od toga, u izazovnim okolnostima. Potvrdili su klasu i nastavili siguran hod ka cilju, plasmanu na najveće planetarno košarkaško takmičenje.

Mladi strateg Dušan Alimpijević na kormilu reprezentacije Srbije je opravdao poverenje, potvrdio da zaslužuje da bude tu gde jeste. Temperamentom, nesumnjivim košarkaškim znanjem, vrednim radom i vrhunskim klupskim iskustvom uneo je novu energiju. To se videlo još u novembru prošle godine na Alimpijevićevom prvom radnom zadatku u KSS-u, a sada se, s punim pravom, može reći da je doneo i novi kvalitet i svežu krv.

Opšte je poznato koliko imamo asova, velemajstora košarke u našoj reprezentaciji i što je tim kompletniji, to se, po tradiciji, očekuju i veći dometi. Zapravo, kada je srpska reprezentativna košarka u pitanju, očekivanja javnosti su uvek maksimalna.

Selektor Alimpijević se od starta hrabro uhvatio ukoštac s nimalo naivnim iskušenjima i izneo veliko breme minulih 12 meseci.

Jedino se nije moglo protiv više sile (pravila NBA i Evrolige), kada su Turci imali na raspolaganju kompletnu ekipu usred klupske sezone, a srpski tim je igrao bez perjanica. Nekompletan sastav „orlova" se u februaru junački suprostavio selekciji Turske i bio nadomak podviga u oba duela.

Kada se sve sabere i oduzme, proteklo leto donelo nam je mnogo razloga za zadovoljstvo, ponos i potvrdu ambicija. „Orlovi" su posle naporne klupske sezone bili na visini zadatka u nacionalnom timu. Najpre su 2. jula savladali reprezentaciju Švajcarske u gostima (97:73), a zatim, 6. jula, u punoj dvorani „Aleksandar Nikolić" u Beogradu zabeležili i trijumf nad Bosnom i Hercegovinom (94:81).

Srpski selektor je ocenio da krajnji rezultat nije od-

slikao realno stanje na terenu i apostrofirao napredak Švajcaraca:

– Moram da istaknem respekt za protivnika. Vidim ih kao velike borce i ekipu s jakim samopouzdanjem, uvek je teško igrati protiv njih. Bravo za obe utakmice, stvorili su nam velike probleme. Da nisu bili u ovako teškoj grupi, imali bi više šansi za prolaz.

Posle meča s Bosnom i Hercegovinom Alimpijević je naglasio važnost pristupa igri i reakcije igrača s klupe, kao i promene fokusa u odnosu na prethodni meč:

– Utakmica s BiH je bila potpuno drugačija od prethodne sa Švajcarskom. BiH igra čvršće u kontaktu, najčešće unutar perimetra, dok je Švajcarska orijentisana na šut spolja. Igrači s klupe su nam doneli potrebnu prednost i energiju.

Sve u svemu, reprezentacija Srbije je u julu u potpunosti ispunila očekivanja i nagovestila isti pristup i u drugoj fazi takmičenja koja je startovala krajem avgusta. Rešenost Alimpijevićevih izabranika da nastave pobedonosni niz bila je više nego primetna već 13. avgusta, na okupljanju posle letnje pauze.

Nastavak priprema naših najboljih seniora ujedno je i označio start ključne runde kvalifikacija za Svetski kup 2027. godine u Kataru. Osetio se novi talas pozitivne energije i fokus na važne obaveze. Posebnu pažnju privukao je dolazak kapitena Bogdana Bogdanovića, koji je, iako nije mogao da igra, pružio podršku saigračima i ličnim primerom pokazao kako se čuva kult reprezentacije.

Selektor Dušan Alimpijević je istakao važnost pristupa izazovima i atmosfere u timu.

– Ovo je već četvrti prozor kako se okupljamo otkako sam selektor, kreirana je lepa atmosfera oko reprezentacije Srbije i to me raduje. Ima je i među novinarima, u prenošenju situacije, u svemu što radite. Nemam nikakav drugi osećaj osim da ljudi zaista žele da napravimo dobar rezultat.

Dodao je i sledeće detalje o timskom radu i atmosferi:

– Za mene i moje saradnike u stručnom štabu sve ovo predstavlja veliku ljubav, čast, privilegiju i odgovornost. Uživamo u radu sa ovim momcima, atmosfera je sjajna. Svi igrači dolaze na pripreme sa ogromnom željom i energijom da rade i pomognu. To je osnov od kog sve polazi.

Osvrnuo se i na neizbežne izostanke reprezentativaca tokom klupske sezone.

– Uvek nam nedostaje nekoliko igrača iz Evrolige i NBA lige zbog dobro poznatih pravila i opterećenja, ali to je realnost s kojom se svi suočavamo. Nemamo vremena za kuknjavu, akcenat je na momcima koji su ovde, koji se odazivaju sa ogromnom željom i energijom. Biće i pobeda i poraza, ali kult reprezentacije je nešto što po svaku cenu moramo da čuvamo.

Strateg „orlova" je pomenuo i Bogdana Bogdanovića, naravno, u pozitivnom kontekstu.

– Kapiten Bogdanović je uz nas, iako ne igra, došao je da nam pruži podršku i napravi pravi ambijent. Zadatak stručnog štaba i mene kao selektora je da iz postojećeg sastava izvučemo maksimum. Da napravimo pobednički sistem, bez obzira na ime protivnika i roster kojim raspolažemo.

Govoreći o nastupajućim teškim izazovima istakao je da su svi u reprezentaciji svesni svog dela odgovornosti.

– Igranje u prozorima je specifično, potrošnja igrača je velika, ali najvažnije je da zadržimo kontinuitet i pravi odnos prema dresu s državnim grbom. Biće i pobeda i poraza, ali kult reprezentacije moramo da čuvamo po svaku cenu.

Nakon okupljanja u Beogradu, ekipa je ušla u uobičajeni trenažni proces pre avgustovskih kvalifikacionih mečeva. „Orlovi", predvođeni Nikolom Jokićem, odigrali su prijateljski dvomeč s reprezentacijom Francuske u Beogradu i u Orleanu. Selekcija Srbije je 20. avgusta u prvom susretu u prepunoj „Beogradskoj areni" slavila rezultatom 90:87, a u revanšu je doživela tesan poraz.

Uoči prvog megdana sa „trikolorima" selektor je istakao značaj organizacije ovako velike utakmice i izazov koji donosi takav protivnik:

– Moram da čestitam savezu na ove dve utakmice s Francuskom. Mislim da veći sportski spektakl nismo mogli da dobijemo, duel dve odlične reprezentacije u Beogradu. Francuzi su atletski verovatno najmoćnija reprezentacija u Evropi. Pored talenta imaju izvanredne atletske predispozicije koje teraju protivnika na paniku i na greške, pa to traži brzu adaptaciju.

Nakon pobede prvi stručnjak srpskog tima je naglasio da je zadovoljan igrom u napadu i u odbrani, ali da je meč poslužio pre svega za uočavanje nedostataka pred kvalifikacione mečeve:

– Za mene i moje saradnike u stručnom štabu sve ovo predstavlja veliku ljubav, čast, privilegiju i odgovornost. Uživamo u radu sa ovim momcima, atmosfera je sjajna. Svi igrači dolaze na pripreme sa ogromnom željom i energijom da rade i pomognu. To je osnov od kog sve polazi.

BLIŽI SE SMENA GENERACIJA

Govoreći o predstojećoj smeni generacija i penzionisanju iskusnijih reprezentativaca, selektor Dušan Alimpijević je istakao:

– Postavlja se pitanje, ako se plasiramo na Svetski kup, da li smo spremni na smenu generacija, koja je često bolna u prvih godinu, dve, dok ne stasaju novi asovi. Znamo svi odgovor na to pitanje i šta će biti ako budu lošiji rezultati. Imamo nadolazeće generacije u kojima će biti problema na nekim pozicijama. Neki igrači će se posle Svetskog kupa oprostiti od reprezentacije. Otići će u zasluženu penziju. Imamo potencijala i talentovane dece, svakako, kao i uvek, neophodan je veliki rad.

SISTEM KVALIFIKACIJA ZA SVETSKI KUP

Najuspešnija tri tima iz naše C grupe su u drugom krugu, u J grupi, ukrstila koplja s tri najbolje reprezentacije iz grupe D, u kojoj su bili Italija, Island, Litvanija i Velika Britanija.
Preneti su svi rezultati i bodovi osvojeni u prvoj fazi protiv timova koji su takođe prošli u drugu rundu.
Direktan plasman na Mundobasket na kraju atkuelne faze obezbediće prve tri ekipe iz svake od četiri novoformirane grupe.
Naredni, poslednji prozori su na programu u novembru i u februaru.

Prva faza kvalifikacija SP 2027 (Grupa C)

› *novembarski prozor 2025. godine*
1. kolo: Srbija – Švajcarska 90:86,
2. kolo: BiH – Srbija 72:74.
› *Februarski prozor*
3. kolo: Srbija – Turska 78:82,
4. kolo: Turska – Srbija 94:86.
› *Junski prozor*
5. kolo: Švajcarska – Srbija 73:97,
6. kolo: Srbija – BiH 94:81.

Druga faza (Grupa J)

› *Avgustovski prozor*
7. kolo: Srbija – Island 102:73
8. kolo: Italija – Srbija 64:76
› *Novembarski prozor*
9. kolo: Litvanija – Srbija (26.11.)
10. kolo: Srbija – Italija (29.11.)
› *Februarski prozor*
11. kolo: Island – Srbija (26.02)
12. kolo: Srbija – Litvanija (01.03).

› *Trenutni poredak u grupi J*

Turska	*8-0*
Srbija	*6-2*
Italija	*5-3*
Litvanija	*4-4*
Bosna i Hercegovina	*3-5*
Island	*3-5*

U KATARU ČAK 32 SELEKCIJE

Na završnom takmičenju, Svetskom kupu 2027. u Kataru, učestvovaće 32 najbolje reprezentacije sveta.
Raspodela mesta po FIBA zonama izgleda ovako:
Evropa 12, Azija i Okeanija 8 (uključujući i selekciju domaćina), Amerika 7 i Afrika 5 nacionalnih timova.

– Prezadovoljan sam utakmicom. Naravno i pobedom, ali i zbog toga što smo videli neke naše minuse, na čemu moramo da radimo, da se što bolje spremimo za utakmicu sa Islandom. Imali smo malo vremena da se pripremimo, ali mislim da smo dobro izgledali na terenu. Veoma agresivnoj ekipi Francuske smo ubacili 90 poena i zbog toga sam veoma zadovoljan.

Veliki razlog za zadovoljstvo je, svakako, bila i vrlo dobra odbrana na prvoj zvezdi Francuza, NBA asu Viktoru Vembanjami.

– Zaustavili smo Viktora, postigao je samo 10 poena. Pokazali smo dobro trčanje iz odbrane, agresivnost bekova kroz blokade, sve sam to tražio. Bilo je grešaka, koje su sastavni deo košarke, ali to nam je saznanje dragoceno. Ne bi valjalo da se ponove protiv Islanda.

Pred odlazak na drugi kontrolni meč s Francuzima prvi stručnjak srpske reprezentacije je najavio drugačiji pristup:

– U Orleanu ćemo da igramo potpuno drugačije. Moramo da zaštitimo sve igrače za predstojeći prozor. Imamo širu rotaciju, jer ne želimo da potrošimo igrače, u drugoj utakmici s Francuzima je prioritet što bolja raspodela minutaže i ispravljanje uočenih grešaka.

Selektor Alimpijević je u Orlean odveo 14 igrača, a napravio je i promene u sastavu. Umesto Dejana Davidovca i Nikole Milutinova, u cilju njihovog odmora, u timu se se našli Stefan Momirov i mladi Nikola Džepina.

Posle druge provere s Francuzima, u kojem su domaći pobedili u dramatičnoj završnici (91:90), selektor Alimpijević je analizirao utakmicu i fizičku potrošnju igrača:

– Prioritet je bio da što bolje raspodelimo minutažu i zaštitimo igrače od nepotrebnog zamaranja i povreda pred ključne utakmice kvalifikacija. Zadovoljan sam kako su momci odgovorili na agresivnost Francuza u njihovoj dvorani. Pokazali smo karakter i dobru energiju u većem delu meča, iako su nas nekoliko sitnih grešaka i pad u skoku koštali boljeg rezultata.

Pričao je otvoreno i o zdravstvenom biltenu naše reprezentacije.

– Imamo sitnih povreda i problema s prehladama i virusima, zbog čega smo Davidovca i Milutinova ostavili da se odmore i zaleče. Minute su dobili mlađi igrači i pokazali da na njih možemo da računamo. Najvažnije je da izvučemo pouke i budemo kompletni i spremni za utakmice sa Islandom i Italijom, koje nam direktno odlučuju o plasmanu na Mundobasket.

Temeljan rad i pristup dali su odlične rezultate kada je bilo najpotrebnije. „Orlovi" su na startu avgustovskog prozora rutinski savladali tim Islanda u „Beogradskoj areni" (102:73), a zatim i nadigrali reprezentaciju Italije u Pezaru.

Posle ubedljive pobede nad Islandom selektor nije krio zadovoljstvo, bez obzira na to što utakmica nije bila lepa za oko.

– Nije bilo lepo, ali je bilo efikasno i dobro za nas. Ne sećam se da je neko pobedio ovaj sastav Islanda sa 30 poena razlike. Teško je naći pravi ritam protiv njih, jer oni potpuno odudaraju od tipične košarke. Bilo nam je važno da im ne dozvolimo više od sedam trojki i poene sa otvorenog terena, držali smo se plana i rezultat je došao.

Otkrio je i zdravstvene probleme s kojima se naša reprezentacija borila uoči tog susreta i okrenuo se sledećem rivalu, Italiji:

– Zadovoljan sam pristupom, pogotovo što malo ljudi zna kroz šta smo prošli. Jovan Novak je bio pod infuzijama, iscrpljen, nije izlazio iz hotela i odradio je samo jedan trening pred meč. U jednom danu smo ostali bez tri igrača. Davidovac nije igrao da ne bismo rizikovali, Milutinov je bio rovit. Rezultati nam idu naruku, Italija je poražena od Bosne i Hercegovine. U dobrom raspoloženju idemo u Italiju. Italijani, očigledno, imaju neki recept za Srbiju, to se pokazalo u bliskoj prošlosti, ali potrudićemo se da neutrališemo njihove navike.

Alimpijević je istakao da se za meč sa „azurima" naš tim pripremao potpuno drugačije.

– Italijani su nam se u prethodnom periodu pokazali kao neugodan protivnik. Sada želimo da promenimo pristup. To što je bilo ranije ostalo je iza nas. Izmenjen nam je sastav, novo je doba, na kraju krajeva, drugi je i trener. Ne verujem da iko od momaka razmišlja o prošlosti.

Svakako, duel sa Italijanima u gostima bio je pravi ispit, a Alimpijević je s respektom govorio o rivalu:

– Definitivno imaju tri-četiri igrača napadački veoma opasna. Fontekio je izuzetan strelac, gotovo u svakom momentu može da šutne i retko promašuje. Ništa manja opasnost ne preti od Maniona, koji je agresivan i oštar. Valja istaći i Melija, on je motor i mozak ekipe. Naravno, imaju i oni svoje minuse, koje bi trebalo da iskoristimo.

Upravo je tako i bilo, Jokić i saigrači su odigrali zrelo i kvalitetno i doneli Srbiji važan trijumf (76:64).

– Srećan sam zbog pobede, jer smo igrali u lepoj atmosferi, protiv dobrog trenera i takve ekipe. Odradili smo prilično dobar posao u odbrani. Posebno sam ponosan na to što je moj tim igrao kao porodica. Uživao je u teškoj i agresivnoj odbrani, a uticaj momaka s klupe bio je neverovatan.

Javnost je tada od Alimpijevića saznala da je Nikola Jokić imao zdravstvene probleme u Italiji i pre polaska na put.

– Svi reprezentativci su igrali na maksimumu, ali ovaj gospodin pored mene bio je veoma bolestan poslednjih dana – saopštio je selektor, pokazujući na Jokića. – Odbio je da odustane i da napusti tim. Došao je u Pezaro da igra, nije se žalio i ništa nam nije rekao. Zato smo ponosni što imamo takvog kapitena.

Nije štedeo reči hvale ni na račun ostalih reprezentativaca:

– Svi momci su dali ekstra energiju, imali skokove, igrali dobro u odbrani. Možda nisu pogađali koš svaki put, ali su uradili mnogo prljavog posla, kao što je guranje, zaustavljanje protivničkih igrača. Tanasković, Gudurić, Dobrić, Lakić... Svi su pružili maksimum.

Dakle, „orlovi" su letos imali maksimalan učinak, a novi uspesi i overa vize za Katar se očekuju ove jeseni i nastupajuće zime. Novembarski prozor kvalifikacija za Svetski kup donosi prave poslastice za košarkaške sladokusce. Reprezentacija Srbije će imati duele s protivnicima bogate košarkaške tradicije.

Alimpijevićevi izabranici će najpre da gostuju Litvaniji 26. novembra, a tri dana kasnije dočekuju Italiju. Zatim u februarskom prozoru putuju na Island, gde igraju s domaćim timom 26. februara, a 1. marta su domaćini Litvancima.

Selektor naglašava da dolazi period u kom neće moći da računa na evroligaške i NBA igrače, ali je optimističan u pogledu šansi Srbije u nastavku kvalifikacija.

– Svesni smo specifičnosti ovog sistema i toga da nas u novembru i februaru očekuju mečevi bez igrača iz NBA lige i Evrolige. Ovo nije nikakvo opravdanje, niti razlog za strah, kao što sam rekao, svi učesnici se suočavaju s tim problemima. Upravo zbog toga su nam avgustovske pobede od ogromnog značaja, napravili smo odličnu bodovnu zalihu i rasteretili se pritiska.

Razumljivo, vera u igrače koji tokom cele godine igraju u kvalifikacijama ga ne napušta:

– Apsolutno verujem u momke koji su tu i koji iznose teret u prozorima i tokom klupske sezone. Pokazali su neverovatan karakter, borbenost i energiju. Ko god da obuče dres Srbije u novembru i februaru, znaće tačno šta su njegovi zadaci i u odbrani i u napadu. Pravi kult reprezentacije se, između ostalog, upravo tako gradi.

Uoči novog, važnog poglavlja u selektorskom poslu vredni i ambiciozni strateg je dao lepo objašnjenje i otkrio recept za uspeh.

– Imamo sistem i timsku hemiju, kada igramo kao porodica, možemo da se nosimo sa svakim rivalom. Protiv Litvanije i Italije odlučivaće detalji, želja i priprema. Uveren sam da imamo snagu i kvalitet da ostvarimo cilj i izborimo plasman na Svetski kup – poručio je Dušan Alimpijević. ●

Nina Spasojević

PARTIZANOVI REPREZENTATIVCI ODLIČNI

Turski Bešiktaš, pod vođstvom trenera Dušana Alimpijevića, nedavno je gostovao na Partizanovom turniru „Belgrade Open Air 2026" na Kalemegdanu. U duelu ovih timova slavio je Partizan (89:71), a Alimpijević je izneo pozitivne utiske:

– Partizan igra dobro, o tome govore rezultati iz pripremnog perioda. Polazna osnova Partizanove igre je u rukama Karlika Džounsa, koji kao glavni igrač drži sve konce. Džouns zahteva da mu se posveti pažnja i to zaslužuje. Što se Partizana tiče, nemam dilemu da će sve dobro da funkcioniše u novoj sezoni. Reprezentativci Arijan Lakić i Nikola Tanasković su odigrali odlično. Drago mi je što imaju bitnu ulogu u Partizanu. To su momci sa sjajnom energijom, samo je potrebno da nađu svoj šut, kakav su imali protiv Bešiktaša, i to je to.

Miloš Pavlović, selektor ženske seniorske reprezentacije Srbije,

Svaka utakmica kao olimpijski turnir

Novembar 2026... Srbija počinje kvalifikacije za Evropsko prvenstvo 2027. Očekuju je tri utakmice – protiv Grčke, Holandije i Slovačke. U međuvremenu, Srbija je pretkvalifikacije završila kao prva u grupi, bez poraza se plasirala u glavni žreb kvalifikacija gde nije izvukla ni lošu grupu

Novembar 2025... Miloš Pavlović je imenovan za selektora ženske seniorske reprezentacije Srbije. Skoro pravo s promocije otišao je na okupljanje tima, posle svega nekoliko zajedničkih treninga vodio ekipu u prvom prozoru pretkvalifikacija za Evropsko prvenstvo 2027. Protiv Islanda i Portugala upisao dve ubedljive pobede...

Novembar 2026... Srbija počinje kvalifikacije za Evropsko prvenstvo 2027. Očekuju je tri utakmice – protiv Grčke, Holandije i Slovačke.

U međuvremenu, Srbija je pretkvalifikacije završila kao prva u grupi, bez poraza se plasirala u glavni žreb kvalifikacija gde nije izvukla ni lošu grupu.

Dalje... Iako bez takmičarske potrebe, Pavlović je u avgustu okupio tim – standardne reprezentativke, ali i one koje tek kucaju na vrata seniorskog tima.

Najsvežije... Svestan koliko je stalni napredak i njega kao trenera neophodan, bio je gost UConna, gde je učio od jednog od najboljih. Jer Đino Aurijema jeste najveći trener u istoriji ženske koledž košarke, vlasnik čak 12 titula prvaka NCAA, a od ove sezone u Konektikatu trenira i Jovanu Popović, srpsku reprezentativku i jednu od najtalentovanijih igračica Evrope te generacije.

Baš pred novi novembarski prozor Pavlović je nekoliko dana boravio u Konektikatu...

– To je jedan od najboljih trenerskih programa, biće višestruka korist. Edukacija i otvaranje vrata za budućnost – objasnio je Pavlović svoj put u SAD.

Potom se vratio na pitanje... S obzirom na sve što se između dešavalo, koliko je ovaj novembar drugačiji od onog pre godinu dana kada je preuzeo tim? Nasmejao se...

– Ponekad je čak i bolje tako na bum ući u neki posao.

Ali – dobro je imati i vremena za sve ono za šta se tokom prozora i nema. Upoznavanje, postavljanje novih principa igre... Kako Srbija nije učestvovala na Svetskom prvenstvu u Berlinu, imala je slobodno leto. I za odmor, ali i za pripreme...

– Bilo je specifično jer nisu bile pripreme za bilo kakvo takmičenje. Svakako, novi izazov za sve nas. Nadam se da smo uspeli u onome što smo želeli da uradimo u odnosu na to šta se traži i šta je zajednička ideja, kako bi trebalo da se igra, kako da se ponaša... Ipak, tokom prozora dolaze igračice iz različitih sistema i treba da se u dva dana prebace na ovo što mi tražimo, zato je tada količina informacija mala, samo se trudimo da izvučemo najbitnije stvari, kako za nas tako i za protivnika.

Zato je ovo okupljanje letos bilo višestruko značajno.

– Imali smo više vremena i da razgovaramo o svemu, da se upoznamo još bolje. Sve to je dvosmerna ulica. Devojkama je prijalo slobodno leto, uspele su da se malo i odmore. Mada su na pripreme došle potpuno nespremne, što me je malo iznenadilo. Ipak su sve one profesionalci... Sada nam nije bila bitna takmičarska forma, ali sam zadovoljan kako su se ponašale, kako su radile. Nadam se da ćemo svi biti zdravi za predstojeći prozor.

U tom delu priče otelo se i...

– Nažalost, Mina Đorđević nije još spremna. A i kad počne da igra, osetiće se pauza od godinu dana van terena. Daleko je to od rutine i forme na koju smo navikli.

Na ritam priprema su uticale i klupske obaveze naših reprezentativki.

– Kako pripreme nisu bile zvanične, ni klubovi nisu bili u obavezi da puste igračice. Tako Ivanu Racu klub nije pustio, dok je Anđela Dugalić u tom periodu igrala u WNBA. Takođe, Zvezda je ranije počela pripreme zbog kvalifikacija za Evroligu, kao i Student, pa smo to malo zarotirali, te igračice zvali ranije u kamp s devojkama s koledža koji je bio u Beogradu. Posle tog uvodnog dela, otišli smo na Zlatibor, gde su nam se pridružile standardne reprezentativke.

Poenta je...

– Pokušali smo da napravimo program koji će devojkama značiti i tokom sezone, da radimo na koheziji, međuljudskim odnosima. Da ne bude da se viđamo od prozora do prozora... Postavili smo neke osnove stvari kojima ne bismo mogli da se bavimo kad su utakmice.

Pavlović je želeo posebno da naglasi...

– Tokom ovih priprema u avgustu, bilo je dosta novih lica i iz domaćeg prvenstva, mlađih devojaka, dosta devojaka sa univerziteta u SAD. Drago mi je da su sve one prihvaćene na najbolji mogući način, niko se nije osetio kao debitant, da je tu novi, već je bilo kao da smo oduvek svi zajedno tu. To me baš raduje, to je poseban kvalitet ovog tima.

Selektor je više puta ponovio da je bilo dosta novih lica, neka je i pomenuo...

– Jelena Mitrović, Anđela Matić, Isidora Tripiković, Marija Avlijaš...

A sada – ono zbog čega su te pripreme i organizovane. Prvi prozor kvalifikacija. Za razliku od prethodnih godina, sada će se u jednom prozoru igrati tri utakmice, a Srbija će ovog novembra samo jednu igrati kod kuće. I – šta očekuje?

– Biće hladno – našalio se Pavlović.

Šalu na stranu...

– To je potpuno nova dimenzija u odnosu na ono što je bilo. To što smo uradili pre ostaje iza nas. Ekipe koje nas čekaju su iskusnije, na kraju i kvalitetnije. Otvaramo prozor kod kuće s Grčkom, pa slede gostovanja u Holandiji i Slovačkoj.

Malo o rivalima...

– Sve tri ekipe imaju prednosti i mane u odnosu na nas. Dobro je što sa svima možemo da igramo u smislu da nisu izrazito kvalitetnije i iskusnije od nas. Grčka tu prednjači, najviše zbog iskustva, ima šest vrlo, vrlo iskusnih igračica. To im je glavna prednost. Međutim, moramo da nametnemo svoj ritam, jer igramo kod kuće. Svakoj utakmici moramo da pristupimo kao da je olimpijski turnir. Jedino tako možemo da dođemo do cilja.

Nije se bavio prognozama. U ovom trenutku to je gotovo i nemoguće uraditi. Samo je naglasio očigledno...

– Zanimljivo – sve ekipe su tokom leta angažovale nove selektore. Grčku je preuzeo mladi trener koji je do sada vodio selekciju do 20 godina. Biće to i nekakav lov u mutnom, jer nećemo moći da se pripremimo kakao znamo i umemo. Ali već uveliko radimo na tome, trudićemo se da se fokusiramo na svoju igru i na stvari koje mi dobro radimo. Ako uspemo da svoje ideje prenesemo na parket, biće dobro.

Dobra vest je i to što će u ovom prozoru Pavlović moći da računa i na Anđelu Dugalić, koja je po završetku ruki sezone u WNBA, gde je sasvim dobro igrala u Vašington Mistiksu, potpisala ugovor sa Crvenom zvezdom.

– Iako nije bila s nama tokom leta, sve vreme smo u konstantnoj komunikaciji. Biće tu dok ne ode u taj novi „projekat B". Pomoći će ekipi Zvezde, a njoj će prijati da bude u treningu, da igra Evroligu. Ne bi bilo dobro da pauzira dugo bez timskog treninga i igre – dodao je Pavlović. ●

Biljana Kostreš

Kvalifikacije za EP 2027 (druga runda)

- *I grupa*
  - Slovačka
  - Srbija
  - Grčka
  - Holandija
- *Prvi prozor (11–17. novembar)*
  - Srbija – Grčka
  - Holandija – Slovačka
  - Holandija – Srbija
  - Grčka – Slovačka
  - Grčka – Holandija
  - Slovačka – Srbija
- *Drugi prozor (10–16. februar)*
  - Grčka – Srbija
  - Slovačka – Holandija
  - Slovačka – Grčka
  - Srbija – Holandija
  - Srbija – Slovačka
  - Holandija – Grčka

SISTEM TAKMIČENJA

Posle dva prozora kvalifikacija po dva tima iz svih grupa plasiraće se na Evropsko prvenstvo, koje će se održati u četiri zemlje – Belgiji, Finskoj, Litvaniji i Švedskoj. Kao i uvek, domaćini predstojećeg Evropskog prvenstva direktno su se plasirali u glavni žreb, u posebnoj grupi, van konkurencije, igraju mečeve kvalifikacija.

Đoan Penjaroja, trener KK Partizan

„Želeo sam ovo da doživim”

U košarci je najlakše slediti već utabani put. Mnogo je teže izgraditi sopstveni, verovati u svoje ideje kada rezultati ne dolaze i imati hrabrosti da ih promenite onda kada shvatite da je to potrebno. Đoan Penjaroja godinama je gradio svoju trenersku karijeru daleko od najveće pozornice, prošao je različite rangove španske košarke, a onda je stigao do Evrolige i jednog od najzahtevnijih poslova u evropskoj košarci. Dolazak u Partizan, posle Željka Obradovića, doneo mu je izazov u kom nije bilo dovoljno samo poznavati igru, trebalo je razumeti klub, svlačionicu, navijače i grad u kojem košarka nikada nije samo košarka.

posle mnogo godina rada u Španiji, tokom kojih sam trenirao različite ekipe i radio na različitim nivoima, shvatio sam da ukoliko želim da napravim još jedan korak napred u karijeri, moram da prihvatim takvu priliku. Nije lako. Mnogi su mi govorili da sam lud i da donosim nerazumnu odluku. Možda sam i bio lud, ali želeo sam da doživim to iskustvo

Intervjue ne daje često, ali je pristao na ovaj, koji je namenjen trenerima. U razgovoru za Magazin „Trener" Penjaroja govori o putu koji nije bio unapred zacrtan, značaju iskustva, učenju od drugih i odgovornosti koju trener ima prema svojim igračima. Njegova filozofija počiva na jednostavnoj, ali zahtevnoj ideji: posao trenera nije da igrače po svaku cenu uklopi u sopstveni sistem, već da pronađe način da iz njih izvuče najbolje, a da pritom sačuva ono najvažnije, tim.

Jer, kako poručuje španski stručnjak, trener mora da bude autentičan, da uči od drugih i da veruje u svoje ideje. **Strast, učenje i sopstveni put, tri principa koja ne važe samo za košarku već i za svakoga ko želi da postane bolji trener.**

Sebe nije video u trenerskom poslu.

– Dok sam bio igrač, nisam razmišljao o tome da postanem trener. U početku sam smatrao da bi, ukoliko želim da ostanem u košarci, posao sportskog direktora mogao da bude pravi izbor za mene – počinje priču španski stručnjak i otkriva kako je došlo do preokreta i promene odluke. – Odlučio sam da postanem trener pre mnogo godina, kada sam završio igračku karijeru. Imao sam prijatelja u blizini svog rodnog grada Manrese koji je bio predsednik kluba u trećoj ligi. On me je ubedio da pokušam da se oprobam kao trener. U tom klubu proveo sam tri godine, ali tada još nisam bio profesionalni trener. Posle toga sam odlučio da napravim sledeći korak i pokušam da se profesionalno bavim trenerskim poslom. Tako sam otišao u Andoru, koja se u tom trenutku takmičila u trećem rangu španske košarke.

Bila je to važna odluka. Andora se nalazila blizu mog rodnog grada i tu sam proveo osam godina. Prve dve sezone radio sam u trećoj ligi, naredne dve u drugoj, a poslednje četiri u ACB ligi. U tom periodu dobili smo priliku da se takmičimo u Evrokupu i borimo za plasman u plej-of.

Vreme u Andori je presudilo

Dok je postepeno napredovao kao trener, prolazio je kroz niže rangove takmičenja pre nego što je dobio priliku u prvoj ligi, a potom nastavio da se usavršava.

– Andora za mene ima posebno mesto jer sam upravo tamo unapredio svoju trenersku karijeru i dobio priliku da radim na najvišem nivou. Posle iskustva u Andori otvorila se mogućnost da nastavim s trenerskim poslom i u drugim klubovima. Biti igrač i biti trener nije isto. Košarka je igra koja pripada igračima i ja sam voleo da igram. Trenerski posao je drugačiji, ali...

Danas ni reakreativno ne igra košarku.

– Kada sam završio igračku karijeru, odigrao sam još jednu utakmicu, šest ili sedam meseci kasnije. Tada sam shvatio da više nisam mentalno spreman da se takmičim na tom nivou. Posle toga sam odlučio da više ne igram košarku. Umesto toga, počeo sam da igram tenis, padel i da se bavim drugim sportovima.

Penjaroja je profesionalnu igračku karijeru započeo 1987. godine, a iskustvo koje je stekao na terenu pomoglo mu je da bolje razume igru i igrače kada je zakoračio u trenerske vode.

– Iskustvo bivšeg igrača svakako je važno. Imao sam priliku da upoznam život u svlačionici, da razumem specifične situacije kroz koje igrači prolaze i da steknem iskustvo igrajući u različitim gradovima, zemljama i takmičenjima. Međutim, to nije dovoljno. Da biste postali trener, morate da se pripremate, učite i proučavate košarku. U mom slučaju bilo je neophodno da napredujem korak po korak i da se neprestano usavršavam. To je put kojim sam išao i mislim da je bio pravi za mene. Iskustvo iz igračke karijere bilo mi je veoma važno, ali ono samo po sebi nije dovoljno da biste postali profesionalni trener.

Trenerska filozofija

Svoju filozofiju zasniva na igračima, timskoj igri i prilagođavanju sistema njihovim kvalitetima, uz jasnu poruku da je zajedništvo važnije od individualnih poteza.

– Imao sam sreću da tokom karijere u Španiji radim s veoma značajnim trenerima, među kojima su Pedro Martinez, Salvador Maldonado i drugi. Kada je reč o mojoj filozofiji, igrači su za mene najvažniji. Moj posao je da im pomognem da igraju svoju košarku i da na najbolji način iskoriste svoje mogućnosti. Istovremeno, veoma je važno da razumeju da je košarka timski sport, a ne individualna igra. U današnjem društvu, u kom telefoni i društvene mreže imaju sve veću ulogu, sve više pažnje posvećuje se atraktivnim potezima i hajlajtsima, umesto konstantnoj i timskoj košarci. Zato smatram da je važno da igrači razumeju koliko je timski aspekt igre značajan.

Takođe, veoma mi je važno da imamo dobar spejsing, tj. pravilan raspored igrača na terenu, kako bi svaki od njih mogao da dođe do izražaja i iskoristi svoje individualne kvalitete. Možda u tome nema ničeg revolucionarnog, ali za mene je najvažnije da svoju filozofiju prilagodim igračima. Ne želim da po svaku cenu prilagođavam igrače svom sistemu, već da pronađem način da izvučem najbolje iz onoga što oni mogu da pruže. Naravno, uvek je bolje ako imate mogućnost da dovedete igrače koji se već uklapaju u vaše ideje. Ipak, smatram da je najvažnije da trener bude spreman da prilagodi svoju filozofiju igračima, a ne da insistira na suprotnom.

Koje osobine trener mora da ima?

– Pre svega, morate da volite svoj posao i da imate strast prema košarci. Ako vam je jedini cilj da postanete profesionalni trener, onda je veoma teško uspeti. Ja volim svoj posao i imam veliku strast prema njemu. To je osnova svega. Najvažnije je da volite košarku. Pored toga, veoma je važno da proučavate druge trenere i njihove ekipe, da učite iz njihovih iskustava i da stalno proširujete svoje znanje.

Međutim, jednako je važno da verujete u sopstvene ideje. Kada igračima nešto objašnjavate i pokušavate da im prenesete svoju filozofiju, oni veoma brzo prepoznaju da li zaista verujete u ono što govorite i da li ste kopija ili je to što im predstavljate realno. Ako ste samo nečija kopija, igrači će to odmah prepoznati. Morate da budete autentični i da stojite iza svojih ideja. Uz to, neophodno je da učite i napredujete iz godine u godinu. Košarka je fascinantan sport upravo zato što se neprestano menja. Ako ne nastavljate da se razvijate i usavršavate, teško je održati korak sa svim tim promenama. Zato je važno da stalno učite, ali i da verujete u ono što radite.

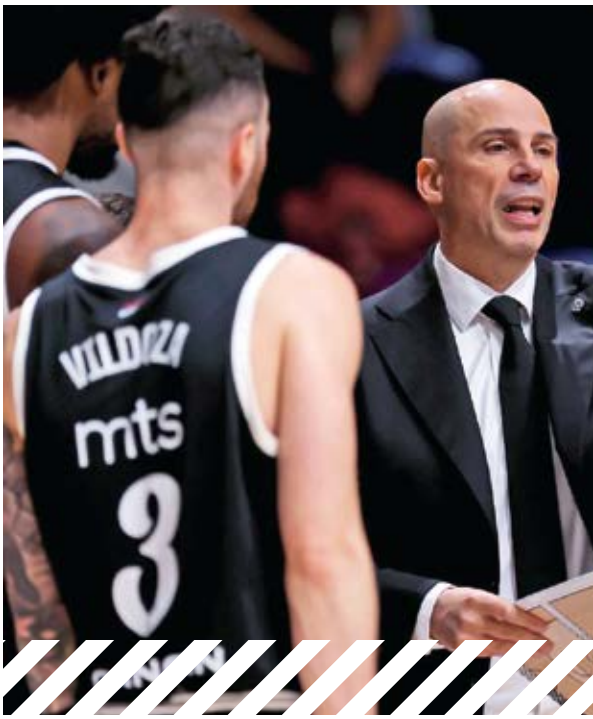
Uzori i uticaj srpskih trenera

Kada je reč o uzorima, Penjaroja nema dilemu.

– Pedro Martinez je bio moj trener pre mnogo godina. On je jedan od najznačajnijih trenera u Španiji u poslednjih 20 do 30 godina, a smatram da je danas jedan od najvažnijih trenera u Evropi. Njegova velika sposobnost ogleda se u tome što je tokom godina uspevao

Ja volim svoj posao i imam veliku strast prema njemu. To je osnova svega. Najvažnije je da volite košarku. Pored toga, veoma je važno da proučavate druge trenere i njihove ekipe, da učite iz njihovih iskustava i da stalno proširujete svoje znanje. Međutim, jednako je važno da verujete u sopstvene ideje. Ako ste samo nečija kopija, igrači će to odmah prepoznati. Morate da budete autentični i da stojite iza svojih ideja. Uz to, neophodno je da učite i napredujete iz godine u godinu

Srpska trenerska škola jedna je od najvažnijih na svetu. Ipak, filozofija srpskih trenera danas nije ista kao pre 15 godina. To je važno jer se košarka menja iz godine u godinu

ZNAČAJ UKTS-A I UDRUŽENJA TRENERA ŠIROM EVROPE I SVETA

– Mislim da su veoma važna, jer omogućavaju razmenu iskustava i ideja. Treneri kroz takva udruženja mogu da razgovaraju o različitim situacijama, da uče jedni od drugih i da razmenjuju znanje. Ne znam koliko tačno članova ima UKTS, ali smatram da je rad svih u njemu važan jer svaki trener mora da ima mogućnost da napreduje tokom karijere. Za mene je najvažnije da razgovaram s drugim trenerima i da razmenjujemo mišljenja o različitim temama. Mislim da je to izuzetno značajno.

značajno da menja svoju trenersku filozofiju. Ranije je radio na drugačiji način i imao drugačije ideje nego danas. To je veoma važno, sposobnost prilagođavanja.

Kada je reč o srpskim trenerima, stigao sam u Srbiju u decembru prošle godine i imao sam priliku da se u ABA ligi susrećem sa srpskim stručnjacima. Srpska trenerska škola jedna je od najvažnijih na svetu. Ranije je bilo sasvim uobičajeno da u Evroligi imate sedam ili osam srpskih trenera. Danas, na primer, imate sedam španskih trenera u Evroligi, dok Srbija i dalje ima veoma značajne stručnjake koji rade širom Evrope. Ipak, filozofija srpskih trenera danas nije ista kao pre 15 godina. To je važno jer se košarka menja iz godine u godinu.

● Poziv Partizana: „Želeo sam to da doživim"

Poziv Partizana stigao je ubrzo nakon što je napustio Barselonu, a Penjaroja je bio svestan težine izazova koji ga čeka u Beogradu, gde je pre njega ekipu vodio Željko Obradović.

– Nije bilo lako. Prvi poziv dobio sam ubrzo nakon što sam napustio Barselonu. Znao sam kakva je situacija u Beogradu i bio sam svestan da je Partizan prethodno vodio Željko Obradović, velika legenda srpske košarke. Znao sam da me čeka veoma zahtevna situacija. Ipak, posle mnogo godina rada u Španiji, tokom kojih sam trenirao različite ekipe i radio na različitim nivoima, shvatio sam da ukoliko želim da napravim još jedan korak napred u karijeri, moram da prihvatim takvu priliku. Nije lako. Mnogi su mi govorili da sam lud i da donosim nerazumnu odluku. Možda sam i bio lud, ali želeo sam da doživim to iskustvo.

Prvi mesec u Beogradu bio je, malo je reći, težak.

– Prvi mesec bio je veoma težak jer atmosfera oko ekipe u Beogradu nije bila dobra. To je razumljivo s obzirom na okolnosti. Za mene je, međutim, velika čast da budem trener Partizana. Želeo sam da doživim to iskustvo u jednom od najvažnijih klubova u Evropi, u gradu koji već decenijama predstavlja jedno od najznačajnijih mesta za košarku na našem kontinentu.

Kada sam stigao, bilo mi je važno da se usredsredim na ono što mogu da kontrolišem. Ne govorim i ne razumem srpski, moj engleski nije savršen i zato sam želeo da se fokusiram isključivo na košarku i ekipu. Pokušao sam da promenim neke stvari, uz puno poštovanje prema prethodnom treneru, koji je jedan od najznačajnijih stručnjaka u istoriji ovog sporta. Najvažnije je bilo da ubedim igrače da moraju da igraju zajedno i da se zajedno takmiče. Istina je da prvi mesec nije bio lak. Nastavili smo da gubimo utakmice u Evroligi, ali smo relativno brzo počeli da pobeđujemo.

● Željko je za mene bog, niko ne može da se poredi s njim

Kako kaže, nije se obazirao na dešavanja van terena. Fokus je bio na košarci.

– Dan za danom imao sam utisak da ekipa sve više veruje u način na koji želimo da se takmičimo. Bilo mi je važno da se bavimo isključivo košarkom, a ne društvenim mrežama ili lošom atmosferom koja je okruživala tim. Nije bilo lako. Kada sam došao, mnogi su govorili: „Željko, Željko, Željko..." Za mene je Obradović bog i nijedan trener ne može da se poredi s njim. Veoma sam srećan jer su mnogi ljudi od prvog dana poštovali moj rad, bez obzira na to što su svakodnevno želeli da me podsete na Željka i ono što je on predstavljao za klub. Od samog početka osećao sam da navijači poštuju moj posao. S vremenom se taj odnos dodatno razvijao i za mene je neverovatno iskustvo da budem deo ove atmosfere.

Imamo fantastične navijače. Oni samo žele da vide kako se njihov tim bori, kako igrači daju sve od sebe na terenu, igraju zajedno i pokazuju strast, ponosno braneći crno-bele boje.

● Tim Partizana ove sezone

Posle svega što je prošao tokom prve sezone među crno-belima, Penjaroja je stekao dragoceno iskustvo. Sve to pomoglo mu je da odabere tim kakav želi u novoj sezoni.

– Tokom leta smo smatrali da je potrebno da promenimo određene stvari. Odlučili smo da promenimo

deo igračkog kadra dok su neki igrači sami odlučili da napuste Partizan. Bilo mi je jasno da moramo da izgradimo novi karakter ekipe. Želeli smo da dovedemo igrače koji su vredni, posvećeni radu i iskusni, ali i da pronađemo pravi balans. Za mene je veoma važno da imamo dobar balans na poziciji plejmejkera. Karlik Džouns je, bez sumnje, jedan od najvažnijih igrača našeg tima, ali ne može da bude rešenje za sve situacije. Nije održivo da igra po 35 minuta na svakoj utakmici ako želimo da pobeđujemo tokom cele sezone. Zato su nam bili potrebni igrači koji mogu da doprinesu na toj poziciji. Uz Paolu, Luku Vildozu i Olmena imamo dobar balans.

Takođe, želeli smo iskusne igrače na visokim pozicijama i košarkaše koji će donositi energiju, strast i posvećenost. Važno nam je bilo da pronađemo igrače koji mogu da pokažu da imaju kvalitet i mesto u Evroligi. Želeli smo vredne radnike, kvalitetne košarkaše i, pre svega, timske igrače. To je bila osnovna ideja prilikom izgradnje ekipe. Naravno, sada moramo da nastavimo da napredujemo. Sezonu smo počeli veoma dobro, uz pobede, ali ona je duga. Neophodno je da ostanemo mirni, da nastavimo da radimo i da korak po korak gradimo tim. Za sada, manje-više, sve ide kako treba.

● Želim da me pamte...

Tokom razgovora Penjaroja u svakom odgovoru pominje motiv, strast i želju da uradi nešto u Partizanu. Baš iz tog razloga smo ga upitali po čemu želi da ostane upamćen među navijačima Partizana.

– Nadam se da će me pamtiti kao legendu, jer smo došli u Partizan da osvojimo Evroligu –kaže kroz smeh, a onda dodaje: – Ja sam čovek koji mnogo radi i koji svoj posao obavlja sa strašću. Za mene je velika čast što sam trener Partizana. Neverovatno je iskustvo, na primer, igrati poslednje dve gostujuće utakmice u Parizu i Minhenu i doživeti atmosferu kakvu imamo. To je nešto što ću pamtiti celog života. Želim samo da radim dobar posao. Ako budemo dobro radili i pristupali svemu sa strašću, verujem da će navijači to prepoznati. Znam koliko navijači u Srbiji, a posebno navijači Partizana, poštuju igrače i trenere koji rade za njihov klub. U ovom trenutku i mi smo ljudi koji rade za Partizan i želimo da opravdamo to poverenje. Moramo da igramo sa strašću, da budemo ponosni što branimo crno-bele boje i da igramo kao tim. To je najvažnije. Naravno, ako budemo imali priliku da osvojimo trofej, biće savršeno. Ja želim da pobeđujem, to mi je uvek u glavi, ali znam koliko je to teško. Evroliga je izuzetno zahtevno takmičenje, a ABA liga je iz godine u godinu sve teža. Ranije smo uglavnom govorili o rivalstvu sa Crvenom zvezdom, ali sada je i Dubai postao važan faktor. Za mene je najvažnije da navijačima pokažemo ekipu koja igra zajedno, sa energijom i strašću, ali i kvalitetnu košarku – zaključuje trener Partizana. ●

Saša Grujović

PORUKA ZA SVE TRENERE

– Strast. Strast i učenje. I verovanje u sopstvene ideje. Veoma je važno da trener bude autentičan. Morate da imate strast, da učite od drugih trenera i da proučavate druge ekipe, da se stručno usavršavate, ali da pritom uvek zadržite sopstvene ideje.

Marina Maljković, trener košarkašica Crvene zvezde, o povratku u Evroligu

Ponosne smo i svesne uspeha

– Ta edukacija trenera! Sve ove godine vrlo jasno govorim šta mislim o domaćoj ligi, i dalje to mislim. Prošle godine sam sedela na klupi i sezonu odradila do kraja. Ali smatram da je zaista suvišno da ja budem trener na utakmicama domaće lige. Ovo je istovremeno edukacija trenera i igračica. Jedan vrlo zanimljiv i ispravan put gde su Srpkinje, reprezentativke i reprezentativke mlađih kategorija, u prvom planu

Pomalo neobična slika u Hali sportova „Ranko Žeravica". Na terenu košarkašice Crvene zvezde koje igraju utakmicu Prve lige Srbije. Kraj terena Marina Maljković, njihov trener. Ali – ne pored klupe, već prekoputa, s druge strane. Sedi i pažljivo gleda šta se dešava na terenu. Ništa manje fokusirano nego što bi to radila da sedi na klupi. Možda čak i pažljivije.

– Ovo je na neki način i edukacija trenera – dodala je dama koja je ove sezone vratila Crvenu zvezdu u Evroligu i koja će crveno-bele voditi kroz najelitnije evropsko klupsko takmičenje. Međutim, u utakmicama domaćeg prvenstva palicu je prepustila mlađem kolegi – Nemanji Planojeviću.

– Ova ideja je potpuno moja – uzvratila Maljkovićeva.

A ideja je da Crvena zvezda ove sezone oformi dva tima. Jedan u kome su brojnije strane igračice i koji će pod njenim vođstvom igrati Evroligu, a drugi u kome su domaće igračice, starije, ali i one mlađe koje talentom zaslužuju mesto, a koje će kroz domaće takmičenje voditi Planojević.

– Potpuno stojim iza ove ideje, a ona je da naše mlade igračice, kao što su Kristina Rađenović, Ana Mutavdžić, Sara Tanović i sve druge, dobiju veću šansu u našoj ligi.

Drugi deo ideje je...

– Ta edukacija trenera! Sve ove godine vrlo jasno govorim šta mislim o domaćoj ligi, i dalje to mislim. Prošle godine sam sedela na klupi i sezonu odradila do kraja. Ali smatram da je zaista suvišno da ja budem trener na utakmicama domaće lige. Ovo je istovremeno edukacija trenera i igračica. Jedan vrlo zanimljiv i ispravan put gde su Srpkinje, reprezentativke i reprezentativke mlađih kategorija, u prvom planu. Strankinje su tu da pripomognu ako zaista zatreba. To je osnova svega.

Naravno, sve one su u konkurenciji za tim koji se takmiči u Evroligi.

– Svakako! Sve one treniraju sa mnom. Trening je samo jedan, tu je 16-17 igračica. U zavisnosti od obaveza i od zaduženja, malo se šetaju, ali to je sistem koji ide u dobrom pravcu, vrlo zdrav i vrlo zanimljiv sistem.

Na konstataciju da je verovatno i jedinstven, Maljkovićeva je kratko uz osmeh dodala.

– Možda. Mada, ne znam...

Svakako, taj sistem doneo je Zvezdi povratak u Evroligu. Crveno-bele su kroz dve runde kvalifikacija izbacile prvo Brno, pa i Miškolc. Da uspeh bude veći – obe utakmice crveno-bele su igrale u gostima. Nokaut sistem im nije davao ni šanse za popravni. Sve su to izabranice Marine Maljković izdržale i igraće u Evroligi. Protivnice u grupi biće im košarkašice belgijskog Mehelena, italijanskog Skija i turskog Galatasaraja.

Biće teško, a i bilo je teško. Maljkovićeva nije imala nikakav problem da to prizna.

– Kad se to sve dešavalo, bila je ona Adrija konferencija u Banjaluci, gde sam i ja bila, i gde je bilo sjajno. Bilo je tu i dosta ljudi iz sveta košarke, generalno iz sporta. I meni su posebno trenerske reakcije bile zanimljive. Svi su komentarisali kako je to nemoguće, teško...

Jer...

– S kim god da igraš nije lako, a posebno jer smo mi

imali veoma teške protivnike, klubove s velikom tradicijom i jako dobrim navijačima. Tu je naročito Miškolc imao veliku prednost, s fudbalskim navijačima, dvorana je tik pored stadiona... A šta da kažem za Brno, ceo grad živi za taj klub.

Tako da...

– Bilo je preteško, što je pokazao rezultat, utakmice na jednu loptu. Ostaće zapisano da smo napravile neverovatan uspeh, na koji smo ponosne i vrlo ga svesne. Napravili smo neverovatnu stvar za Srbiju, za Beograd... Za sve ove devojčice koje će mnogo više da se upisuju na košarku posle ovog našeg rezultata, pa i posle utakmica koje ćemo igrati protiv ekipa kakve su Skio, Galatasaraj ili Mehelen.

U delu priče o tome koliko je sve ovo bilo teško ide podatak da je Zvezda u prvom meču kvalifikacija, u Brnu, pred poslednjih pet minuta gubila devet razlike, da je delovalo da joj utakmica klizi iz ruku. Ali crveno-bele su uspele da se vrate i da pobede, što je bilo bitno za drugu utakmicu, a bitno je i za utakmice koje tek dolaze. Pokazatelj je karaktera tima.

– Bilo je mnogo važno. Mi sasvim sigurno nemamo prostora za neke egzibicije s budžetom koji imamo, za bilo koje vrste velikih imena, evroligaških. Ovde imamo samo Spanu, koja zna šta je Evroliga. Sve ostale igračice koje sam dovodila su ciljano devojke s velikom željom za dokazivanjem, sa ambicijama da i one osete Evroligu. Istovremeno, umeju da se nose s pritiskom, s težinom ... To je dokaz da je tim jako dobro selektiran, a s obzirom na najtežu moguću stvar, a to je da smo samo devet dana bili zajedno.

Tim je praktično nov, ali je generalno klubu iskustvo koje je imao iz kvalifikacija za Evroligu koje je već igrao bilo od izuzetnog značaja, potvrdila je i Maljkovićeva.

– Već sam rekla da je to što je urađeno prošle godine prosto neverovatno. Svi mi znamo, da se ne lažemo, koliko se glavni treneri troše u toj celoj priči. Ja sam se više istrošila prošle godine, nego u Feneru kad sam osvojila Evroligu. To sam već rekla, a to još više osećam sada kada je malo vreme prošlo. Da! Mnogo toga je urađeno, postavljen je ceo sistem. Znam svako dete iz mlađih kategorija.

Ukazujući na očigledno, da prošlogodišnji tim i ovaj sad nisu isti, Marina Maljković je nastavila priču:

– Veoma je teško dovesti igračice u nepostojeće... Znamo zašto igračice dolaze. Sve one i prošle godine i ove godine dolaze isključivo zbog mog imena i rada, da se ne lažemo. Sigurno da nam je prošlogodišnje iskustvo mnogo pomoglo i otvorilo vrata, jer je pokazalo da se tu ipak nešto dobro dešava, da se jako trenira, da tu ipak postoji klub, da rad postoji, da će to da traje i druge godine.

Zaključak je...

– Mi smo sada ekstremno zanimljivi raznim igračicama da dođu. Prošle godine nam je došla Li Jueru da trenira da se pripremi za ligu. Ima takvih situacija i sada. Pogotovo sada, pošto ima mnogo takmičenja, i Projekat B, i WNBA...

Za kraj, ne i najmanje važno, Maljkovićeva je s posebnim zadovoljstvom predstavila pojačanje iz WNBA, reprezentativku Srbije.

– Anđela Dugalić je s nama. Završila je sezonu u WNBA, igraće za nas bar neko vreme. Za žensku košarku sada, sa ovim svim, sa Crvenom zvezdom u Evroligi... Sve je na jednom jako dobrom putu – poručila je Marina Maljković. ●

Biljana Kostreš

SISTEM TAKMIČENJA

Posle klasičnog dvokružnog sistema, tri najbolje ekipe iz svih grupa prve runde Evrolige plasiraće se u drugu fazu takmičenja, u kojoj se formiraju dve nove grupe. Ukrštaju se A i B, odnosno C i D grupa, rezultati iz prvog kruga se prenose.

Ekipe koje se ne plasiraju u drugu rundu Evrolige takmičenje će nastaviti u plej-ofu Evrokupa. Posle utakmica s rivalima s kojima se ranije nisu sastali, četiri najbolje plasirana tima iz obe grupe druge runde Evrolige plasiraće se u plej-in četvrtfinala i plej-in polufinala. Prva dva tima igraju plej-in polufinala i već tada će imati zagarantovano mesto na fajnal-siksu, s tim da će pobednici tih duela ići pravo u polufinale završnog turnira, dok će poraženi igrati četvrtfinale protiv pobednika plej-in četvrtfinala, u kome će igrati treći i četvrti iz obe grupe. Poraženi iz plej-in četvrtfinala završavaju sezonu.

Radom i znanjem do uspeha

Selektor je imao ideju da svi mi koji smo na čelu svih selekcija budemo u istom sistemu i na istoj liniji rada koji on želi da sprovede. Nakon razgovora i odobrenja KSS-a postao sam selektor U20. To mi je bilo za ponos, ali i jedna velika obaveza prema državi i našim igračima, a i prema našem selektoru koji me i predložio

Kada je neko trener na jednom od najčuvenijih i najboljih koledža na svetu, sigurno nije tamo preko veze ili slučajno. I kada opstaješ u tako zahtevnom sistemu kakav je američka košarka, bilo koledž ili NBA, onda mora da vrediš. Onda i nije čudo kada te selektor tvoje zemlje pozove da budeš deo stručnog štaba A selekcije koja je na dobrom putu da se plasira na Svetsko prvenstvo. Onda nije ni čudo što ti povere da budeš selektor jedne od mlađih selekcija tvoje zemlje, u ovom slučaju U20. Nema tu slučaja. Sve je zasluženo i onako kako treba.

Nemanja Jovanović je član stručnog štaba selektora Alimpijevića, selektor U20 koji je letos osvojio srebrnu medalju na Evropskom prvenstvu u Sloveniji i trener je u sistemu UCLA univerziteta u Americi.

Rodom je iz Lajkovca i karijeru je počeo u lokalnom Železničaru. Tu je igrao, ali je rano završio igračku karijeru i opredelio se da bude trener. Nakon završene Više trenerske škole i DIF-a radio je u klubu Superfund, gde trenira i seniore i mlađe kategorije. Tada su tu bili i Bjelica i Sava Lešić. Nakon toga dobija poziv iz Zvezde da radi s mlađim selekcijama, gde je bio i Nemanja Nedović. Trener je bio Ivo Simović, s kojim razvija prijateljstvo koje će mu obeležiti trenersku karijeru. Nakon Zvezde, odlazi u Dansku, gde dobija posao glavnog trenera sa 27 godina. Simović ga potom zove da mu se pridruži na akademiji mladih igrača u Španiji. Vraća se u Dansku, pa sledi Švedska i onda dolazi poziv čuvenog trenera Lerija Brauna da dođe u Ameriku na SMU 2015. godine i to mu je bila prva stanica u Americi. Sedam godina tamo, godinu dana Čikago, Dalas i onda sledi poziv iz čuvenog univerziteta UCLA, gde je već četiri godine. Pre je na tom mestu bio trener Simović, pa mu tako, na neki način, Simović tri puta mu pomogao u karijeri.

U međuvremenu slede pozivi i selektora Alimpijevića i dobijanje selektorskog mesta u selekciji U20.

– Ja sam već bio pomoćni trener u A timu – kaže za Trener Nemanja Jovanović. – Selektor je imao ideju da svi mi koji smo na čelu svih selekcija budemo u istom sistemu i na istoj liniji rada koji on želi da sprovede. Nakon razgovora i odobrenja KSS-a postao sam selektor U20. To mi je bilo za ponos, ali i jedna velika obaveza prema državi i našim igračima, a i prema našem selektoru koji me i predložio.

› Posle nekoliko godina kada se sumnjalo u kvalitet mlađih selekcija, usledilo je sjajno leto za mlađe kategorije i za našu U20 selekciju.

– Mi smo od prvog dana okupljanja postavili sebi najviše ciljeve jer ti momci su već bili sjajni i osvojili medalju sa U18. Kada vodite reprezentaciju Srbije, obaveza mora da bude da idete na medalju. Kao drugi cilj postavili smo to da bar neko od momaka bude taj koji će moći da se priključi A selekciji i podigne se na taj nivo. Ti ciljevi su predočeni igračima odmah na početku priprema kada smo se okupili na Divčibarima. Ostali smo možda kratki za taj prvi cilj, nismo bili zlatni, već srebrni, mada sada to već izgleda kao veliki uspeh, što i jeste. Ali drugi cilj je ostvaren jer je Nikola Džepina pozvan da pomogne u avgustovskim prozorima na treninzima i u rotaciji s Milutinovim i Jokićem i to je sjajna stvar. Zato sam jako zadovoljan kako smo mi iz stručnog štaba odradili ovo leto, mislim da su se momci razvili i to je dovelo do osvajanja medalje.

› Šta je najveća vrednost selekcije U20?

– Da ne bude kliše, ali zajedništvo je reč koja ih opisuje od početka. Mislim da smo imali ono što se kaže i glavu i

rep, da se znalo ko su lideri ekipe, koja je čija uloga, svi u timu i na klupi i na terenu su sjajno funkcionisali. Data im je, s jedne strane, velika sloboda, ali s druge i velika odgovornost u igri. Svi naši treneri su bili sjajni i uživali smo te četiri nedelje. Momci su na kraju plakali u svlačionici jer se razilaze posle zajednički provedenih 60-70 dana i, naravno, plakali su zato što nisu osvojili zlatnu medalju. Ali zaista je to vreme provedeno zajedno bilo vreme uživanja. Kada je kolega Komnenić rekao: „Još dva dana smo zajedno", svi smo se pogledali onako tužno, svesni da se završava naša akcija.

› Da li je teško voditi mlađe selekcije s mladim ljudima koji se još razvijaju i kao igrači i kao ljudi?

– Imao sam sreću da imam iskustva sa svim uzrastima. Poslednjih 10 godina sam na koledžu, gde su svi momci između 18 i 22 godine. Tako je ova generacija savršena za mene jer ja takve momke treniram u Americi i bilo je lakše za mene jer sam već znao šta treba raditi u tom uzrastu da bi ti momci napredovali i bili bolji. Ne mislim da ne bih uspešan i s nekim drugim godištem, ali ovi momci su bili baš okej.

› Izdvojili ste Nikolu, ali ima sigurno još momaka na koje možemo da računamo u budućnosti?

– Naravno. Nosioci te reprezentacije su bili momci koji su već osvajali medalje. Džepina se kasnije pridružio i igrao sa U19 i U20. Momci kao što su Tofoski, Bošnjaković, Šojić, Stanojević su bili osnova te ekipe na koju je dodat Džepina i mlađi momci kao što je, recimo, Lučić i još četiri igrača koji su se izborili za svoje mesto u timu i drago mi je zbog toga jer vidim da dobijaju prave uloge i u svojim klubovima. Eto, nabrojao sam već pola reprezentacije, ali i svi ostali su jednako bitni. Bio je to jedan sjajan miks raznih igrača. I bilo je jako bitno da se Bošnjaković odazvao da igra za reprezentaciju i da je došao kao kapiten da pomogne. To su godišta gde se inače dešavaju česti otkazi zbog profesionalnih obaveza ili koledža. Koledži sad uzimaju primat zbog visokih ugovora koje daju i akademskih obaveza preko leta, ali mi smo imali sreće da su se Džepina i još nekolicina izborili da dođu i nadam se da će svi oni pomagati A selekciji u bućnosti.

› Dakle, za tu selekciju je sledeći korak A tim?

– Tako je. Oni su završili sa svojim malđim kategorijama i slede pozivi za A selekciju.

› Koliko znači kada su selektori mlađih selekcija uključeni u stručni štab Dušana Alimpijevića?

– Selektor radi jedan jako dobar posao, i sa igračima na terenu i s trenerima van terena. Zbog sistema prozora bilo je bitno da se dosta ljudi uključi, pa je sjajno da su tu bili i Barać i Mijović. Sjajna je postava koju je Dušan izabrao, sjajni su ljudi i treneri i nadam se da ćemo tako i nastaviti.

› Kako Amerikanci gledaju na to kada im treneri postanu selektori u svojoj zemlji, da li su ponosni na to?

– Jesu, naravno. Ljudi koji su tamo i moj trener jako prate svetsku košarku i pustio me je bez problema da budem prošlog leta i jesenas sa A selekcijom. Imam veliko razumevanje. Oni znaju da je to jako dobro za mene, ali i za njih, da se dalje usavršavam, da još bolje mogu da pomognem programu ovde u Los Anđelesu. Svi su mi čestitali na uspehu i odlično je prošla ta vest da sam prvo bio u stručnom štabu A reprezentacije, a onda i da sam osvojio medaljju s mlađim selekcijama.

› Kada već pominjemo vaš univerzitet, možda da pomenemo i vaš trenerski rad s jednim od najatraktivnih mladih igrača koje imamo Kusturicom, koji je sada vaš član?

– Prvo, u istoriji se pokazalo da se mnogo igrača gubilo baš u tom uzrastu kada završe s mlađim kategorijama, a ne dobiju pravu šansu u seniorskoj ekipi. Tako da uslovi koji im se nude na koledžu, i ne pričam o finansijskim uslovima već o uslovima za trening, za halu, za broj trenera, za ishranu, daju igraču mogućnost da te četiri godine prove-de na najbolji način i da produži taj period stasavanja i u smislu tela, fizički, a i igrački. To je neminovnost ne samo za našu košaraku već za celu svetsku košarku. Mislim da je prošle godine na koledžu bilo oko 1.500 dece iz celog sveta, što znači da su po ekipi četiri ili četiri i po igrača stranci. To je ogroman broj, to nije bilo ranije, koledž košarka se otvorila i postala internacionalna, kakav je već godinama i NBA. A što se tiče konkretno Nikole Kusturice, on je sjajno počeo svoje prve mesece ovde na UCLA, pokazao je sav talenat, jako naporno radi, godinu dana biološki ranije je došao ovde jer je završio srednju školu sa 17 godina, ali što se tiče njegovog talenta, on je spreman za taj izazov i ja sam jako srećan što provodim svaki dan u radu s njim i što sam u tom projektu tako važnom za našu košarku, da dobijemo još jednog vrhunskog igrača.

› I za kraj, optimistički, da li idemo na Svetsko prvenstvo sledeće godine?

– Bože zdravlja, idemo. Mislim da nam trebaju još dve pobede od četiri, ako se ne varam. Spremaćemo se utakmicu po utakmicu, blizu smo, doveli smo se u dobru situaciju, sada ostaje da finiširamo sve to što smo već dobro uradili i eto nas na Svetskom prvenstvu sledeće godine – s pravom je optimističan trener Nemanja Jovanović. ●

Božidar Manojlović

Selektor radi jedan jako dobar posao, i sa igračima na terenu i s trenerima van terena. Zbog sistema prozora bilo je bitno da se dosta ljudi uključi, pa je sjajno da su tu bili i Barać i Mijović. Sjajna je postava koju je Dušan izabrao, sjajni su ljudi i treneri i nadam se da ćemo tako i nastaviti

Nismo ni svesni šta smo uradili

– Kontinuitet rada i zajedništvo! To je ključ uspeha. Funkcionisali smo kao tim, a mislim da se to videlo i na terenu. Nismo ni svesni koliko smo veliku stvar uradili za državu, za srpsku košarku...

UKTS: NAGRADA KAO POTVRDA NAPREDKA

Sve vreme tokom razgovora Mijović je insistirao na reči „zajedništvo". Kroz istu prizmu opisao je i priznanje za najboljeg trenera Svetskog prvenstva igrača do 17 godina u Istanbulu, s kojim se vratio kući.

– Ne volim da pričam o individualnim priznanjima, ona su produkt rada čitavog tima. Da tim nije izgledao kako je izgledao i da nismo imali ekipni rezultat, ne bi došlo ni do tih individualnih nagrada. Što se tiče samog proglašenja za najboljeg trenera, za mene je to velika čast i privilegija, neka potvrda i priznanje da sam na dobrom i pravom putu, kao i motiv za dalji rad i da se trudim da napredujem, kao i do sada.

Za sebe kaže da je tek na početku, da je mlad trener. Kao što i jeste. Ali činjenica je i da je sa 33 godine Stevan Mijović već ostvario ozbiljne rezultate. Posebno u poslednje dve godine.

– Ove dve godine su bile baš dobre... – uzvratio je na podsećanje na očigledno.

A to je...

U poslednje dve godine, vodeći selekcije Srbije do 16 i 17 godina, Mijović je osvojio evropsko zlato i svetsko srebro. Tačnije, to je praktično isti tim, ali na dva različita takmičenja. Dva različita leta. Sa Svetskog prvenstva igrača do 17 godina, osim tog srebra, poneo je i priznanje za najboljeg trenera takmičenja u Istanbulu.

Takođe, već drugu sezonu trenerski zanat peče kao asistent u stručnom štabu Dragana Šakote u atinskom AEK-u, s kojim je u proleće 2025. igrao na završnom turniru FIBA Lige šampiona, gde je osvojio drugo mesto.

Vrhunac je svakako bio poziv u stručni štab seniorske reprezentacije Srbije, gde je tokom FIBA prozora proteklog leta bio jedan od asistenata selektora Dušana Alimpijevića.

Reklo bi se – dosta dobre dve godine.

Svejedno, Mijović i dalje ne želi sebi da daje za pravo da bilo koga, na bilo koji način nešto „savetuje". Vrlo je sa obe noge čvrsto na zemlji.

– Imao sam neke šanse u karijeri koje sam dobro koristio. Nikada nisam odustajao i uvek sam se trudio da iz svega toga izvučem najpozitivnije moguće stvari. A tokom karijere sam imao i dobre mentore koji su uticali pozitivno na mene – tim rečima Mijović je zaključio priču o sebi kao treneru, putu koji ga je od mlađih kategorija Crvene zvezde, preko Dinamika, Kolubare, kragujevačkog Radničkog i FMP-a doveo do reprezentacije Srbije, Atine i AEK-a.

Priču je počeo kratkim...

– Prezadovoljan sam!

Ima čime i da bude. A posebno činjenicom da je sa selekcijom Srbije, koju je vodio dva uzastopna leta, osvojio medalje, zlato, pa srebro.

– I dalje kažem da niko od nas nije svestan šta smo uradili za ove dve godine – vratio je film selektor reprezentacije Srbije do 17 godina.

Uradili su mnogo toga. Kako? Odgovor je...

– Kontinuitet rada i zajedništvo! To je ključ uspeha. Funkcionisali smo kao tim, a mislim da se to videlo i na terenu. Nismo ni svesni koliko smo veliku stvar uradili za državu, za srpsku košarku...

Ponovio je...

– Saradnja između svih nas bila je sjajna. Igrača, stručnog štaba, ljudi u savezu... Dobro smo se razumeli i funkcionisali kao porodica. Svi smo tim i grb stavili iznad svojih ambicija, iz toga je i došao taj rezultat.

E sad – uvek se kaže da je teže odbraniti vrh nego ga osvojiti. Istina, ovo nisu bila dva ista takmičenja. Ali paralela može da se povuče, jer je u pitanju ista generacija. Osim toga, na Svetskom prvenstvu u Istanbulu Srbija je plasmanom u finale, gde je igrala protiv SAD, pokazala da je najbolja evropska selekcija. Metaforički – Srbija je u Istanbulu odbranila zlato iz Tbilisija. I – da li je zaista bilo teže?

Mijović kaže...

– Prve godine, na Evropskom prvenstvu u Gruziji, niko nije imao nikakva očekivanja od nas. To je bilo takmičenje igrača ispod 16 godina, koji prvi put izlaze na veliku scenu, gde se ekipe ne poznaju, ne znaš ko je kakvog kvaliteta. Otišli smo bez očekivanja, posle nekih loših utakmica iz priprema, samo sa idejom da se borimo. Svi smo verovali i samo pričali o tome da nam je jedini cilj da idemo korak po korak. Iz neke pozicije autsajdera došli smo medalje i tako iznenadili sve.

Drugo leto – druga priča.

– Kada smo se ovo leto sastali, imao sam osećaj kao da se nismo ni rastajali, samo smo nastavili gde smo stali. Svi su znali moje zahteve, a ja šta mogu da očekujem od njih. Svi smo napredovali u odnosu na prošlo leto, otišli smo korak napred. Sada su i očekivanja bila veća, jer smo osvojili to zlato, sjajno smo izgledali i u pripremnom periodu. Tokom priprema, u stalnim razgovorima sa stručnim štabom, kao i sa ljudima iz saveza, gde sam bio iskreno zabrinut jer smo tako dobro izgledali pre takmičenja, svi su me smirivali i podržavali, ali sam ja imao neku strepnju.

Nije ni dobro počelo. Srbija je prvu utakmicu u Istanbulu izgubila. Na otvaranju Svetskog prvenstva Australija je ubedljivo slavila – 88:66.

– Zato smo loše i počeli, jer smo imali preveliki pritisak i očekivanja okruženja, ali i nas samih. A posle tog poraza bili smo pod velikim pritiskom i u narednim mečevima, gde mi je glavna ideja bila samo da ih opustim i rasteretim pritiska i to smo tek uspeli nakon osmine finala, gde smo se konačno osetili rasterećeno.

Još jednom se to nepisano pravilo obistinilo...

– Teže je ponoviti dobar rezultat leto za leto – dodao je Mijović.

Nešto je ipak „orlićima" dalo vetar u krila...

– Sam kontinuitet rada je veoma važan, zato bih pohvalio rad muškog sektora u KSS-u za uslove koje su nam obezbedili. Imali smo najbolje uslove i samu organizaciju priprema, što je veliki plus. Bili smo organizovani i pripremljeni do najsitnijih detalja, što je velika prednost u odnosu na ostale reprezentacije.

Mijović je poslednja dva leta imao ulogu prvog trenera kadetske selekcije Srbije, ali je nekoliko godina već prisutan u reprezentativnoj košarci, kao asistent u stručnom štabu Vladimira Đokića prošao je sva takmičenja. To iskustvo mu je i te kako značilo sada.

– Više puta sam naveo šta je ključ uspeha, pa tako i sam moj put napredovanja kao trenera. Kako sam uopšte došao do ovoga... Kao sam trener sam krenuo u razvojno-trenažnom centru, pa bio asistent u svim selekcijama – U16, U17, U18, U19, zatim dobio šansu da budem selektor. Ti rezultati, to ništa nije slučajno. Sve je to produkt kontinuiranog rada, kao i sjajne saradnje u muškom sektoru KSS-a.

I to ne samo kada je trenerski rad u pitanju.

– Sam napredak igrača je takav zato što su ti momci praćeni od svoje 12. ili 13. godine, kad kreće RTC. Od tada su pod lupom trenera KSS-a kroz turnire regiona i kontrolne treninge.

A to jeste i put koji vodi ka seniorskom timu. Koji je Mijovića doveo do seniorskog tima. Već u avgustovskom FIBA prozoru.

– Tokom naših priprema bili smo u stalnoj komunikaciji sa selektorom. Presrećan sam što sam dobio šansu Dušana Alimpijevića, najveća moguća stvar za sve nas je da budemo članovi seniorske reprezentacije. To što mi je pružio šansu je kruna i nešto što svaki trener sanja od prvog dana kada počne. Način na koji funkcionišemo u savezu je pokazatelj da smo na pravom putu.

Kao učitelj najmlađih, Mijović ima i ozbiljnu dozu odgovornosti u brušenju talenata koje kasnije očekujemo i u seniorskom timu.

– Pre svega, najveće zasluge imaju njihovi klubovi, gde oni provode najveći deo sezone. Mi ih okupljamo nekoliko puta godišnje na kontrolnim treninzima kako bi bili spremni za leto. Jako važna stvar, prema mom mišljenju, jeste i komunikacija tokom čitave godine sa svim igračima, trenerima u njihovim klubovima, medicinskim osobljem i ljudima u klubovima kako bismo bili u toku sa svim njihovim problemima i pratili njihov razvoj tokom sezone i same pripreme dočekali spremni. U tome nam je mnogo pomogao potpredsednik za mušku košarku Nenad Krstić.

U ovom delu priče Mijović je podvukao:

– Moram da pohvalim svoj stručni štab, svoje asistente, kondicionog trenera, fizioterapeuta, doktora. Oni su uradili veliki deo posla, na oba prvenstva smo bili kompletni, bez povreda. To je bitna stvar.

Vratio se na priču odgovornosti.

– Da, velika je odgovornost kada radite s najtalentovanijom decom, gde svakome treba da se nađe prava uloga. To je neprestano pravljenje planova i rad. Ali samim tim što ste selektor Srbije imate veliku odgovornost. I to je velika nagrada i čast. Tako smo gledali na to.

Na putu do mesta selektora Mijović nije žurio. Ali je šanse koje je dobijao koristio. Nekada je i rizikovao. Kaže – nikada nije zažalio.

– Imao sam i sreću da sam kao asistent imao kvalitetne učitelje, a i tajming je bio jako dobar, krenuo sam od mlađih kategorija, da bih u seniorskim timovima išao postepeno, korak po korak. Trudio sam se da uvek radim i da dajem sve od sebe. To je ključ, neprestani rad i neprestano učenje. Moramo da idemo u korak s vremenom. A naš posao od nas traži i da nekada moramo da rizikujemo.

Odluka da ode u AEK, na mesto asistenta u stručnom štabu, nije bila nikakav rizik, već vrlo racionalna odluka.

– Želeo sam da vidim kako izgleda rad na višem nivo, u tom trenutku pružila mi se prilika da odem u inostranstvo, u tako veliki klub, na viskom nivou takmičenja. To sam shvatio kao priliku da kao asistent na višem nivo nastavim da učim kako bih u jednom trenutku, kada mi se ukaže šansa, postao i glavni trener na tom nivou takmičenja.

Kako je priznao, već ga je prva sezona u Atini promenila kao trenera, što je i sam primetio.

– Počeo sam drugačije da gledam na neke stvari. Kada sam letos došao u reprezentaciju, osetio sam da drugačije funkcionišem na terenu, u smislu pristupa problemima, kako reagujem na utakmici, pa u pripremi utakmice, treninga. Lično sam se osećao dosta bolje, smirenije. Drugačije vidim svoje ponašanje, smireniji sam, koncentrisaniji, ne reagujem burno kao pre...

Ukratko...

– Dobro je...

Kao i svi, i Mijović ima želje i ambicije vezane za posao kojim se bavi. Ipak, jasno mu je kakva je priroda trenerskog posla.

– Sve to je trenutni osećaj. Znam da treba da idem od utakmice do utakmice, mesec po mesec, pa ćemo da vidimo kuda će to da odvede – zaključio je priču za magazin „Trener" Stevan Mijović. ● **Biljana Kostreš**

SRBIJA NA SVETSKOM PRVENSTVU

Tim Srbije do 17 godina, koji je osvojio srebro na Svetskom prvenstvu, činili su: Luka Galić, Nikola Đurović, Vuk Stepanović, Ognjen Simjanovski, Marko Veselinović, Matija Lukić, Vaso Šaponjić, Luka Miladinović, Petar Bjelica, Nikola Kusturica, Lazar Miličić i Luka Pavlović.
U stručnom štabu uz prvog trenera Stevana Mijovića bili su njegovi asistenti Nikola Nešić i Dejan Đokić.

Put do srebra

Grupna faza
Australija – Srbija 88:66
Srbija – Venecuela 84:53
Srbija – Obala Slonovače 97:71
Osmina finala
Novi Zeland – Srbija 91:121
Četvrtfinale
Litvanija – Srbija 78:101
Polufinale
Turska – Srbija 71:76
Finale
SAD – Srbija 107:81

Nikola Marković, viši košarkaški trener

Proces i rad ispred rezultata

Igrači danas imaju veoma veliki ego jer je celo društvo, celo vaspitanje je okrenuto ka individualizmu. Nije tu toliko do tehničke ili taktičke pripreme ekipe, nego kako trener upravlja situacijom. Zato više biram veštinu i rad na terenu, a sam taj rad može da se postavi tako da tera igrače na razmišljanje

Nikola Marković pripada generaciji trenera koja spaja bogato iskustvo i konstantnu želju za napretkom. Trenerski se formirao u Srbiji (Radnički, Dinamik, Partizan) uz veliki uticaj Miroslava Nikolića i neraskidivu saradnju s njim, a internacionalno iskustvo i medalje sticao je u Nemačkoj, Rusiji (Krajlshajm, Lokomotiva, Berlin) i Kini. Rad i s mlađim selekcijama i sa seniorima naučio ga je da balansira između jurnjave za rezultatom i sticanja košarkaške veštine. Danas, na čelu reprezentacije Kine, u razgovoru za časopis „Trener" 44-godišnji stručnjak otkriva principe i iskustva koji usmeravaju njegov trenerski put.

› Gde se, u tom procesu, nalazi težište trenerskog rada – u izgradnji tehnički potkovanog igrača ili u oblikovanju njegovog načina razmišljanja? I da li se te dve dimenzije uopšte mogu posmatrati odvojeno?

– Mislim da i jedno i drugo mora da se uklopi zbog ograničenog vremenskog perioda. Ali uvek više verujem u rad i proces i stavljam ih ispred rezultata. Smanjio se obim i intenzitet rada, mislim da su igrači razmaženi, da ne kažem prezaštićeni. U toj situaciji kada se mora izabrati, uvek se okrećem veštini. Ipak više verujem u konkretan rad, a da se kroz to u nekoj vantrenažnoj aktivnosti posveti pažnja i ukazivanju na dobre stvari. Najteže je igraču saopštiti koji su njegovi limiti, naročito u seniorskom timu.

Igrači danas imaju veoma veliki ego jer je celo društvo, celo vaspitanje je okrenuto ka individualizmu. To su problemi s kojima se evroligaški treneri najviše susreću. Nije tu toliko do tehničke ili taktičke pripreme ekipe, nego kako trener upravlja situacijom. Zato više biram veštinu i rad na terenu, a sam taj rad može da se postavi tako da tera igrače na razmišljanje.

› Između ambicije i realnosti Marković za „Trener" otkriva koje su najveće greške u radu s mlađim selekcijama i kako ih izbeći.

– Prva i najveća greška je da se juri rezultat. Uvek sam više za konstantan radi i proces. To je uvek bio moj princip rada, kakav god je rezultat i na kom god nivou da radim. Uvek se tako ponašam. Ja želim progres i stripljenje. Doživeo sam više puta da je menadžment kluba saglasan s tim kada razgovaramo o našoj saradnji i ciljevima, događalo se da menadžment pristane i kaže: „Da, to želimo", a da se odjednom tokom sezone promeni njihov stav. Nažalost, samo pobeda čuva posao. Imao sam sreće da sam uglavnom bio u sistemima gde se taj moj pristup poštovao.

Do rezultata, naročito u nekim kadetskim ili pionirskim uzrastima, vrlo lako se može doći uz alternativne odbrane, gde ti kao trener iskorišćavaš nesposobnost i fizičku nezrelost protivnika i razmišljaš samo o sebi. Radiš protiv svojih igrača, podižeš sebi ego jer misliš da će ti osvajanje kadetskog prvenstva na bilo kom nivou doneti posao ili napredak. Lepo je osvojiti trofej, ali ja verujem da je rezultat samo posledica dobrog rada. Kada za primarni cilj postaviš dobar rad, da kod svakog igrača razviješ određeni potencijal, onda se uvek namesti da ti do donese i neku medalju.

Druga greška je kada mladi trener više veruje spoljnim faktorima, da mu mogu pomoći u karijeri, a ne oni sami i njihov način rada. Bez agentskog posla ne možemo, oni zaista rade jedan vrhunski posao. Oslanjanje mladih trenera na pomoć agenata u razvoju može biti dobar, ali na kraju si ti taj koji izlazi i radi sve ovo što sam naveo.

› Rani fizički razvoj često zna da zavara i u prvi plan izbaci igrače koji trenutno dominiraju snagom i visinom, dok se pravi potencijal onih koji se sporije razvijaju lako previdi. Gde je granica između trenutne fizičke nadmoći i dugoročnog igračkog kvaliteta?

– Ne mogu svi klubovi imati najtalentovaniju decu, ali ti kao trener moraš da se trudiš da imaš igrače koji mogu igrati košarku i kasnije postanu igrači. Tu se plašim da mi možda gubimo neke klince kada oni rano odustaju, a imali su i fizički i intelektualni kapacitet da igraju na vrhunskom nivou.

U većini slučajeva menadžment ne razume trenutke kada je igraču potrebno vreme da razvije neki potencijal. U Americi se to zove „late bloomer", u stručnoj li-

teraturi retardant, tada jednostavno fizičko sazrevanje dolazi kasnije, što je možda na kraju i bolje. Primeri su i Nikola Jokić i Bogdan Bogdanović. Vraćamo se na to da glavni cilj treba da bude progres.

Treba uputiti igrača da bude strpljiv, da nema emotivnu neravnotežu, to je takođe važno. Bitno je na koji način prihvata da nešto ne može. Sa igračem mora da se razgovara o tome. Najviše mi se taj pristup ostvario kroz rad kod Ademole, u Rusiji i u Kini. Bitan faktor u učenju tog pristupa je i uloga roditelja. Kada sam postao otac, počeo sam da razmišljam o tome – da li bih ja voleo da se neko ovako obraća mom detetu, u najpozitivnijem mogućem smislu, ali i u onom najgorem.

› *Kako zadržati fokus mladih igrača u svetu punom ometanja? Marković je podelio zanimljiv primer iz Kine koji odlično prikazuje razlike u pristupu i načinu na koji se gradi sportska disciplina.*

– Ja s tim trenutno nemam problema u radu, dobra stvar je što ovi momci koje treniram u Kini, koji sada imaju 17 i 18 godina, oni imaju telefon jednom nedeljno. Ima tu snalaženja, nalaze drugi telefon, pa koriste, ali su oni tamo strogo kontrolisani, imaju 24-časovni monitoring, od spavanja, disanja do drugih stvari. U modelu su rada u kom im se smanjuje mogućnost da fokus odlazi na nešto drugo. To ne može da se primeni nigde drugde u svetu. Zato je benefit raditi u takvom okruženju. Ti kao trener nemaš mnogo drugih stvari o kojima treba da razmišljaš, zbog čega je neko loš ili umoran. Imaš egzaktne podatke o tome kada je zaspao, koliki je otkucaj srca i sve što ti je potrebno. Jedino mentalni status ne može da se prati. Generalno je dosta izazovno, igrači nemaju veliki fokus, naročito u skautingu, ali ako se trener posveti tome, može to da prenese i na igrače.

› *Zašto je edukacija ključ trenerskog napretka? Nikola se osvrnuo na značaj Udruženja košarkaških trenera Srbije na svom razvojnom putu i objasnio koliko je važna podrška ove strukovne organizacije za mlade trenere u Srbiji.*

– Impozantno je šta sve proizilazi iz jednog ograničenog fizičkog prostora, iz te jedne kancelarije iz koje dvoje ljudi i spoljni saradnici „izbacuju" takav kvalitet – edukacije, Klinika, informisanje trenera o svemu novom što izađe u trenerskom poslu, časopis, Jutjub kanali, isečci. Mi zaista imamo najbolje udruženje trenera, koje zaslužuje minimum jedan sprat prostora za rad. Uticaj udruženja na mene je podjednak kao i rad s Miroslavom u Radničkom. Imamo mogućnost dobijanja važnih video-isečaka, prva ekipa trenera koja je otišla na usavršavanje u Ameriku imala je snimke NBA ekipe, to je prava ekskluziva. Imamo sistem licenciranja kojim su Kinezi impresionirani.

› *Nikola je razgovor zaključio jasnom porukom za generaciju trenera koja tek dolazi.*

– Da budu strpljivi, da budu svoji, ali i da poštuju autoritete na najbolji mogući način, da budu na zemlji, da uvek imaju dve cigle pored sebe da mogu da ih ubace u džepove kada misle da lete. ● **A. Radivojević**

Mi zaista imamo najbolje udruženje trenera. Uticaj udruženja na mene je podjednak kao i rad s Miroslavom u Radničkom. Imamo sistem licenciranja kojim su Kinezi impresioniraniw

S tribina na klupu

Jedan sasvim običan dan na poslu i jedan neočekivan poziv promenili su sve. Kada ga je Miroslav Nikolić uočio u praznoj hali i pozvao da siđe na teren i izbliza odgleda trening, niko nije mogao da nasluti da će taj trenutak potpuno usmeriti njegov put. Silazak na parket bio je ulazak u svet iz kog više nije želeo da izađe. Od tog dana legendarni trener za njega nije bio samo uzor od kog je upijao košarkaško znanje i tajne zanata, već i čovek koji ga je oblikovao u ljudskom i životnom smislu. U ovoj priči priseća se kako je iz tog spontanog poziva rođena trenerska karijera i koliki je trag na njega ostavio rad sa istaknutim stručnjakom.

– Nakon šest godina rada u mlađim kategorijama i četiri godine paralelno u seniorskom timu Radničkog sa Zoranom Cvetanovićem, došlo je do fuzije između Svislajona iz Vršca i kragujevačkog Radničkog. Došlo je do promene menadžmenta i trenera, a ja sam imao zaduženje kao pomoćni trener seniorskog tima da sačekam goste i da ih uputim u dvoranu bez ikakve predikcije da će se bilo šta desiti. Sedeo sam na tribinama, Miroslav Nikolić je ušao s Brankom Maksimovićem i u jednom trenutku trenutku me je pitao: „Ko si ti", ja sam mu objasnio i pitao da li je problem da pogledam trening. On je na to odgovorio „Šta sediš? Siđi dole da radiš." To je bio naš prvi kontakt i on mi je posle 15 dana ponudio da ostanem u stručnom štabu. Ostalo je prijateljstvo koje je obeleženo zajedničkim trenerskim radom od 13 sezona, u Radničkom, Dinamiku i Partizanu. Danas mogu da kažem da se o Miroslavu može napisati knjiga. Uspeh jednog trenera je i u tome koliko trenera ostavi iza sebe. On je neko ko iza sebe ostavlja mnogo uspešnih trenera kojima je upravo on dao šansu da rade.

Svakodnevni razvoj na dve platforme

Mogu da se razvijam na dve platforme, jedna je košarkaška, druga psihološka, i obe su podjednako važne. Svakog dana pokušavam da naučim nešto novo, da bih sutra mogla više da pružim tim devojkama

Ima ta fotografija. Nastala u Budimpešti, 2005. godine, po završetku Evropskog prvenstva košakašica do 18 godina, a na kome je Srbija osvojila zlato. Na fotografiji su Miljana Bojović i Adrijana Knežević, i to na biciklima koji su bili nagrada za idealnu petorku.

Više od 20 godina kasnije dame koje su bile lideri čudesne generacije, koja je bila pionirski, kadetski i juniorski prvak Evrope, srebrna na EP do 20 godina, s klupe predvode nove generacije košarkašica Srbije. Miljana kao prvi trener juniorskog tima, Adrijana njen prvi asistent, Srbiju su letos dovele do polufinala Evropskog prvenstva.

I – da li su tako vozeći te bicikle bar na sekund pomislile da će u nekom trenutku kao treneri voditi juniorski tim Srbije, i to do polufinala Evropskog prvenstva?

– Nije nam bilo ni na kraj pameti – uzvratila je Miljana Bojović u razgovoru za magazin Trener.

Priznaje da u tim trenucima nisu mislile da će uopšte biti treneri i dodaje:

– To je česta tema naših razgovora. I stvarno je neverovatno kako nas je košarka spojila i kako nas vodi kroz život.

Sve vreme tokom razgovora Miljana je naglašavala koliko je puna reči hvale za mlađe generacije, da vreme kada je ona igrala ne može da se poredi sa ovim sad... Ali i da devojkama stalno priča da je važno da iskoriste znanje koje je oko njih... A koje je ogromno.

– Vrlo emotivno su proživele naš poraz u utakmici za treće mesto na Evropskom prvenstvu. I tu je baš bilo potrebno da im kažem da je ovo put i proces.

Tu je priznala...

– Kada sam bila juniorka, meni je nedostajalo da mi neko kaže da je to tek početak.

Sve ovo samo znači da se na treninzima ne uči samo košarka već postoji i druga uloga trenera – psihološka. Jednako važna, posebno u tom uzrastu.

– Pokušavam da im pristupim i s tog aspekta. Trudim se da razumeju da u meni uvek imaju podršku i poverenje, da sam tu, čak i kada im je samo razgovor potreban. A naravno i ono što se podrazumeva, a to je znanje na terenu koje mogu da im pružim.

Tokom priprema za EP uz stručni štab je kao mentor bio i Jovica Antonić, s kojim je sarađivala u mladoj reprezentaciji Srbije i koji ju je uveo i u seniorski tim.

– Radila sam s dosta dobrih trenera, ali njegovih treninga se sećam kao prvih gde sam zapravo učila košarku. Njegovo košarkaško znanje je stvarno ogromno, a i životno iskustvo koje ima. Bila mi je potrebna pomoć i ekstremno sam mu zahvalna.

Posle svega, usledio je i poziv u seniorski tim Srbije, gde je jedan od asistenata selektora Miloša Pavlovića.

– I juniorska reprezentacija, a pogotovo Milošev poziv, za mene su velika čast. Koliko sam kao igračica volela da igram za reprezentaciju, toliko mi je i sad čast. Miloš je trener koji ima ogromno košarkaško znanje i od kog mogu mnogo da naučim.

Svesna je da u njenom razvoju ima još mnogo mesta za napredak...

– Ja sam uz tu rečenicu i odrastala... Najviše mi je pomoglo prošlogodišnje iskustvo s reprezentacijom, pa sam ovog leta ušla s jasnijom slikom kakav odnos želim da gradim s devojkama i kakvu atmosferu želim da imam u ekipi. Mogu da se razvijam na dve platforme, jedna je košarkaška, druga psihološka, i obe su podjednako važne. Svakog dana pokušavam da naučim nešto novo, da bih sutra mogla više da pružim tim devojkama – poručila je Miljana Bojović.

Biljana Kostreš

Vežbe za unapređenje odbrambene igre

Danas je vrlo rasprostranjena fraza da napad dobija utakmice, a odbrana osvaja trofeje. Ja tu volim da se našalim: hajde onda da vidimo koliko plaćamo najbolje napadače, a koliko defanzivce. U kontekstu onoga o čemu ćemo govoriti danas, priseća se reči jednog od mojih mentora Gorana Miljkovića, koji me je savetovao da se ne baziram previše na vežbe. Što više situacije iz igre uspemo da inkorporiramo u trening, tim bolje.

Mi se kao treneri u ovim vremenima susrećemo sa dva osnovna problema: naše vreme za trening i podučavanje je limitirano, i uz to radimo s mladim naraštajima čija je mogućnost pažnje i njeno trajanje, a usled uticaja društvenih mreža, vrlo sužena. Samim tim od nas trenera to traži da budemo vrlo precizni i koncizni, i da se vodimo principom „podučavaj ono što znaš, znaj ono što podučavaš". Naše vreme za trening i obuku mora da bude vrlo efikasno.

U čitavom tom određivanju sadržaja u i inače limitiranom vremenu za trening, u meni postoji određeni konflikt između odnosa „analitike" i „sintetike", odnosno analitičkog i sintetičkog metoda obuke. U ovom kontekstu, analitički metod bi, recimo, podrazumevao da nešto treniramo u situacijama 1:1, 2:2, 3:3..., dok bi sintetički bio 5:5. Postoje vrlo uspešni treneri na svim nivoima koji ne posvećuju mnogo pažnje i vremena analitičkom pristupu – njihov je rezon da se utakmica igra 5:5 i da tako treba najviše i trenirati. Što se mene lično tiče, ja ipak imam oba načina zastupljena u svom radu.

Za svaki segment igre, a naročito za odbranu, vrlo je važno stvoriti navike. Igra u odbrani se zasniva na čvrstini, na želji, na dobrom fizičkom stanju... Stvaranje tih navika zahteva svakodnevni rad na odbrani. U sklopu svega onoga o čemu smo govorili o limitiranom vremenu za trening, mi kao treneri moramo odabrati skup vežbi u odbrani vodeći računa o njihovom broju – na jednom treningu se, recimo, ne može uraditi 15 različitih – i njima se treba baviti svakog dana. Rutina koju time stvaramo, čak i u smislu terminologije i naziva vežbi koje naši igrači već poznaju, pomaže nam da se kvalitet individualne i timske odbrane podigne.

Ono čime se svakako moramo voditi jeste da su odbrana i napad suštinski različiti. U napadu ćemo se vrlo često susresti sa određenim kreacijama koje nisu u sklopu sistema, sa izvesnim improvizacijama do kojih čak i igrači dolaze, ili nas pak pitaju da li mogu to da urade... Naravno, neki igrači imaju slobodu da kreiraju, ali ih smatramo odgovornima za sve što čine. Čak i ljudi koji nas trenere selektiraju za poslove, ljudi koji upravljaju sistemima, vrlo često će nam postaviti pitanje: kako ćeš uspostaviti odgovornost kod svojih najboljih igrača (Keep players accountable).

Pet stvari oko kojih nema kompromisa jesu: 1) pozicionа odbrana, 2) ne dozvoliti sredinu/dubinu (princip „No middle, no paint"), 3) uzajamno/ciklično pomaganje (Help the helper), 4) pariranje na šutevima (Contest), i konačno – 5) „zatvoriti", kompletirati defanzivni posed (Complete the play).

Vratimo se sada na prethodno pominjanu čvrstinu. Mi od svojih igrača svakako moramo tražiti da igraju čvrsto i budu fizikalni, i to od njih moramo zahtevati na vrlo precizan i konkretan način. Ako im se kaže samo uopšteno da budu čvršći, onda ne dopiremo do njih, već im moramo dati konkretna jasna uputstva. Ono o čemu svakako moramo voditi računa jeste da ne dozvolimo da samo jedan ili dva igrača iz našeg tima budu čvrsti u odbrani, a da su ostali „mekani". Ako su čvrsti igrači u manjini u nekom timu, onda su oni laka meta za donošenje sudijskih odluka i vrlo brzo ćemo ostati bez njihove pomoći u utakmici. Međutim, ukoliko je većinski deo tima čvrst i fizikalan, onda je to naša opšta odrednica kao tima, i samim tim možemo računati na kvalitetniju odbranu.

Igor Kokoškov, predavanje na Klinici „Dušan Ivković"

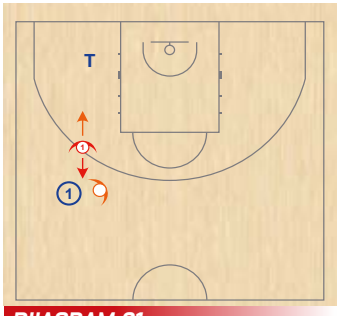

Pođimo od vrlo jednostavne vežbe odbrane od Pn'R-a. Imamo po jednog igrača u napadu i u odbrani **(dijagram 1)**, i trener stoji blizu čeonoj liniji iza odbrane. Najpre, pre početka bilo kakvog kretanja, trener izdaje verbalne komande defanzivcu: „Square", odnosno da se zauzme paralelni stav – naznačeno plavom bojom, ili pak „Lock" – znak da se zauzme pozicija „zaključavanja" laktom na kuku napadača – naznačeno crvenom, dakle vrlo slično onome što tehnički tražimo od beka u odbrani pika usmeravanjem na čeonu („Ice", „Blue"). Nakon nekoliko ponovljenih komandi, trener ide da postavi blokadu na lopti **(dijagram 2)**, a defanzivac ima zadatak da izbegne kontakt s blokerom i otera driblera u širinu, čime se zapravo stvara navika da se ne bude „uhvaćen" u blokadu.

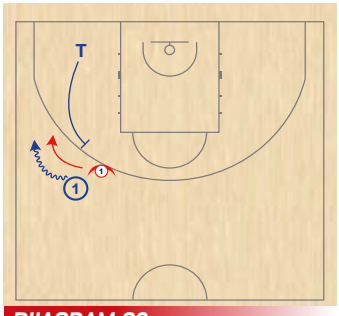
Nakon uspešno odbranjene blokade od strane X1, trener se kao bloker otvara u širinu, gde prima loptu od svog driblera, koji potom odlazi u korner na istoj strani **(dijagram 3)**. Defanzivac X1 zauzima ispravan odbrambeni trougao, kontrolišući i loptu na vrhu i svog igrača u korneru. Po istom principu kako je rađeno u prethodnoj blokadi na lopti, tako i sada trener izdaje komandu „Lock". Nakon što je defanzivac došao laktom na kuk svog napadača u korneru, u nastavku dolazi do uručenja na krilu između trenera i O1 **(dijagram 4)**, a defanzivni X1 ponovo ima zadatak da se postavi na putanju, ovoga puta putanju između uručenja i svog igrača, za razliku od prethodne situacije, gde se postavljao na putanju između lopte i blokade. Važno je napomenuti da ovde tražimo od odbr. igrača da igra unutrašnjom rukom bližom lopti na samu loptu u trenutku uručenja i na taj način proba da je ukrade.

Ukoliko je napadač O1 ipak uspeo da primi loptu iz uručenja koje dolazi iz kornera i driblingom je doveo do vrha, gde je iskontrolisan od strane X1 **(dijagram 5)**, onda kao nastavak možemo koristiti tzv. Pinch akciju, gde se dodaje lopta od beka do centra koji se nalazi nešto iznad visokog posta („Pinch" pozicija, te otuda i ime za akciju). Tu opet težimo uručenju, odnosno svim principima odbrane na kojima smo insistirali u prethodnim situacijama blokade na lopti ili uručenja. Nakon uspešno simulirane čitave skevence, X1 i O1 odlaze na čeonu, a na vežbu ulazi naredni par **(dijagram 6)**.

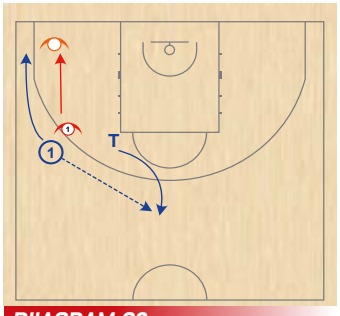
Pored prethodno opisanih situacija odbrane blokade na lopti, odnosno uručenja, mi ovaj princip možemo koristiti i za odbrane različitih vrsta blokada bez lopte. Jedan od dva trenera ima loptu na vrhu **(dijagram 7)**, dok drugi otprilike s nivoa visokog posta ide da postavi donju blokadu za svog napadača O1, koji se nalazi u korneru. Na komandu trenera „Lock", ili koja god da je već najava za blokadu bex lopte, X1 ide da koriguje svoj stav i uđe u kontakt sa svojim igračem koji blokadu prima. Po prijemu lopte na vrhu, O1 igra povratnim dodavanjem na svog trenera, od koga je pas i primio **(dijagram 8)**, a defanzivac X1 čeka ponovo verbalno uputstvo trenera i opet koriguje svoju

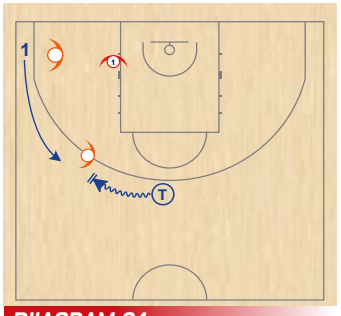
DIJAGRAM 01

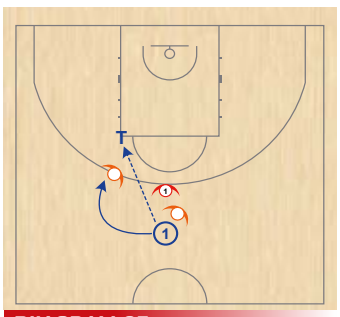
DIJAGRAM 02

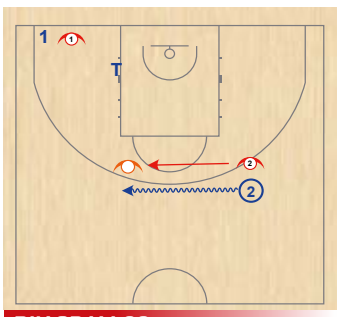
DIJAGRAM 03

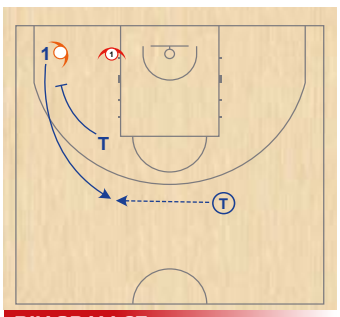
DIJAGRAM 04

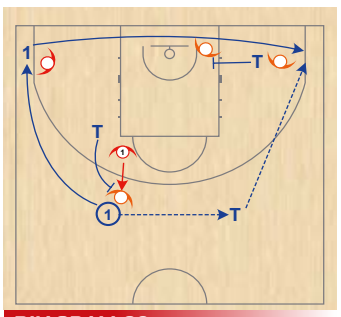
DIJAGRAM 05

DIJAGRAM 06

DIJAGRAM 07

DIJAGRAM 08

poziciju kako ne bi bio uhvaćen ovaj put u Flare blokadu, odnosno u daljoj progresiji, čak i u naredni blok od drugog trenera.

U nastavku, kako bismo objedinili sve ove zadatke za igrače, umesto trenera kao blokera možemo koristiti našeg visokog igrača i onda ulazimo u čitavu progresiju onako kako smo redom radili: 1) P'n'R, 2) uručenje, 3) Pinch Post, 4) Wide Pin odn. široku donju blokadu, 5) Flare blokadu i 6) blokadu po čeonoj liniji.

Iako su prethodno opisane varijante korišćene uglavnom u obuci spoljnih igrača kako bi se poboljšala njihova odbrana na perimetru, mi svakako možemo imati taj isti kontekst i za naše unutrašnje igrače.

Za ove opcije koje ćemo sada opisati potrebno je da u vežbu uključimo tri trenera. Recimo da napad ima loptu kod dominantnog centra na vrhu.

Visoki O5 dodaje do trenera na krilu **(dijagram 9)**, a odbr. X5 se odvaja ka lopti i zauzima poziciju ispravnog odbrambenog trougla (nazn. crvenom). Međutim (a prema istom principu kako smo i zahtevali od bekova), u trenutku kad mu dolazi leđna blokada, X5 uspostavlja snažan kontakt sa svojim igračem (nazn. plavom) i tako ga izgurava od idealne putanje korišćenja blokade, tj. ne dozvoljava da u nju bude uhvaćen. Trener koji je postavio blok se otvara u širinu i prima pas s krila i u nastavku imamo novu blokadu, ovoga puta Cross-screen od trenera na drugoj strani **(dijagram 10)**. I ovde insistiramo na kontaktu i izlasku „ispred" blokade.

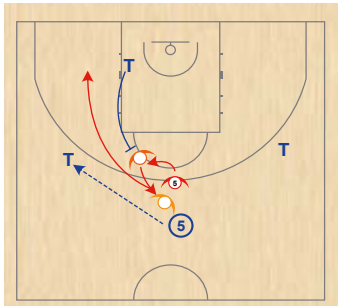
Trener sa str. pomoći se penje na vrh **(dijagram 11)**, gde dobija leđnu blokadu od napadača O5. Tu je zadatak za našeg X5 da iskontroliše dubinu i pomeri se ka čeonoj liniji nakratko (nazn. crvenom). U nastavku se napadač O5 otvara u širinu i dobija loptu te prenosi („Swing") na drugu stranu **(dijagram 12)**, i odmah potom dolazimo do nove, ovaj put dijagonalne blokade za X5. Kao i u svim prethodnim situacijama u kojima se na njemu postavlja Screen, i ovde tražimo od X5 da ostvari kontakt sa svojim čovekom (nazn. plavom) i da izbegne blokadu.

Pored situacija blokade bez lopte koje su prethodno opisane, mi isto tako od našeg visokog defanzivca tražimo da se vodi principima odbrane P'n'R-a. U ovom kontekstu vežbu izvodimo u parovima, gde dva napadača, od kojih jedan s loptom, imaju blokadu na lopti, dok dva defanzivca, s naglaskom na visokog igrača, brane taj pik. Dribler O1 s loptom na vrhu kapice dobija blokadu od svog O5 **(dijagram 13)**, a mi od našeg X5 tražimo da sve do trenutka pika ostane na dužinu ruke i u blagom kontaktu (Up to the touch) sa svojim napadačem koji je postavio blokadu. X5 ostaje u kontroli driblera sve dok njegov bek ne izađe iz blokade i vrati se do svog čoveka **(dijagram 14)** i nakon toga s povratnim pasom na napadača O5 defanzivac X5 radi „Closeut".

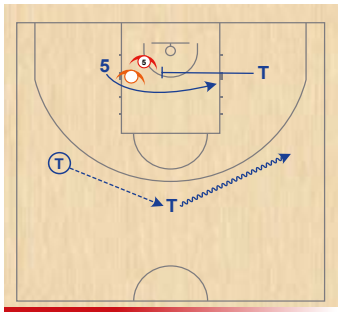
U terminologiji odbrane od kontranapada postoji termin „Pickup Point", koji predstavlja mesto ili tačku na terenu na kojoj želimo da uspostavimo kontrolu sa igračem napada, imao on loptu ili ne. Prema istoj analogiji, u odbrani P'n'R-a imamo termin „Pressure Point", koji bi značio mesto na kome želimo da uspostavimo pritisak kroz kontakt i pridjemo igraču s loptom neposredno pre blokade. Igrač s loptom je na vrhu kapice i prima blokadu od svog visokog O5 **(dijagram 15)**. Ta se prva blokada na lopti brani ispod od defanzivca beka X1, koji je uspostavio kontakt, tj. ušao u pomenuti „Pressure Point". S obzirom na to da nakon prvog pika nije ostvarena nikakva prednost, napadači nastavljaju u re-pik **(dijagram 16)**, koji se prema logici stvari mora braniti preko od strane beka. To dalje uslovljava da napadača s loptom, tj. driblera koji napada ka košu, mora u nekom trenutku da preuzme X5, odnosno visoki koji kontroliše dubinu.

S obzirom na to da je lopta iskontrolisana, tj. da je prodor zaustavljen **(dijagram 17)**, napadač O1 izlazi driblingom na istoj strani van linije za 3 poena sa X5 na sebi. Visoki O5, koji ostaje u Mismatchu sa X1, pokušava da uđe u sredinu reketa, međutim, branjen je ispred (Front) od strane defanzivca X1. Naš visoki X5 na perimetru kontroliše svaki pokušaj eventualnog šuta O1, pritom mu otvarajući jedinu moguću liniju prodora ka saigraču X1 **(dijagram 18)**, koji je ionako već u frontu. Na ovaj način dolazimo do situacije ponovnog preuzimanja (Switch back) i X5 se vraća na svog čoveka u reketu.

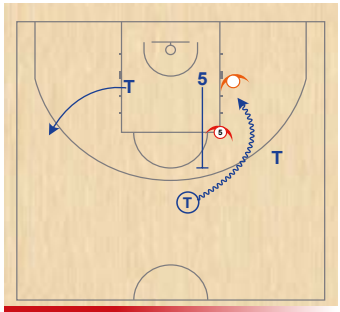
U odbrani P'n'R-a imamo termin „Pressure Point", koji bi značio mesto na kome želimo da uspostavimo pritisak kroz kontakt i pridjemo igraču s loptom neposredno pre blokade

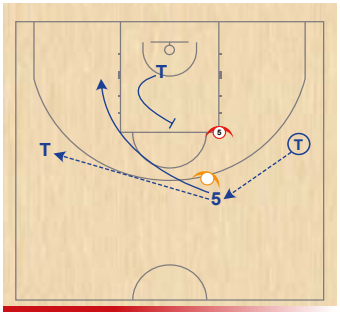
DIJAGRAM 09

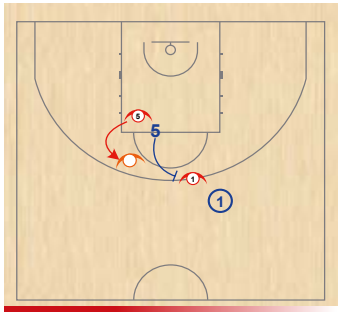
DIJAGRAM 10

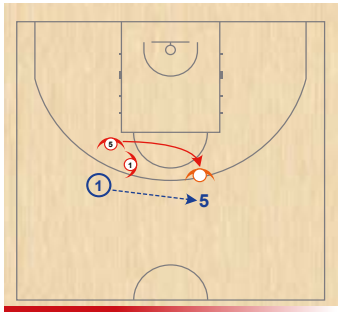
DIJAGRAM 11

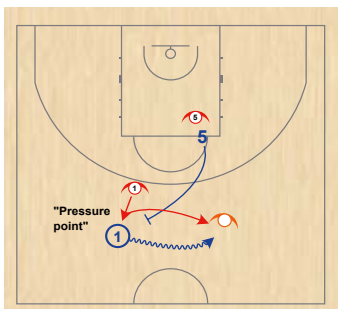
DIJAGRAM 12

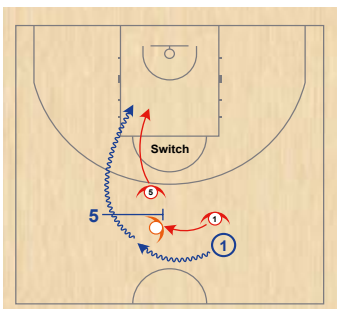
DIJAGRAM 13

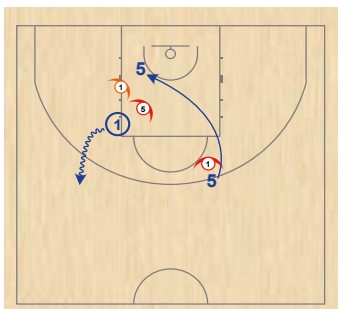
DIJAGRAM 14

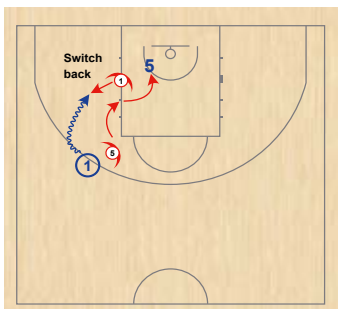
DIJAGRAM 15

DIJAGRAM 16

DIJAGRAM 17

DIJAGRAM 18

Kao jednu od osnovnih vežbi za prilazak igraču s loptom, pritisak na loptu na perimetru i pozicioniranje u odbrani koristimo „Shell Drill"

Sinhronizaciju tri igrača odbrane na blokadama na lopti možemo uvežbavati na sledeći način: dve kolone spoljašnjih igrača se nalaze na bokovima i blizu centralne linije **(dijagram 19)** dok u sredini imamo kolonu visokih igrača čiji je zadatak da postavljaju blokade. Prema prethodno opisanim principima usmerenja i „Pickup Pointa", defanzivac X1 prilazi dribleru O1 s loptom na boku i „tera" njegov pik ka čeonoj liniji (klasična „Ice" odbrana), a eventualni prodor svojim pomeranjem ka dubini kontroliše X5. Nakon što je njegov prodor zaustavljen, napadač s loptom O1 dodaje do trenera na vrhu, koji dalje prosleđuje loptu do napadača O2 na suprotnom krilu **(dijagram 20)**. S obzirom na to da smo već precizirali da želimo princip „No middle, no paint" – X2 koji radi Closeout ne dozvoljava prodor u sredinu. Jedino gde eventualno može da bude probijen jeste ka čeonoj liniji. Opet, taj prodor ima zadatak da zaustavi X5 svojim pomeranjem, gde insistiramo na njegovom postavljanju „u visinu" (Verticality), a leđa X5 opet pokriva X1, najdalji od lopte u trenutku prodora O2.

Iz ove uvodne promene strane, prijema na perimetru i zatvaranja dubine nakon prodora možemo izgraditi mnogobrojne izlazne opcije dodavanjem, uručenjem i slično.

Kao jednu od osnovnih vežbi za prilazak igraču s loptom, pritisak na loptu na perimetru i pozicioniranje u odbrani koristimo „Shell Drill". U postavci koju danas imamo, četiri napadača stoje na četiri različite pozicije na perimetru i svaki ima loptu **(dijagram 21)**, dok odbr. igrači, njihovi direktni čuvari, stoje na ivicama reketa, uz grupu koja čeka ispod koša – naznačeno plavom bojom. Na znak trenera, odbrambeni igrači, dvojica na visokom postu i dvojica na niskom, idu da dodirnu jedan drugoga i, nakon što su „overili" rukama, idu u Closeout ka svojim igračima na perimetru, zauzimajući poziciju „No middle, no paint".

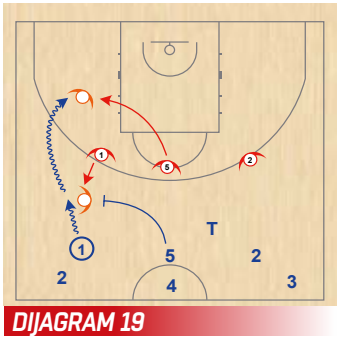
Nakon što im je direktni čuvar prišao, napadači pivotiraju štiteći loptu, a odbrambeni igrači treba da izvrše pritisak, a sve vreme radimo u dirigovanim uslovima. Na komandu trenera „Kill it", defanzivna grupa izlazi napolje **(dijagram 22)**, a na njihovo mesto dolaze nova četvorica koja su bila raspoređena na čeonoj liniji i kreće novi ciklus. U daljem usložnjavanju napadačima dajemo pravo na dribling i dirigovani kratki prodor, a koji odbrana ima zadatak da neutrališe.

Naredna varijanta Shell vežbe bi bila da za čitavu napadačku postavu imamo jednu loptu, koja se za početak nalazi kod trenera, dok su odbr. igrači raspoređeni u koloni jedan iza drugog u sredini reketa **(dijagram 23)**.

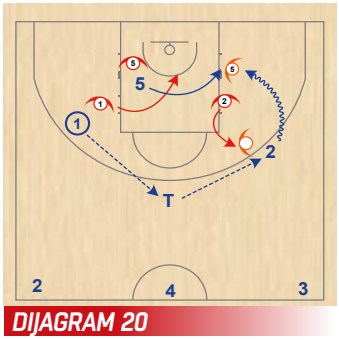
Vežbu započinjemo tako što trener dodaje na bilo koju stranu i bilo kom napadaču, a prvi od defanzivaca u koloni ima obavezu da pokrije to dodavanje i uradi Closeout. Po istom principu, gde god da je lopta dodata od bilo kog napadača, prvi naredni iz defanzivne kolone ima zadatak da pokrije to dodavanje. Nakon nekoliko razmenjenih dodavanja na perimetru **(dijagram 24)**, na trenerovu komandu „Kill it" defanzivci izlaze napolje, a na odbranu dolazi grupa koja je čekala na čeonoj.

Ako uzmemo u obzir činjenicu da je današnja košarka igra izlaznih dodavanja (Drive&Kick Game), onda je potrebno da kod naših igrača stvaramo navike pomoći u kontroli prodora nakon Closeouta. Napadač s loptom O1 probija ka čeonoj liniji **(dijagram 25)** i to je okidač za

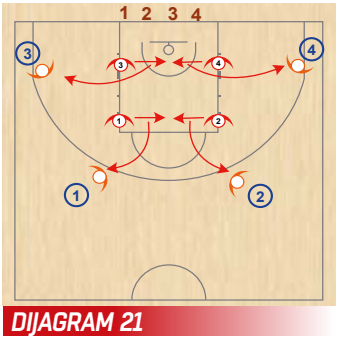

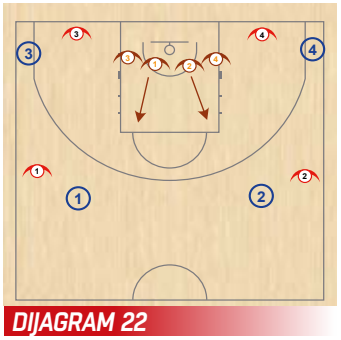
DIJAGRAM 19

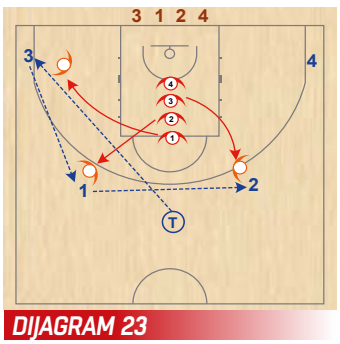
DIJAGRAM 20

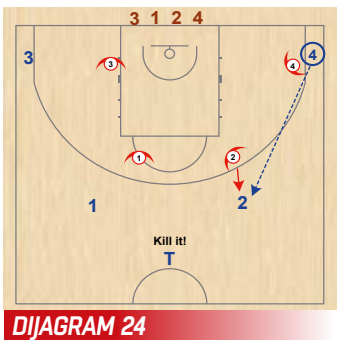
DIJAGRAM 21

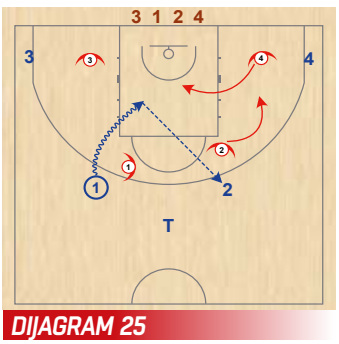
DIJAGRAM 22

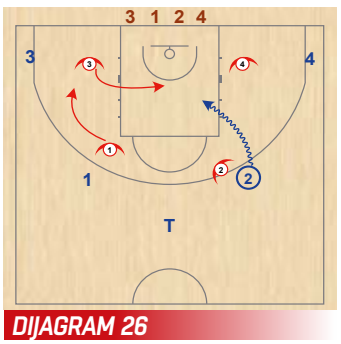
DIJAGRAM 23

DIJAGRAM 24

DIJAGRAM 25

DIJAGRAM 26

reakciju igrača sa strane pomoći: dubinu zatvara najdalji igrač iz kornera (Low man), dok njegova leđa pokriva X2 sa krila na str. pomoći („Sink and Fill" akcija dvojice defanzivaca). Nakon uspešno iskontroliranog prodora, lopta se dodaje do O2 na strani pomoći, koji opet započinje novu akciju prodora **(dijagram 26)**, a koju ponovo zaustavljamo po „Sink and Fill" principu sa X3 (Sink) i X1 (Fill).

Ukoliko promenimo da dodavanje iz prodora umesto na krilo ide u dalji korner, onda možemo da simuliramo defanzivnu kretnju X-Out. Napadač O1 probija ka boku **(dijagram 27)** i taj prodor je iskontrolisan sa X4 kao Low man, dok njegova leđa pak pokriva X2. Sa izlaznim dodavanjem ka korneru do O4 **(dijagram 28)**, X2 radi prilazak, a ekstra pas iz kornera ka krilu od O4 ka O2 pokriva X4 iz dubine, te faktički X2 i X4 rade defanzivnu akciju X-Out.

U situacijama prodora iz kornera, ponovo insistiramo na principu „No middle, no paint", gde ne smemo da budemo probijeni ka sredini – O4 s loptom probija na čeonu **(dijagram 29)**, taj prodor zaustavlja X3 kao Low Man, a izlazno dodavanje ka korneru na supr. strani pokriva X1. U nastavku se sa ekstra pasom po perimetru odbrana pomera za po jedno mesto **(dijagram 30)**. Cilj je da iz oba kornera dobijemo po dva dirigovana uzastopna prodora, dakle četiri ukupno.

Shell vežbu možemo koristiti i za uvežbavanje odbrane od blokada bez lopte, konkretno u situacijama koje smo imali na samom početku. Trener ima loptu na vrhu reketa **(dijagram 31)** i O2 u korneru dobija od O4 Wide Pin za izlazak na šut za 3p. U trenutku pre same blokade, prema principima „Lock" odbrane, na kojima insistiramo, X2 uspostavlja kontakt sa svojim čovekom u korneru i ide da izbegne blokadu koja dolazi.

Nakon izlaska na 3p i bez ostvarene prednosti u napadu, O2 prima loptu i povratnim pasom igra ponovo na trenera, nakon čega sledi nova Flare blokada O4 za O2 **(dijagram 32)**. X2 ponovo uspostavlja kontakt prema „Lock" principima i ide da se bori protiv blokade. Nakon ciklusa na jednoj strani, odnosno odbrane Wide Pina i Flarea, menjamo stranu i čitava se sekvenca prebacuje na O3 i O1.

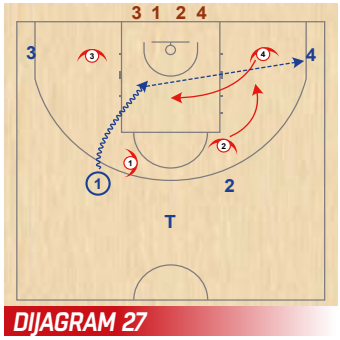
Prema istoj organizaciji i kontinuitetu možemo koristiti i situacije odbrane uručenjem iz driblinga i re-pika.

Ukoliko želimo da objedinimo sve prethodno opisane principe u jednu vežbu koja je dosta slična uslovima igre, uz izvestan osvrt na defanzivnu tranziciju, onda to možemo uraditi na sledeći način. Petorka u napadu igra, recimo, „Floppy" akciju **(dijagram 33)**, a trener ima loptu i stoji sa strane. U trenutku kada trener prekine zadatu napadačku akciju, tako što, recimo, dune u pištaljku, on daje loptu bilo kome od igrača iz petorke koja čeka na čeonoj liniji. Postava koja je prethodno igrala napadački set se transformiše u defanzivni tim i ima obavezu da na čitavom terenu pokrije napadače koji igraju kontranapad. U uslovima utakmice to u praksi vrlo često znači da se kontrola ostvaruje putem Cross-matcha, tj. da igrači odbrane uzimaju prvog do sebe, bez obzira na poziciju. U nastavku, recimo, da smo došli do Mismatcha O1 s X5 na sebi, i koji je probijen **(dijagram 34)**. Prema već opisanom principu „Sink and Fill", taj prodor kontrolišemo sa X4 kao Low Man, a opet njegova leđa pokriva X1.

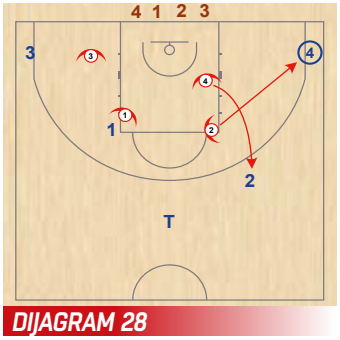
Opcije za napad su mnogobrojne, a na nama je da ih zadamo napadačkoj postavi kako bismo u određene situacije stavili defanzivni tim, te da njihove kvalitete poboljšamo vežbom. ●

Priredio: Aleksandar Virijević,
viši košarkaški trener

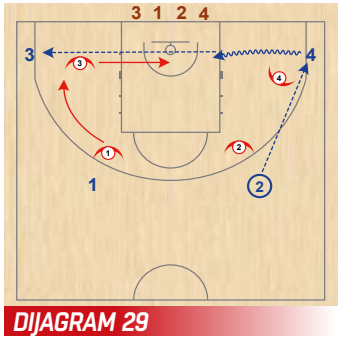
Opcije za napad su mnogobrojne, a na nama je da ih zadamo napadačkoj postavi kako bismo u određene situacije stavili defanzivni tim, te da njihove kvalitete poboljšamo vežbom

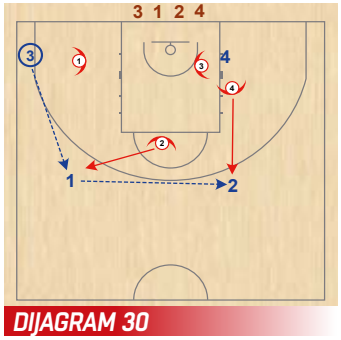
DIJAGRAM 27

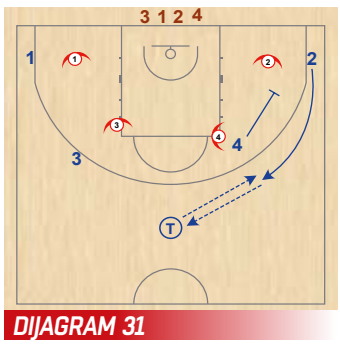
DIJAGRAM 28

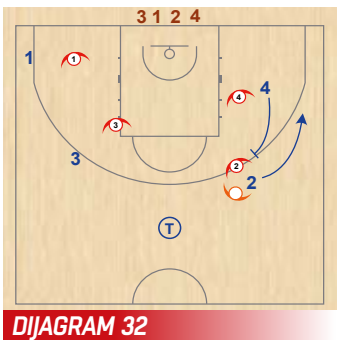
DIJAGRAM 29

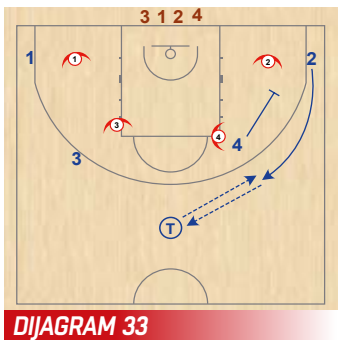
DIJAGRAM 30

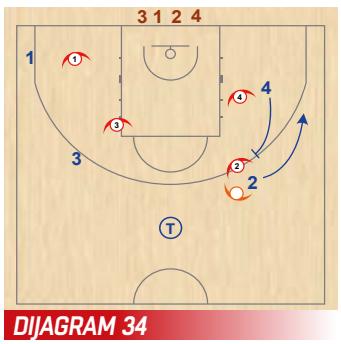
DIJAGRAM 31

DIJAGRAM 32

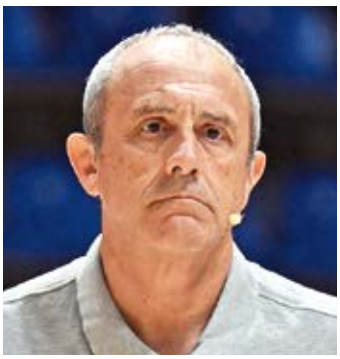
DIJAGRAM 33

DIJAGRAM 34

Ettore Messina, predavanje na Klinici „Dušan Ivković"

Detalji za unapređenje kvaliteta našeg napada

Mi se kao treneri uvek vodimo idejom da je ono što radimo zaista vrlo važno i da je najbitnija stvar u našem poslu to da pomognemo igraču da postane bolji. Moj se čitav život kao trenera svodio na to da korigujem svoje igrače. S obzirom na to da dolazim iz omladinskih pogona, moj je mentalitet uvek bio takav da je ključno pomoći igraču da napreduje

Pre nego što bilo šta kažem o današnjoj temi, potrebno je reći sledeće: dolazim ovde i ova je dvorana imenovana po profesoru Nikoliću, ova je klinika imenovana po Dušanu Ivkoviću, Srbija je kolevka evropske košarke i imam priliku da predajem nakon Željka Obradovića. Nadam se da shvatate koliko sam odlučan u nameri da danas ne trošim vaše vreme uludo.

Mi se kao treneri uvek vodimo idejom da je ono što radimo zaista vrlo važno i da je najbitnija stvar u našem poslu to da pomognemo igraču da postane bolji. Moj se čitav život kao trenera svodio na to da korigujem svoje igrače. S obzirom na to da dolazim iz omladinskih pogona, moj je mentalitet uvek bio takav da je ključno pomoći igraču da napreduje. Međutim, u ovom trenutku naših trenerskih karijera sve smo više svedoci toga da se vremena za trening, a samim tim i napredak kroz trening, više nema kao pre, da igrači sve više žele da igraju u brzom ritmu i takozvani „Up and Down Game" – čak i uz sve ove objektivne okolnosti i poteškoće koje nas sputavaju u trenerskom radu, ja ipak danas želim s vama da podelim svoje razmišljanje o treneru čija je uloga da podučava, kao i o detaljima koji napadačku igru čine boljom i uspešnijom. Kako je i sam Željko više puta rekao u izlaganju pre mene, ako na kraju ne vodite dovoljno računa o detaljima, čitavo izvođenje će biti na nižem nivou.

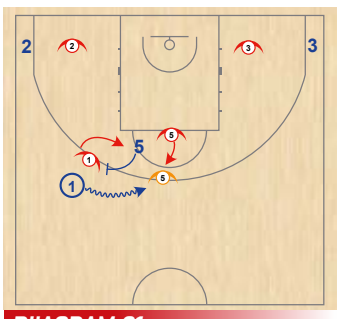
Dva osnovna koncepta o kojima uvek treba voditi računa, ako kao krajnji cilj imamo kvalitetnu napadačku igru, jesu koncepti Spacinga i Timinga. S obzirom na to da je naš zadatak kao trenera da, u skladu sa određenim potrebama i okolnostima koje okružuju tim, s vremena na vreme određene stvari i uprostimo ili pojednostavimo, ja u razgovoru sa svojim igračima i na njihova pitanja o Timingu kažem sledeće: košarka je kao sport specifična po tome da u trenutku dok se jedna određena stvar dešava, u isto se vreme dešava i nešto drugo. Ovo se naročito odnosi na situacije kreiranja prednosti, gde mi zapravo želimo da te određene prednosti koje stvorimo s vremenom uvećamo, a to se nikako ne može uraditi ako se uspori ili čak potpuno zaustavi protok igre.

Značaj Timinga možemo na vrlo jednostavan način ilustrovati sledećom situacijom koja se često dešava u igri:

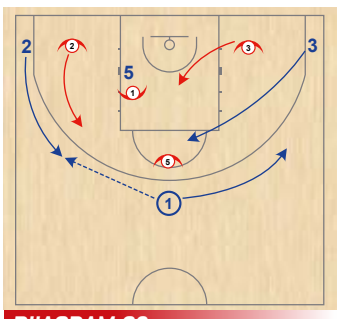
Napad dolazi do situacije Pn'R na strani, između O1 i O5 **(dijagram 1)**, a odbrana pritom datu blokadu na lopti preuzima između X1 i X5, dakle dolazimo do Switcha. Defanzivni bek X1 je u Frontu nad velikim O5, s kojim je u Mismatchu, te dribler iz pika O1 prosleđuje loptu na krilo do svog O2 koji se „penje" iz kornera **(dijagram 2)**. I upravo ovde dolazimo do toliko potrebnog Timinga o kom pričamo, gde se u trenutku dok se jedno dešava, odnosno sada u ovom momentu konkretno dodavanje od O1 ka O2, na terenu za to vreme događa i još nešto drugo. Imamo igrača iz suprotnog kornera O3, koji radi Flash kretnju ka visokom postu, a O1 nakon svog dodavanja radi Flare kretnju od lopte. Upravo u ovoj situaciji napadači moraju da iskažu dobru vremensku sinhronizaciju i da imaju dobar Timing.

Dakle, dobra vremenska organizacija u ovoj situaciji zavisi od pravovremene reakcije napadača O3 iz suprotnog kornera, koji mora da u svoju kretnju ka laktu krene u pravom momentu **(dijagram 3)**, u trenutku kada se od njega (na pomoć na rolera O5 u Mismatchu sa X1 na sebi) otvara njegov X3. Ako O3 krene prekasno (označeno crvenom bojom), onda će njegov defanzivni X3 stići da uradi i Tag na rolera i Closeout, što im otežava eventualnu High-Low igru s „lakta" na niskog posta. On mora da krene pravovremeno (naznačeno zelenom bojom), dakle u trenutku kada njegov X3 započne akciju pomoći.

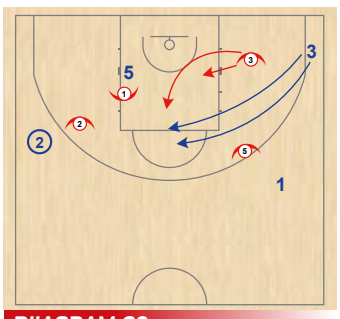
Dobar Timing na kome insistiramo ne mora nužno da bude iskazan isključivo u sinhronizovanim kretanjima igrača, već može da se na njemu insistira i u najprostijim situacijama, kakve su npr. izlazak igrača iz blokade i dodavanje koje vršimo za tog igrača. Plejmejker s loptom na vrhu kapice nadriblava i u dobrom ritmu čeka svog napadača O2 da uvede u donju blokadu, a koju opet O2 prima od O5 **(dijagram 4)**. Nakon izlaska iz blokade, čim je O2 ostvario minimalnu prednost (naznačeno zelenom bojom), dribler O1 već u tom trenutku kreće da dodaje loptu (opet naznačeno zeleno) kako bi se izlazak igrača i dolazak lopte u optimalnom trenutku susreli (naznačeno crnom bojom). Dakle, mi želimo da se kretanje izlaska igrača iz blokade i kretanje lopte koja je dodata ka njemu u pravom trenutku sretnu. Ukoliko dribler iz nekog razloga kasni s dodavanjem, onda rizikujemo da

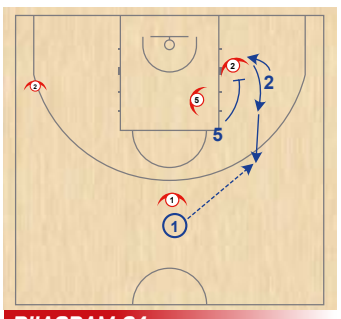
DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

X2 na vreme izađe iz blokade i neutrališe prednost koju bismo potencijalno stekli samom blokadom, a u određenim slučajevima čak i da spreči prijem dodavanja igrom u zatvorenom stavu. Ovi naizgled jednostavni detalji su od ključne važnosti za dobro izvođenje svih napadačkih zadataka. Vođeni onime što smo već istakli kao važno, da se u košarci više različitih stvari odvija istovremeno – to bi u ovoj situaciji značilo da, recimo, ja kao plejmejker već krećem da dodajem loptu u trenutku dok se moj saigrač otvara iz blokade i na taj način se obe stvari odvijaju istovremeno. Zamislite samo da se na vrhunskom internacionalnom nivou, recimo Evrolige ili Evrokupa, događaju situacije da se gubi vreme u izvođenju detalja. Samim tim su prednosti neutralisane i tako se ne može efikasno igrati, naročito uzevši u obzir u odbrani izražene vrhunske fizičke sposobnosti igrača danas, koji su brzi i poseduju izuzetno visok nivo atleticizma.

Naredni ključni koncept o kojem želimo da govorimo jeste Spacing. Vrlo često će igrači doći kod nas i pitati: „Treneru, šta zapravo tražiš od mene, šta podrazumevaš pod dobrim Spacingom?" I najjednostavnija definicija koju mi igračima možemo dati, odrednica Spacinga, bila bi da nikad ne smemo dozvoliti jednom odbrambenom igraču da istovremeno čuva dvojicu napadača.

Uzmimo za primer situaciju koju smo već imali na samom početku, odnosno Pn'R na strani između O1 i O5 **(dijagram 5)**. Nakon što je odbrana, kao i u prethodno opisanoj situaciji, preuzela taj pik, lopta dolazi do O2 na krilu **(dijagram 6)**, koji ima ulogu da dodavanjem kreira pre svega za O5. Naravno, i ovde insistiramo na ispravnom Timingu „penjanja" našeg O3 sa strane pomoći. Međutim, mi sada pravimo razliku između opcija koje taj O3 ima za mesto svog izlaska u Flash kretnji. Naime, ako se O5, koji rola s „malim" X1 na sebi, zaustavlja na srednjem postu (to jest Medium postu, kako je zelenom bojom naznačeno na dg. 6), onda naš O3 ima opciju da izađe van linije za tri poena. Na taj način povećava rastojanje između sebe i svog X3, koji ide da iskontroliše rol O5. Ako pak visoki O5 svoju liniju rola u Mismatchu, završava na klasičnom Low postu **(dijagram 7)**, onda O3 ima opciju da izađe na lakat, kako je prethodno opisano, jer čak i u ovom slučaju ima dovoljno rastojanje između sebe i svog direktnog čuvara X3, koji kontroliše rol.

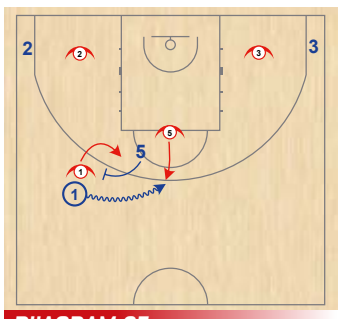
Međutim, mi ovde moramo da napravimo razliku između prijema na ove dve različite pozicije, tj. prijema na laktu i prijema na liniji za tri poena, a u kontekstu toga da li je igrač koji radi tu kretnju šuter (odnosno dobar šuter) ili ne poseduje dobre šuterske sposobnosti. Čak i ako taj igrač nema dobar šut, mi želimo da on u svakom slučaju primi loptu van linije za tri poena. Na taj način opet pravimo ispravno rastojanje između svih igrača na terenu i njemu su povećane mogućnosti za nastavak akcije, gde bi, za slučaj da ga odbrana izazove, a ipak ne želi da uputi otvoreni šut, uvek mogao da nastavi kretnju uručenjem iz driblinga sa svojim saigračem na drugoj strani terena.

Ono o čemu svakoga dana razgovaram sa svojim igračima jeste kako da kreiraju povoljne uglove dodavanja i ostvare dobar Spacing. Ja sam oduvek smatrao našu trenersku profesiju izuzetno zanimljivom, jer svakoga dana pokušavamo da naučimo igrače kako da čitaju igru i reaguju brže nego protivnik. Konačni cilj bi bio da naše igrače obučimo kako da brzo ocene i procene situaciju i da donesu odluku ispravnu za dati momenat, a da pritom previše ne razmišljaju i ne troše dosta vremena na samo donošenje odluke. Igračima na visokom nivou, ukoliko govorimo o njihovoj napadačkoj igri, obično je dovoljno da vide poziciju jednog odbrambenog igrača i da na osnovu toga jako brzo donesu odluku. Ako se sada vratimo na naš trenerski posao, onda je jasno da je zadatak svih nas da to kratko i efikasno razmišljanje na terenu učinimo da izgleda kao da se ono odvija instinktivno. Kakvo god to izvođenje na kraju bilo, moramo biti svesni toga da se stvari na terenu ne izvode na osnovu instinkta, jer mi ipak nismo životinje, već ljudska bića. Ali s obzirom na to da se kroz trening razvijaju sposobnosti brzog razmišljanja i donošenja odluka, onda sve to ipak na kraju izgleda kao da se radi instinktivno, međutim, u korenu toga je jako mnogo razumevanja, svesnog odlučivanja i brzog delovanja.

Za nas trenere je takođe važno da znamo da se igrači za to mogu obučiti i mogu se voditi ka tom konačnom cilju. Moje je duboko uverenje da svi pravi igrači, oni koji imaju ljubav prema igri i usavršavanju, žele da budu trenirani i obučavani za takav način igre, odnosno za brzo i efikasno donošenje odluka.

Želim da s vama podelim priču o ulozi trenera i o tome da je on odgovoran za poboljšavanje određenih sposobnosti igrača. Između 1992. i 1997. bio sam selektor Italije, bio sam vrlo mlad tada. Kad god smo imali okupljanja reprezentacije i trening-kampove, koristio sam jutarnje treninge za individualni rad na razvoju sposobnosti i imali smo tada više nego dovoljno vremena da pomognemo igračima da budu bolji. Imali smo tada u timu igrača koji je bio vrlo važan u našoj koncepciji, a bio je dobar isključivo s desnom rukom. U pitanju je centar i glavna stvar u njegovom repertoaru bila je da driblingom desnom rukom dođe u sredinu reket™ iz Low Post situacija u igri 1:1. Levom rukom nije praktično mogao da uradi ništa, a čak i u situacijama igre licem ka košu išao isključivo u svoju desnu stranu. Isto se odnosilo i na dodavanja – nije bio u stanju da ih izvede levom rukom. Zbog svih navedenih razloga ja sam dosta vremena provodio s njim u sali pokušavajući da mu pomognem da poboljša svoju igru levom rukom. Međutim, jednom prilikom za doručkom mi je rekao sledeće: „Etore, znam šta pokušavaš da uradiš. Pokušavaš da mi pomogneš da poboljšam igru levom rukom. Ali ja to ne želim. Ti si dobar trener ukoliko umeš da me iskoristiš da radim što sam u stanju da radim." Već sam vam rekao da dolazim iz omladinskog pogona i moje je mišljenje bilo da sam izuzetno loš trener ukoliko igrača za nešto koristim ili iskorišćavam. Moje shvatanje trenerskog posla bilo je potpuno suprotno – smatrao sam da sam dobar trener samo ukoliko igraču pomažem da postane bolji. Ali kao trener ćete nekada biti u situaciji da nailazite na ljude, kako u košarci tako i u ostalim sferama života, koji ne žele da izlaze iz okvira onoga što su u datom trenutku sposobni da urade. Oni možda jednostavno nisu spremni da preuzmu na sebe taj rizik da, pokušavajući da nešto poboljšaju, zapravo načine nekoliko koraka unazad i da pritom u čitavom tom procesu izgledaju loše.

Mi radimo danas u vremenu u kom su igrači, a u određenim slučajevima čak i treneri, ili pak ljudi generalno, više zabrinuti zbog osude na društvenim mrežama i toga da će biti izloženi kritici javnosti, mnogo više nego što se kod njih javlja strah od poraza. Okolnosti su se promenile u odnosu na prethodna vremena – ono što je velike trenere i velike igrače motivisalo bio je upravo taj strah od poraza, jer oni nisu želeli taj loš osećaj nakon utakmice. To nije imalo veze s nivoom takmičenja ili kvalitetom pojedinca, isključivo je bilo vezano za njihovu ličnost i karakter. Koliko god da si kvalitetan ili kompetitivan, ti si uplašen od poraza jer ne želiš da prolaziš kroz to osećanje. U današnje vreme i u ovim i ovakvim okolnostima društvenih mreža, strah od osude je veći od straha od poraza. Usled svega toga osoba postaje sebičnija, instinktivno – i to nije nešto što je loše, jednostavno

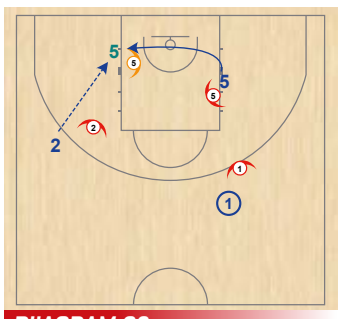
DIJAGRAM 05

DIJAGRAM 06

DIJAGRAM 07

DIJAGRAM 08

je tako, svet je danas takav. Više se teži tome da se izbegne kritika javnosti nego poraz. I onda postoji samo želja da se radi ono što se već dokazano dobro radi. Ne postoji želja da se usvajaju nove sposobnosti: „Ja umem da šutiram – daj mi da šutiram, postavljajte mi blokade i nemoj da tražiš od mene da dodam centru, da utrčavam ili čitam igru..." Pa ja želim da se suprotstavim tome. Želim da budem dobar trener i da nastavim da podučavam. I tek onda, ako to ne funkcioniše, onda ću da radim nešto drugo.

Izvinite za digresiju, ali je ovo ipak bitnije od principa igre ili bilo kakve taktike.

Vratimo se sada na našu glavnu temu – daću nekoliko primera na koji se način mogu kreirati povoljni uglovi u napadačkoj igri.

Da bismo ilustrovali značaj uglova, osvrnimo se na sledeću situaciju.

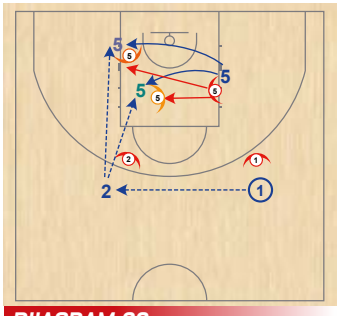
Recimo da napad želi da spusti loptu na O5, koji se bori za prijem na poziciji niskog posta. U toj situaciji, dok je lopta kod O1 na krilu, X5 igra u agresivnom stavu, te je onemogućena distribucija lopte na Low Post. Napad u tom slučaju **(dijagram 8)** prebacuje loptu na drugu stranu (Swing) do O2, O5 se leđnim okretom demarkira, paralelno sa čeonom linijom za prijem, i prima loptu na levoj napadačkoj strani bez ikakvih problema, s obzirom na to da se O2 nalazi pod dobrim uglom za dodavanje. Međutim, ukoliko se napadač O2 ne nalazi u produžetku linije slobodnih bacanja, već nešto bliže vertikalnoj sredini terena **(dijagram 9)**, onda se i linija demarkiranja, tj. otvaranja s jednog na drugi blok našeg O5 razlikuju. Ako se u ovoj situaciji O5 opet demarkira paralelno sa čeonom linijom, onda će doći isuviše nisko i O2 nema ugao za dodavanje – naznačeno crvenom. Međutim, ukoliko se nakon svog zaokretanja ka drugoj strani on demarkira nešto više, naznačeno zelenom bojom, onda O2 ima dobar ugao dodavanja i mogućnosti kreacije nakon tog dodavanja u igri 1:1 su mnogo veće, s obzirom na to da se i dodavanje izvodi i u boljem Spacingu i u boljem Timingu, a kao što je ovde ilustrovano – i pod optimalnim uglom, bez obzira na nešto drugačiju poziciju O2 u odnosu na prethodno opisanu situaciju.

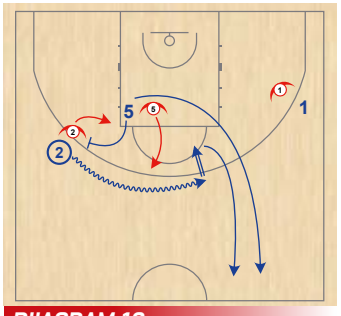
Ako već govorimo o dodavanjima, bez obzira na to odakle su upućena, potrebno je osvrnuti se na određene stvari koje svaki dodavač mora da zna: gde loptu dodaje, kada je dodaje i ponajviše – kome dodavanje ide. Nije svaki igrač, tj. svaki saigrač koji loptu prima isti i nemaju svi iste sposobnosti, niti preference za prijem lopte. Svi vrhunski dodavači s kojima sam imao prilike da kroz karijeru sarađujem su i te kako bili svesni činjenice kome dodaju loptu od svojih saigrača i svoje su dodavanje bili u stanju da u izvesnoj meri koriguju u zavisnosti od toga kome je ono upućeno.

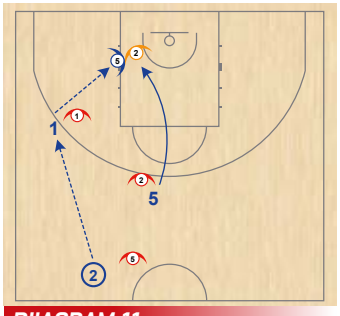
Vratimo se sada na još neke principe kojima se možemo služiti kako bismo napravili povoljne uslove u našoj napadačkoj igri. Jedna od stvari kojima uvek treba da težimo jeste da prethodnu situaciju, koja je na neki način bila nepovoljna po nas, u nastavku igre pretvorimo u nešto što je za nas povoljno. U tom kontekstu možemo posmatrati pretvaranje defanzivnog Mismatcha koji imamo u tom trenutku, gde se naš tim nalazi u podređenom položaju u odbrani, odmah nakon uspešnog rešavanja tog Mismatcha, odnosno njegovog uspešnog branjenja, mi taj defanzivni Mismatch koji je po nas nepovoljan pretvaramo u ofanzivni u kom imamo prednost. Protivnički tim dolazi do pika na strani između O2 i O5 **(dijagram 10)** i naš tim preuzima sa peticom. Nakon što je uspešno parirao na perimetru u igri 1:1 protivničkom O2 s loptom, naš X5 odmah nakon šuta sprinta s tim „malim" igračem na sebi i prelazi u prednje polje, tako aktivno stvarajući rani Mismatch iz kog naša ekipa treba da profitira. Prema principima ostvarivanja kontakta na otvorenom terenu i građenja pozicije za prijem na niskom postu, napad iz dva dodavanja **(dijagram 11)** dolazi do distribucije lopte na igrača koji je u Mismatchu i gde imamo najveću fizičku prednost, do koje smo došli nakon što smo u prethodnom posedu protivničke ekipe bili u podređenom položaju.

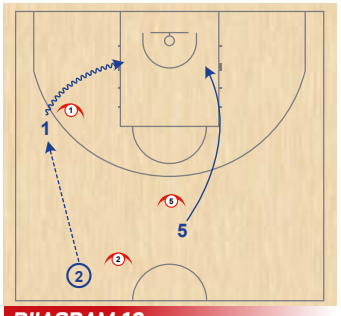
S druge strane, opet moramo imati u vidu da čak i u kontranapadu, bilo primarnom ili sekundarnom, takođe želimo da zadržimo dobar Spacing i taj dobar Spacing je ključan za apsolutno svaki segment napadačke igre, a ne samo za igru u pozicionom napadu. Imavši to u vidu, a za razliku od prethodne situacije gde bi, recimo, naš O5 imao prednost stvorenu ranim Mismatchom koji je nastao iz uspešnog pariranja u odbrani, u ovoj naredno opisanoj situaciji naš napadač O5 nema izraženu prednost, odnosno pokriven je svojim direktnim čuvarem X5 na otvorenom terenu **(dijagram 12)**. U tom slučaju mi onda tražimo od naše petice ne da optereti poziciju niskog posta na strani lopte, već da ide na stranu pomoći. To činimo iz razloga da bismo igraču koji prima loptu niz teren, odnosno u ovoj situaciji našem O1 na krilu, stvorili optimalne mogućnosti za prodor i realizaciju iz kretanja na otvorenom terenu. Sličnu situaciju smo imali u San Antoniju, gde je trener Popović modifikovao neke principe igre visokih igrača u kontranapadu, a naročito u situaciji kada je Tim Dankan već bio na zalasku karijere i sa svojim sposobnostima nešto dalje od onoga kakav je igrač bio nekih desetak godina pre toga. Dakle, trener Popović je od Tima tražio da u ovim situacijama ide na stranu pomoći i ukoliko nemamo realizaciju prodorom u inicijalnoj fazi ili nakon prijema O1 na krilu, onda ćemo već nekako doći do Dankana, da li putem Pn'R-a ili promene strane ili kojim već drugim napadačkim sredstvom.

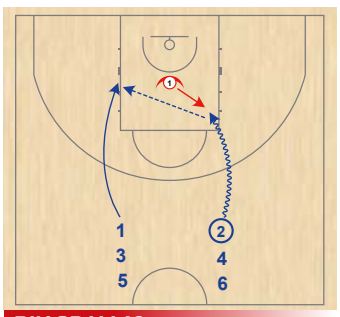
Kada na umu imamo korekcije koje kao treneri moramo dvakog dana da dajemo bilo ekipi ili igraču, a opet bez obzira na stil igre kakav želimo

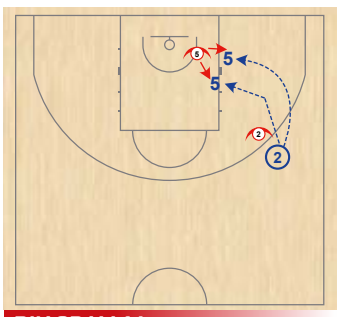

DIJAGRAM 09

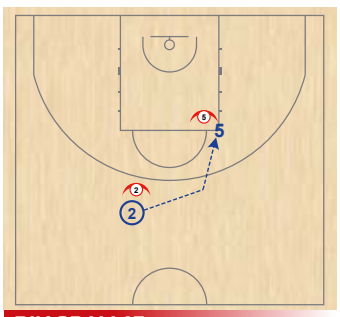

DIJAGRAM 10

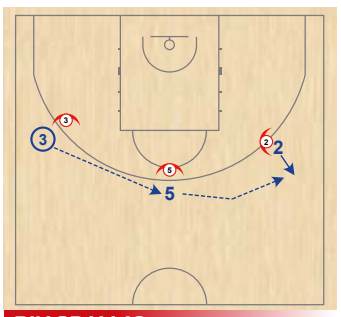

DIJAGRAM 11

DIJAGRAM 12

DIJAGRAM 13

DIJAGRAM 14

DIJAGRAM 15

DIJAGRAM 16

da imamo, bilo to brzo ili sporo, uz korišćenje blokada na lopti ili bez lopte, šta god – dodavanje je od krucijelne važnosti.

Dodavanje možemo vežbati na mnogo načina, manje ili više jednostavnih ili komplikovanih, a na ovom primeru ćemo se osvrnuti na jedan vrlo jednostavan način. Dve kolone igrača, napadači stoje u paru jedan naspram drugog i jedan iz para ima loptu **(dijagram 13)**, dok pod košem u sredini reketa imamo jednog odbrambenog igrača. Dvojica iz para kreću da napadaju i dribler koji je započeo sekvencu ocenjuje koji je pogodan trenutak za dodavanje, odnosno da li treba uopšte uputiti dodavanje. Napadači koji igraju u paru imaju pravo samo na jedno dodavanje i pokušavamo da što je moguće brže i efikasnije dođemo do realizacije. Šuter uzima skok i vraća se u kolonu, odbrambeni se takođe vraća, a dodavač ide u odbranu protiv narednog para.

Ovde se sada treba osvrnuti na podatak da do najviše izgubljenih lopti, a u koje su uključeni visoki igrači, dolazi upravo u ovakvim situacijama, gde se njima lopta dodaje direktnim dodavanjem. Tada im je teško da u velikoj ili čak punoj brzini kretanja, ako je već reč o kontranapadu, koordiniraju svoje kretanje s dodavanjem. Iz tog razloga u ovim situacijama treba koristiti dodavanje o pod ili lob-pas. Upravo ta dva načina dodavanja visokim igračima omogućuju da koriguju svoje kretanje u skladu s putanjom i dužinom kretanja lopte tokom samog pasa, te da dodavanje uspešno prime i realizuju šut na obruču.

Još jedan koncept o kom želim da govorim, a tiče se dodavanja, jeste o trenucima u igri kada postoji fizički kontakt između defanzivca i saigrača kome dodajemo, a naročito ako se taj kontakt ostvaruje od nazad, na leđima – tada želimo da iskoristimo pas o pod. Dok traje borba za poziciju za prijem na niskon postu između O5 i X5 **(dijagram 14)**, lob dodavanje koje O2 upućuje (naznačeno crvenom bojom, uz parabolu koja simbolizuje lob-pas) zapravo tera napadačkog centra da po tu loptu skoči i uhvati je visoko, i pritom izgubi i poziciju i balans koji je u prethodnom kontaktu ostvario. Kako bismo našem O5 omogućili da loptu primi bliže košu, onda ovde insistiramo na pasu o pod (naznačeno zelenom bojom). Takođe, dodavanje o pod visokom igraču omogućava da u određenom trenutku odustane od kontakta i na izvestan način se „susretne" s loptom koja mu dolazi.

Iz istog razloga i dodavanja koja odlaze u ovom slučaju ne na niskog već na poziciju visokog posta, treba uputiti o pod **(dijagram 15)**. Jednostavno, dodavanje o pod igraču koji loptu prima omogućava da svoje kretanje ka lopti i ka prijemu koriguje, jer je to dodavanje duže nego direktno ili lob.

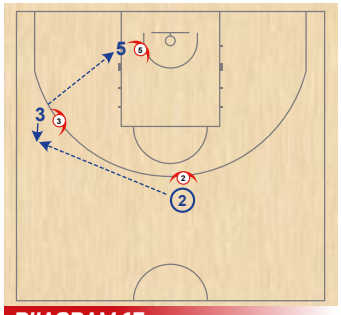
Dodavanje o pod, kada je igrač pod pritiskom i u kontaktu, ne mora se nužno izvoditi samo kada je pas na niskom postu u pitanju. Vrlo su česte situacije da se na ovaj način dodaje i bekovima koji su pod pritiskom za prijem na perimetru **(dijagram 16)**. Takođe, u ovim situacijama promene strane ili prenosa lopte (tzv. Swing) svi dobri dodavači (obično visoki igrači – u ovoj situaciji naš O5) u trenutku prijema lopte i pre samog prenosa već će biti spremni za to dodavanje, imajući u perifernom vidnom polju svog saigrača kome dodaju, u ovom slučaju O2.

Ovaj kvalitet da dodavač bude spreman da nakon prijema lopte odmah uputi naredno dodavanje sa vrlo malo ili nimalo zadržavanja lopte (tzv. Touch Pass) podjednako je bitan i u situacijama spuštanja lopte na niskog posta od strane spoljašnjih igrača **(dijagram 17)**, a ne samo u situacijama Swinga. U ovom slučaju napadač O3 mora da bude spreman da se pre svega kvalitetno otvori za prijem lopte od strane O2, da tokom tog otvaranja i u trenutku samog prijema oceni da njegov O5 ima dovoljno prednosti za prijem na niskom postu i da odmah, čim ju je primio s vrha, loptu prosledi do centra u prednjoj poziciji. Sve u svemu, odakle god da se dodavanja upućuje i na koju god da se poziciju na terenu lopta distribuira, dodavač u pripremi pasa ne treba da gleda tamo gde će loptu dodati. To uvek treba da čini perifernim vidom i da na taj način svoje dodavanje, pored tehničke pripreme, i vizuelno dobro obradi i pripremi.

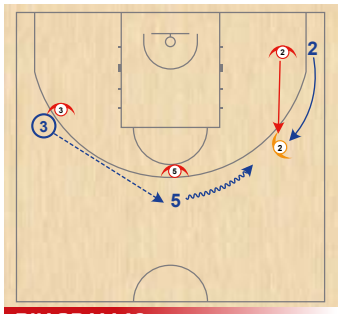
Vrlo verovatno da bi se, u ovim situacijama u kojima insistiramo na dodavanju o pod, možda i mogao upotrebiti argument da je ono sporije nego direktan pas, ali znate šta? Sporije dodavanje je ipak bolje nego izgubljena lopta.

Značaj kontakta, o kome smo već govorili, nije izražen samo u prethodno opisanim situacijama već i u slučajevima kada napad želi da dođe do uručenja ili do blokade bez lopte. Ako je o uručenju reč, tendencija svake odbrane je da agresivnom igrom na igrača koji treba da loptu primi iz uručenja **(dijagram 18)**, to uručenje spreči i da do njega uopšte i ne dođe (tzv. Blow). Ovo će se u većini slučajeva i desiti ukoliko naš napadač O2 iz kornera krene vrlo pasivnim izlaskom ka krilu da primi loptu, bez prethodno pripremljenog kontakta sa svojim direktnim.čuvarem. Međutim, ukoliko napadač koji se nalazi u korneru pre izlaska ostvari kontakt sa svojim X2 **(dijagram 19)** i pritom mu tim kontaktom poremeti i balans i Timing odbrane, te mu samim tim onemogući zatvoreni stav na uručenju, onda do Hand-offa koji vodi ka ostvarenoj prednosti zaista i može da dođe. Isto važi i za situacije blokada bez lopte: igrač koji je prima treba da svoga čoveka kontaktom uvede u tu blokadu.

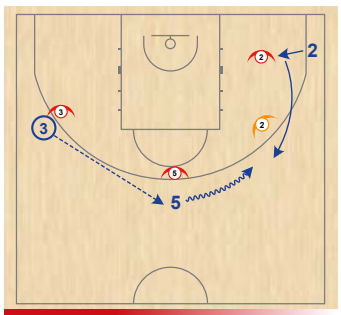
Pored prethodno opisanog korišćenja kontakta, naši igrači treba da budu obučeni da i „čitaju" igru u situacijama kada je na njima odigran zatvoreni stav u odbrani. Recimo da napad dolazi do situacije Flare blokade „visoki-visoki" **(dijagram 20)**, i pritom se O5 otvara u širinu gde prima kratko dodavanje od svog plejmejkera. Međutim, defanzivac X1 igra u izuzetno jakom kontaktu u zatvorenom stavu, te ne može da dođe do povratnog uručenja između O1 i O5. Tu dolazimo do navedenog

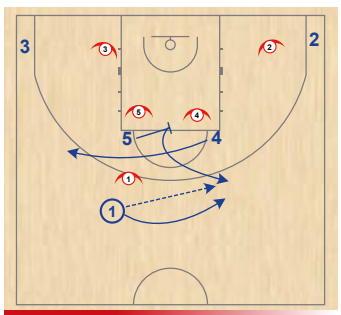
DIJAGRAM 17

DIJAGRAM 18

DIJAGRAM 19

DIJAGRAM 20

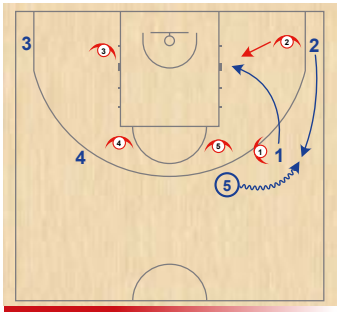
Čak i u ovim godinama, ja još uvek osećam veliki strah pred svaku utakmicu. I moj najveći zadatak na tom polju jeste da te svoje strahove ne prenesem na svoje igrače. To se uglavnom postiže tako što se pruža podrška njihovoj hrabrosti, njihovoj agresivnosti

„čitanja": radi kontinuiteta napada O1 nastavlja svoju kretnju utrčavanjem ka košu **(dijagram 21)** i na to utrčavanje mora da pomogne odbrambeni X2 iz kornera (a mora da pomogne jer je usled Deny odbrane X1 otvorena linija Backdoora za O1). Upravo ova obaveza X2 da pomogne na Cut našem napadaču O2 omogućava da oslobođen pritiska dođe na uručenje sa svojim visokim O5 (i to ne mora nužno da bude uručenje, već bilo koja kreativna kretnja na perimetru). Samim tim smo došli u situaciju da O1, koji je Denyem bio praktično odsečen od akcije, svojim aktivnim utrčavanjem stvori preduslove i situaciju za dobar prijem svog saigrača O2.

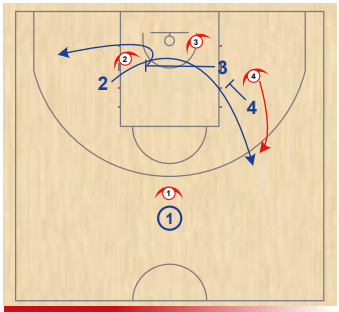
Podstaknut izvođenjem naših mladih igrača u timu demonstratora danas, želeo bih s vama da podelim jednu priču od pre više od 20 godina. Upravo ste imali prilike da vidite jednog od ovih mladića koji je bio fauliran na polaganju tokom izvođenja i pokazivanja principa o kojima pričamo. Takva se situacija desila u mom timu, pre dosta vremena, i sada želim da vam je prepričam. Nakon Olimpijskih igara u Sidneju 2000. godine i posle završetka reprezentativnih akcija za to leto, u klub i u naš tim se vraća Saša Danilović, moj veliki prijatelj, fantastični šampion i čovek kome ja lično dugujem mnogo. Slučaj o kome je reč i koji želim s vama da podelim dešava se na treningu za koji će se ispostaviti da je Sašin poslednji i nakon kog on prekida svoju igračku karijeru. Taj naš tim će, ispostaviće se na završetku te sezone, osvojiti Evroligu, i u njemu je bilo dosta dobrih igrača poput Jarića, Đinobilija itd. Elem, Saša na tom treningu o kome govorimo ne upućuje niti jedan šut. Ja sam s njegovom odlukom da prekine da se bavi aktivnim igranjem bio upoznat, jer me je prethodne večeri obavestio o tome šta namerava. Dakle, on na tom treningu regularno radi sve stvari, dodaje, učestvuje u svakom delu treninga, jedino što ne radi kao i inače – ne šutira. S druge strane, mi u tom timu imamo mladog igrača u usponu Đinobilija, koji je imao prethodnu sjajnu sezonu u Ređo Kalabriji i priključuje se nama.

Mi u nekom određenom trenutku tog treninga radimo vežbu 2:2 po čitavom terenu. Saša se nalazi na čeonoj liniji i čeka svoj red za izvođenje, ne učestvuje u akciji u tom momentu. A upravo je Đinobili taj koji u akciji učestvuje i prilikom realizacije promašuje polaganje, misleći da je pritom fauliran. Manu ništa nije otvoreno rekao ili iskazao svoje mišljenje o potencijalnom faulu, ali se okrenuo prema asistentima koji su sudili i kao da je želeo da pita je li možda bio faul. Saša, koji se, podsetiću, u tom trenutku nalazi na suprotnoj strani terena, daleko od akcije, na sav glas viče: „Đinobili, da li zaista misliš da si još uvek u Ređo Kalabriji i da će to ovde da ti se sudi?"

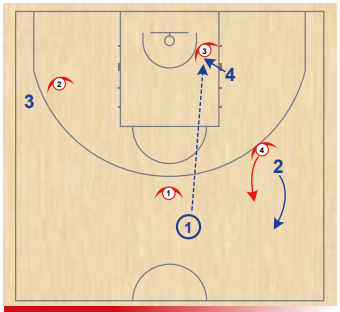
Želeo sam da vam ilustrujem kako pravi pobednici i veliki igrači vrlo često vode svojim primerom. Imao sam u životu sreću da sa takvim igračima budem u istom timu – ja nikad ne kažem da ih treniram, jer Kobija Brajanta ne treniraš, već s njim deliš vreme, obaveze i zajednički cilj. Međutim, stil liderstva takvih igrača se razlikuje, kao što se njihove ličnosti i karakteri razlikuju: Tim Dankan nikada nije imao običaj da kaže nešto grubo, bilo je dovoljno da samo uputi pogled i odmah se znalo da nešto nije u redu ili da mora da se reaguje o nekom pitanju.

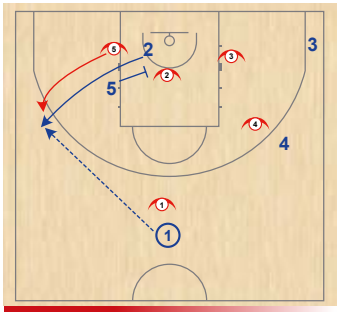
DIJAGRAM 21

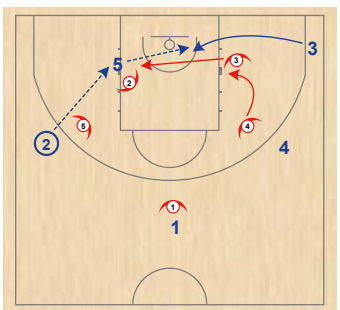
DIJAGRAM 22

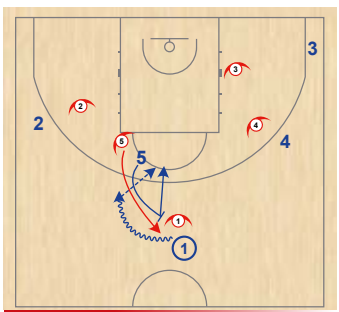
DIJAGRAM 23

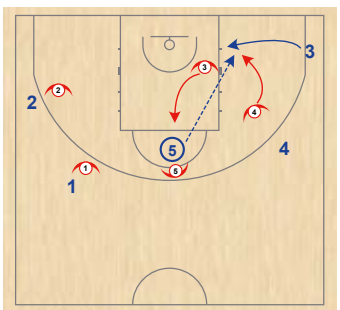
DIJAGRAM 24

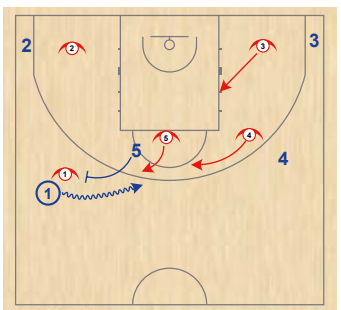
DIJAGRAM 25

DIJAGRAM 26

DIJAGRAM 27

DIJAGRAM 28

Kobi je bio mnogo agresivniji, terao je svoju okolinu ka napred, a Saša je uticaj na ekipu vršio na isti način.

Što se mene lično tiče, ja nikada nisam igrao profesionalno i prekinuo sam sa aktivnim treniranjem sa svega 17 godina. Nisam imao svoje iskustvo da znam kroz šta prolaze igrači, ali me je uvek interesovalo i intrigiralo šta je ono što im se dešava. A imao sam sreću da budem okružen vrhunskim igračima i ljudima koji su to svoje lično iskustvo delili sa mnom, te sam i ja na taj način učio o onome kroz šta igrač sve može da prolazi. Ipak, bez obzira na svoje prethodno iskustvo, čak i u ovim godinama, ja još uvek osećam veliki strah pred svaku utakmicu. I moj najveći zadatak na tom polju jeste da te svoje strahove ne prenesem na svoje igrače. To se uglavnom postiže tako što se pruža podrška njihovoj hrabrosti, njihovoj agresivnosti. A upravo to je još jedna od stvari koje je Saša podelio sa mnom i kojima me naučio. Jednom prilikom mi je rekao: „Etore, nemoj da misliš da ja nemam svoje strahove – jedina je razlika u tome što neko te strahove uspe da pretvori u agresivnost." Sve u svemu, kad se podvuče crta – što smo više kao treneri spremni da razumemo svoje igrače, to ćemo im više biti od pomoći.

Vratimo se tamo gde smo se zaustavili. Ukoliko su igrači pod pritiskom odbrane u zatvorenom stavu, pri izlasku iz blokada oni mogu da učine sledeće kako bi pomogli svojim saigračima:

Napad s posedom lopte kod plejmejkera na kapici dolazi do situacije uzastopne blokade od strane O3 i O4 za šutera O2 **(dijagram 22)**. Odbrana se odlučuje za opciju preuzimanja na svakoj od tih blokada i dolazimo do Matchupa O2 sa X4 na sebi nakon izlaska iz uzastopne blokade. Pod pretpostavkom da X4 igra agresivno na sho, jer je upravo to ideja – sprečiti prijem lopte u napadu. Ono što O2 može da uradi kako bi pomogao svom saigraču koji je već u Mismatchu. svom O4 nakon preuzimanja na unutrašnjoj poziciji, dakle O2 treba da izađe nešto više, čak do nivoa lopte **(dijagram 23)** kako bi povećao rastojanje između dva odbrambena igrača na strani lopte, X4 i X3. Tako se stvaraju povoljni uslovi za distribuciju lopte na unutrašnju poziciju do O4, koji je u Mismatchu s nešto nižim X3 na sebi, i da je pretpostavka da je ostvarena izražena prednost blizu koša.

Način na koji takođe možemo da zadržimo dobar protok lopte nakon preuzimanja, a nakon dodavanja lopte na visokog igrača na unutrašnjoj poziciji, jeste da radimo i utrčavanje sa strane pomoći. Napad u prikazanoj situaciji **(dijagram 24)** dolazi do Mismatcha nakon donje blokade koju odbrana preuzima između X2 i X5. Lopta odlazi na krilo do napadača O2, sa X5 na sebi, koji ga je preuzeo.

Uobičajeni pristup je da se u odbrani ovakvi Mismatchevi brane s pomoći koja dolazi po čeonoj liniji od odbrambenog igrača iz kornera (X3, **dijagram 25**), gde igrač s krila X4 u tom trenutku faktički treba da pokrije dvojicu napadača na strani pomoći O3 i O4. To je signal za napadača O3 iz kornera da, nakon što se njegov X3 odvoji da bi pomogao na dodavanje na visokog napadača O5, dakle O3 u tom trenutku treba da radi utrčavanje po čeonoj. On mora da pazi na Timing tog utrčavanja, jer ne smemo da dozvolimo defanzivcu X4 da uđe u kontrolu obojice napadača.

Za razliku od prethodne situacije, gde je prijem visokog igrača bio ostvaren na niskom postu, mi se istim principom utrčavanja sa strane pomoći, a od strane najdaljeg igrača iz kornera, možemo voditi i u slučajevima prijema visokog igrača licem ka košu na visokom postu. Napad dolazi do visokog Pn'R-a između plejmejkera O1 i visokog O5 **(dijagram 26)**, i taj se pik brani agresivnim iskakanjem X5. Bloker O5 čita tu situaciju i radi Short Roll na visokog posta gde prima loptu od svog O1. S obzirom na to da defanzivac X3 iz najdaljeg kornera mora da pomogne na kratki rol **(dijagram 27)**, a da njegovo mesto u igri između dvojice pokrije X4, mi tu odbrambenu kretnju kažnjavamo utrčavanjem našeg napadača O3 iz kornera odakle je pomoć i krenula.

Još jedan od načina na koji možemo koristiti utrčavanje kao sredstvo u sprečavanju određenih defanzivnih ideja jeste sledeći: recimo da napad dolazi do Pn'R igre na strani između O1 i O5 **(dijagram 28)** i odbrana izuzetno agresivno pomaže s prvog pasa ispred pika (u ovom slučaju, odbr. X4).

Tom agresivnom kretnjom ka liniji prodora iz pika se dribler neutralizuje – ali samo ako je naš O4 s kog se pomaže statičan i zapravo pasivan u celoj situaciji. Kako bi se X4 vezao za svog čoveka i da se izoluje od pomoći na liniju prodora O1, onda čim je dribler iskoristio blokadu – od napadača O4 tražimo da utrčavanjem pomogne svom saigraču **(dijagram 29)**. U većini slučajeva to „čišćenje" strane (odnosno koncept „Slash the Helper") otvoriće liniju prodora za driblera koji dobija otvoreno polaganje.

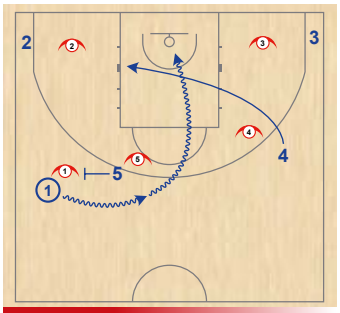
Ipak, i od igrača koji utrčava ispred pika ne tražimo da to čini tek mehanički, već je taj njegov Cut uslovljen dešavanjem na samoj blokadi. Recimo da se odbrana odlučuje da umesto prethodno opisane situacije Containa, gde visoki X5 na piku samo kontroliše prodor, u narednom slučaju ipak odigra agresivno i udvoji driblera na piku, odnosno napravi Blitz **(dijagram 30)**. To za našeg O4 onda znači da odustaje od utrčavanja i umesto Cuta odlazi iznad nivoa pika da primi pas od driblera. U nastavku se lopta kratkim dodavanjem prosleđuje do O5, koji rola **(dijagram 31)** i dolazimo do mnogobrojnih mogućnosti za dobru kreaciju.

Isto tako možemo da iz odbrambene kretnje aktivno isključujemo najdaljeg od lopte. Čitav ovaj koncept agresivnog pomaganja na driblera s prvog pasa ispred pika zapravo se zasniva na defanzivnom principu „Help the Helper": igrač koji se potpuno posvećuje lopti zahteva da mu se pokriju leđa.

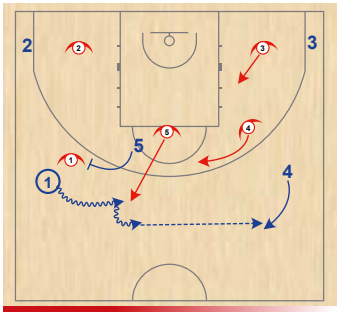
To bi u našoj situaciji značilo da u trenutku pika na strani (a koji je, recimo, branjen nešto manje agresivnom odbranom X5 – dg. 32), X4 se pomera ka prodoru, a pomaže mu X3 iz kornera. Tu naš O3 čita tu situaciju i ide da ili utrčavanjem, ili čak blokadom iz te pomoći izoluje svog čoveka **(dijagram 33)**, što otvara mogućnosti za kreaciju pasom iz pika od O1 ka O4 i prijem uz osetnu prednost na perimetru.

Iako smo ovde danas prošli kroz mnogobrojna rešenja, ipak je za nas trenere glavni zadatak da odlučimo koje opcije želimo da u igri imamo, takođe za koje opcije se osećamo dovoljno dobro da ih treniramo i podučavamo i na kraju koliko od tih opcija želimo da ostavimo timu ili određenom igraču da ih izvodi. Ovo se posebno odnosi na individualni izbor opcija u skladu s mogućnostima ili pak karakterom i ličnošću određenih pojedinaca, jer naši igrači nisu svi isti. Neki od njih jednostavno mogu da izaberu pravu od mnoštva pruženih opcija, dok recimo drugi mogu uspešno da funkcionišu isključivo unutar manjeg broja mogućih rešenja. Smatram da je upravo ovo i suština našeg posla – kreirati za naše igrače određene izazove koje će oni uspeti da prebrode, a usput da se istovremeno ne naruši njihovo samopouzdanje. ●

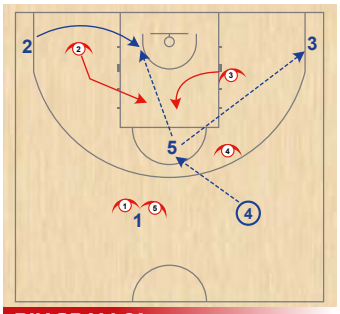
Priredio: Aleksandar Virijević,
viši košarkaški trener

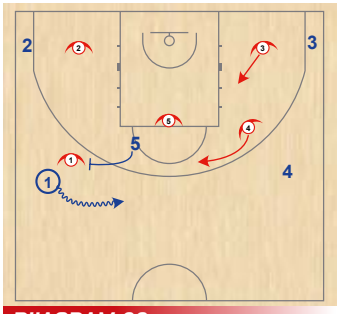
DIJAGRAM 29

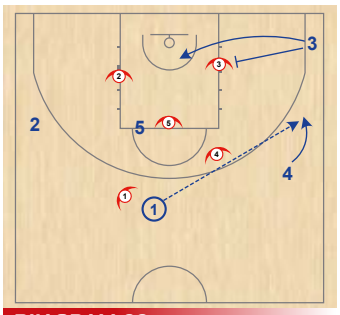
DIJAGRAM 30

DIJAGRAM 31

DIJAGRAM 32

DIJAGRAM 33

Aleksandar Virijević, viši košarkaški trener

Upotreba ranog Pn'R-a u tranziciji

Double Drag, odnosno igra sa ablokade na lopti u dolasku, još se naziva i 77 (Seventy-seven). Pretpostavka autora je da koren ovog termina leži u vizuelnom prikazu putanje dvojice blokera, koji – svaki za sebe – trče u obliku cifre sedam

Uloga i značaj koncepta ranog Pn'R-a

Kontinuirani porast kvaliteta igrača koji igraju na visokom nivou, porast podjednako izražen u njihovim individualnim napadačkim i odbrambenim karakteristikama, doveo je do potrebe da se do šuteva u modernoj košarci dolazi što brže (u kontekstu vremena za napad od 24"). Naravno, ovakve situacije rane prednosti se po mogućstvu izgrađuju uz određene principe raznih saradnji u napadu, gde je cilj izbeći proste izolacije za igru 1:1, koje bi se bez prethodne pripreme svakako pretvorile u (po napad nepovoljnu) igru 1:5. Ako već govorimo o tim vidovima grupne ili pak kolektivne saradnje u napadu kako bi se što pre ostvarila određena prednost ili čak kreirao otvoreni šut – onda se svakako moramo osvrnuti na igru 2:2 i ionako već umnogome zastupljene Pn'R opcije, koje su zapravo jedno od najviše korišćenih oruđa danas.

Takođe, moramo imati u vidu da je atleticizam u modernoj košarci u enormnom porastu, tj. da su izražene fizičke sposobnosti igrača, naročito onih koji su tokom odbrane blokada na lopti i Pn'R-u izloženi najvišem pritisku – centara, odnosno unutrašnjih/visokih igrača. Individualni i kolektivni odbrambeni principi se, s obzirom na to da su igrači talentovaniji nego ikada pre, vrlo brzo usvajaju i sprovode u igri. Stoga se sve više javlja potreba da se, sa aspekta napada, odbrani oduzmu sve njene iole jake strane, a ponajviše da se toj istoj odbrani unutar datog poseda – i ne dozvoli da se postavi. Vođeni tom logikom, timovi se sve više odlučuju da igraju brzo, da do otvorenih šuteva dolaze rano, a igračima se na osnovu njihovih kvaliteta i sposobnosti dozvoljava da kreiraju prednost bez nekih preterano komplikovanih sistema pripreme.

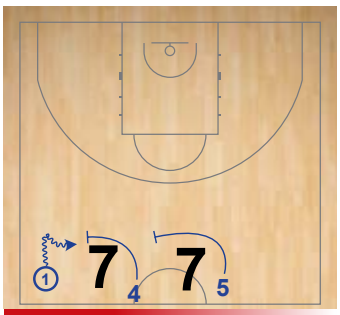
Upravo ovde dolazimo na polje ranih pikova u dolasku. Benefiti ovakve igre su brojni, a naravno i da umnogome zavise od individualnog potencijala koji imamo u timu. Razlozi zbog kojih se određeni tim opredeljuje za ovakav način igre jesu:

- Opšti porast kvaliteta odbrane, kojoj se ranim pikom oduzima pozicioniranje
- Selekcija odbr. petica na osnovu mobilnosti i fizičkih predispozicija
- Povećana upotreba pika napadački generalno, što ima pozitivan transfer i na sami rani pik
- Kontrola ritma, građenje brze pozicije za otvoreni šut
- Manji pritisak na beka s loptom koji nadriblava niz teren (manji u poređenju s pozicionim napadom)
- Momentum driblera, promena ritma,
- Otežana kotrola skoka u odbrani,
- Velika verovatnoća za miskomunikaciju u odbrani,
- Povećanje mogućnosti Flipa, Slipa, Rejecta na piku,
- Otežane rotacije jer je pik iz kretanja, i kao prva napadačka kreacija bez prethodnog odbr. Momentuma,
- Koristi se širina (tzv. Pace and Space način igre) jer je konceptualno to 5-Out,
- Uspostavljene linije trčanja i koridori u sekundarnom kontranapadu/ranom napadu omogućavaju uslove za dobru defanzivnu tranziciju.

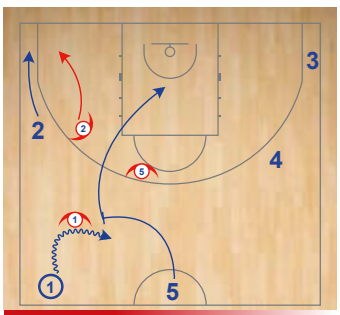
Terminološki, Drag Pn'R je ustaljen naziv za ovakve vrste ranih pikova, te tako u zavisnosti od toga da li blokadu na lopti postavlja jedan ili dvojica igrača (ne nužno centara/visokih) razlikujemo Single i Double Drag koncepte.

Double Drag, tj. igra s dve uzastopne blokade na lopti u dolasku, još se naziva i 77 (Seventy-seven). Pretpostavka autora je da koren ovog termina leži u vizuelnom prikazu putanje dvojice blokera, koji – svaki za sebe – trče u obliku cifre sedam **(dijagram 01)**

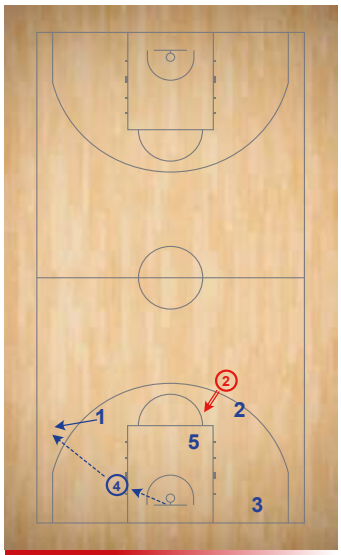
Jedna od glavnih karakteristika Drag pika jeste da se u većini slučajeva koristi nakon dolaska driblera po boč-

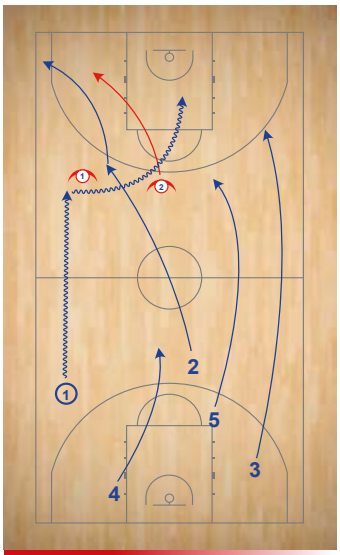
DIJAGRAM 01

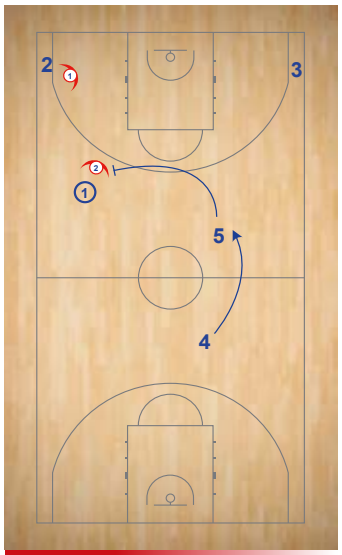
DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

DIJAGRAM 05

noj liniji, jer nema pomoći i odbrane na strani da ometa taj dribling niz teren **(dijagram 02)**, efektivno čineći tu Drag blokadu pikom na strani (ili barem prvi od dva pika ako je reč o Double Dragu). Međutim, u određenim situacijama može da se koristi i sredina, o čemu će reči biti kasnije. Na ovde prikazanoj situaciji vidimo konvencionlani Drag pik sa peticom kao blokerom i poslednjim dotrčavajućim igračem napada (čiji ugao dolaska na blokadu takođe može da varira, i na to ćemo se takođe kasnije osvrnuti). Primećujemo da je ovde od ogromne važnosti to da se naš O2, koji po boku dotrčava ka korneru, kreće optimalnom brzinom (i ne uvek punim sprintom – on ne treba da u korner stigne mnogo pre nego što njegov dribler stigne na pik, jer stižući prerano ostavlja vremena da se X2 pozicionira kao „Tag Defender" iza pika – njegova nepovoljna pozicija je naznačena crvenom bojom na dg. 2). Sve u svemu, pravilo je da O2 ispred lopte svojim ritmom kretanja prati ritam kretanja beka s loptom O1. Nepovoljna pozicija X2 za Tag na rolera sledi zbog prethodne kontrole kontranapada: on je više okrenut ka svom igraču umesto ka lopti, u ispravnom odbrambenom trouglu.

● Osnovne razlike između Singlea i Doublea

Iako su koncepcijski vrlo slični, jer i Single i Double Drag podrazumevaju blokadu pre razvijene igre, ipak između njih postoji dosta nekih razlika i svaki sa sobom donosi određene prednosti ili pak nedostatke. Recimo, Single Drag, tj. jednostruki pik u dolasku, jeste mnogo jednostavnije organizovati, pripremiti i postaviti. Takođe, sinhronizacija između driblera i blokera je lakša u slučaju pojedinačnog pika – njima dvojici je lakše da jedan drugoga isprate i eventualno koriguju svoj ritam kretanja ili ugao dolaska. S druge strane, kod Double Draga je lakše vršiti korekcije ili određene modifikacije na drugoj blokadi. Takođe, dupli rani pik ostavlja više prostora za organizovane opcije kontinuiteta, za slučaj da na blokadama nije napravljena prednost.

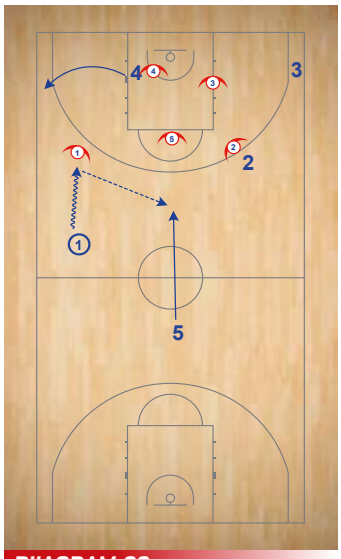
● Primeri saradnje unutar Single Drag koncepta

Single Drag je mnogo spontaniji i otvara mogućnosti za kreaciju čak i igrača koji nisu neposredno uključeni u pik. Ako je već reč o takvim individualnim inicijativama i kreacijama na otvorenom terenu – recimo da imamo situaciju gde protivnik u završnoj fazi svog poseda upućuje šut za 3p i naš O4 pod košem uzima skok u odbrani i prosleđuje loptu prvim pasom do O1 koji se otvara na bok **(dijagram 03)**.

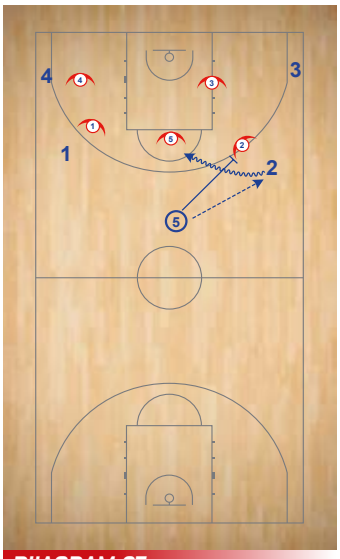
O1 u punoj brzini nadriblava loptu po boku niz teren **(dijagram 04)**, a naš O2 je takođe u sprintu prvi do lopte. Međutim, taj napadač bez lopte O2 zna da treba da se napravi dobar Spacing za Drag pik koji sledi i umesto da tek pasivnom kretnjom (na rastojanju od jednog pasa) po dubini kroz reket isprazni sredinu za nadolazeći pik, on ide da postavi lažnu blokadu (Ghost Screen) „mali-za-malog", koja vrlo često može da poremeti ritam kretanja dvojice odbr. X1 i X2 i rezultira lakim poolaganjem za O1. Ipak, sve i da ne dobijemo te lake poene ili da je odbrana, recimo, uspešno preuzela tu lažnu blokadu **(dijagram 05)**, opet dolazimo do ranog pika između O1 i O5, gde je ponovo ključno da je Tag Defender iza pika (u ovom slučaju X1) ponovo u nepovoljnoj poziciji da kontroliše rol našeg O5.

Još jedan od načina da se ispolji kreacija unutar koncepta Single Draga jeste da igramo povratnom loptom na našeg visokog, te da nam to dodavanje služi kao priprema za rani pik. Napadač O1 nadriblava loptu po boku, a odbrana se punim sprintom povlači i zatvara sve linije prodora. Naš dribler O1 se ne oseća dovoljno komforno da traži rešenje za sebe, te stoga loptu prosleđuje do svog dotrčavajućeg O5. Taj naš dolazeći visoki igrač vidi da je njegov X5 duboko u reketu i da će kasniti na pik koji treba da sledi na drugoj strani (efektivno – Single Drag), te tako O5 dodaje do svog beka O2 i imamo rani pik na desnom boku **(dijagram 07)**. Samim tim što pik započinje iz neiskorišćenog driblinga (Ball-in-hand), O2 ima još bolju mogućnost da ode od pika (Reject).

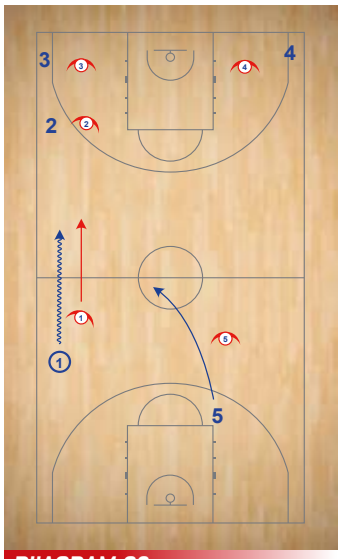
Ako govorimo o kriterijumu brzine (ili razlike u brzini) kretanja lopte i blokera, a u kontekstu Single Draga, takođe možemo insistirati na ispravnoj sinhronizaciji svih pet igrača uključenih u pripremu ranog pika. Uzmimo za primer situaciju da naš plejmejker s loptom nadriblava po boku, sa svojim odbrambenim X1 nešto ispred sebe, dok se naš visoki O5 kreće u nivou lopte **(dijagram 08)**. Za to vreme ostala trojica napadača O2, O3 i O4 su u dolasku popunili svoje pozicije u prednjem polju. Primećujemo da, iz nekog razloga, ispred lopte po boku u ovoj situaciji imamo dva spoljna igrača O2 i O3 – ovi se slu-

DIJAGRAM 06

DIJAGRAM 07

DIJAGRAM 08

Komfor koji dribler oseća u dolasku s loptom mora biti iskorišćen tako što on diktira ritam i linije kretanja ostalih sigrača, pritom obraćajući pažnju na pozicioniranje odbrane

Desnoruki dribler treba da, po mogućstvu, na pik po levom boku dođe svojom ka terenu unutrašnjom rukom – dakle desnom, opet koristeći svoju jaču, levu nogu za izlazak i potisak iz blokade

Igrač koji postavlja pik mora da u optimalnoj brzini prati ritam svog saigrača sa loptom i s njim se za blokadu sretne u pravo vreme i na pravom mestu

Aleksandar Virijević, viši košarkaški trener

U tom slučaju napad želi da obori taj rani pik – nešto niže postavljena blokada bi značila i nešto dublju tačku uspostave kontrole na lopti nakon pika za beka u odbrani

jevi u igri mogu desiti, bilo kao posledica nečije inicijative ili čitanja igre na otvorenom terenu, ili pak s druge strane nekakvog haotičnog trčanja u inicijalnoj fazi kontranapada. Za uspostavljanje ispravnog Spacinga u pripremi Drag Picka, ovde onda ključnu ulogu ima naš O3 u korneru, koji čita nameru svog visokog O5 da postavi rani pik visoko **(dijagram 09)**, i on (O3) taj je koji inicira rotiranje za po jedno mesto njih trojice O3/O4/O2. Ovo radimo kako bismo iza ranog pika imali samo jednog Tag Defendera, efektivno ostavljajući samo X2 da pokriva duboki rol našeg O5 iz ranog pika.

Takođe, dodatni benefit ovakvog ugla postavljanja blokade (visoko i rano, bliže centralnoj liniji, dosta van zone šuta) jeste to što protivnički visoki X5 vrlo teško može da reaguje i uspostavi ispravan odbrambeni stav u kontroli pika prosto zato što se pre blokade kreće (verovatno licem ka svom košu) u kontroli kontranapada. S druge strane, dribleru je lakše da iskoristi već prethodno generisani momentum na otvorenom terenu i pobedi X5 daleko od koša, što ovoga u odbrani izbacuje iz kontrole reketa i eventualne rampe za O1 (tzv. Foot Race situacije, odnosno igra Ballhandlera protiv visokog u odbrani na piku – „pobeda" iz driblinga). Konačno, kako god da se X1 odluči da brani taj pik (a vrlo verovatno ispod bloka, s obzirom na to da je van zone šuta), našem dribleru je posao olakšan s obzirom na to da se već kreće velikom brzinom čak i pre samog pika, i tačka uspostavljanja kontrole u odbrani od strane X1 je u praksi tek negde oko vrha kapice, tj. Naila, kad je napadač s loptom već u ogromnoj prednosti.

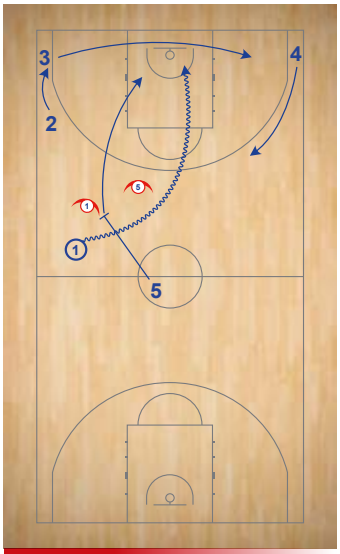
Konačno, kao generalni princip možemo da uspostavimo sledeće: što su ta dva naša napadača O1 i O5 više u nivou jedan s drugim u zadnjem polju (a pod uslovom da se već kreću velikom brzinom ka napred), to više treba da njihove linije kretanja budu lučne i da se pik postavi visoko i rano **(dijagram 10)**, oduzimajući na taj način odbrani da se postavi kao za odbranu konvencionalnog pika u pozicionom napadu – do čega bi došlo ako bi se napadač O5 kretao pravolinijski po uzdužoj sredini sve do linije za 3p, pa tek onda dolazio u pik na strani sa svojim O1.

Ako se odbrambeni X1 u ovom slučaju protiv visokog pika bori tako što ranije uzima u kontrolu svog driblera O1 i pritom ga usmerava ka čeonoj liniji **(dijagram 11)**, efektivno čineći ovu odbranu Iceom, onda naš O5 koriguje svoju poziciju i postavlja pik upravo ka osnovnoj linij (zadnjicom ili leđima nakon što ukorači u putanju X1 po boku). Ovde je vrlo važno naglasiti da je dvojici odbr. X1 i X5 vrlo teško da sinhronizuju svoj Ice, a naročito je teško visokom X5 da se postavi za kontrolu dubine po boku. Još jednom – već je bilo reči o tome koliko Single Drag pikovi zapravo ostavljaju mogućnosti za Flip, tj. okretanje strane blokade kako je ovde i prikazano. U velikoj većini slučajeva, kreacija prodorom od strane O1 izaziva određene rotacije odbrane, koje moraju da budu i dublje i brže, jer u ovom slučaju – a za razliku od Flipa na Iceu u pozicionom napadu, dribler već kreće velikom brzinom i nalazi se dalje od koša, te je pretpostavka da je nakon iskorišćene blokade generisao veliki momentum u kretanju i ostvario osetnu prednost. Takođe, naš O1 s loptom ima zadatak da, čim vidi da mu se njegov X1 približava po prelasku centralne linije, dakle tu dribler mora neznatno da uspori kako bi svom X5 dao nešto više vremena da koriguje stranu blokade i uradi Flip.

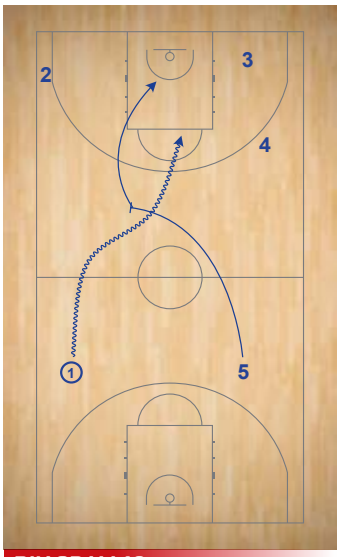
Evidentno je da čak i ovako jednostavna igra s blokadom na lopti na otvorenom terenu ipak traži da se zadovolje određeni detalji, koji dalje treba da stvore idealne uslove za Single Drag.

Već je pomenuto da se Single Drag pikovi uglavnom igraju na strani i bliže bočnoj liniji. Međutim, ne smemo biti isključivi i oduzeti našem timu mogućnost da se ovakav koncept odigra i na uzdužnoj sredini terena, dakle na vrhu kapice. Kod ovakvih Drag pikova na sredini dribler u većini slučajeva u sporijem ritmu nadriblava preko polovine terena i za razliku od pika na strani dolazi a manjim momentumom (još jednom – u većini slučajeva; nešto kasnije ćemo se osvrnuti i na situaciju gde je dribler u punom sprintu, a koja opet ima svoja pravila). Iako ovo, upravo zbog izostanka nadolazeće brzine igrača s loptom, zapravo i nije pravi pik u tranziciji jer je odbrana već postavljena (dakle, više je zapravo pik pre igre), mi ga moramo tretirati kao rani pik upravo jer dolazi bez ikakve prethodne pripreme.

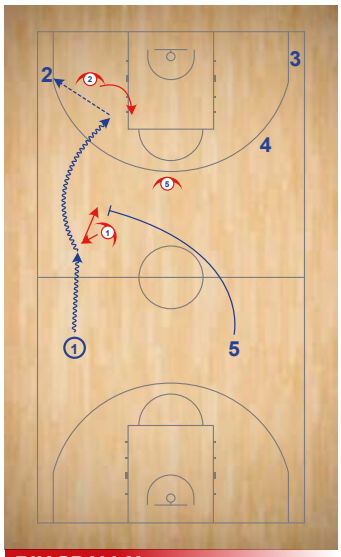
O1 s loptom prelazi polovinu terena, a njegov visoki O5 se brzo odvaja od svog X5 i ide da postavi blokadu **(dijagram 12)**, ponovo nešto više i bliže centralnoj liniji. S obzirom na ugao dolaska blokera i na to da se pik odvija nešto dalje od zone šuta, odbrambeni X1 će po

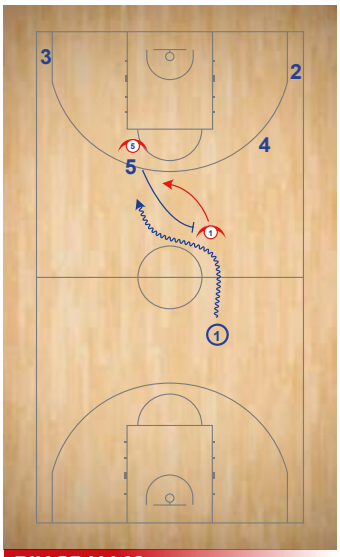
DIJAGRAM 09

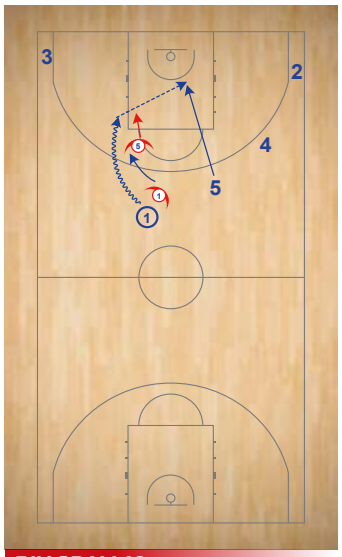
DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 11

DIJAGRAM 12

DIJAGRAM 13

svoj prilici braniti blokadu ispod. Čak i na ovakvu vrstu odbrane, O1 može da ostvari dovoljnu prednost (čak i nad svojim direktnim čuvarom) kako bi napao visokog X5 koji kontroliše izlazak iz blokade **(dijagram 13)**. Sada ovde dolazimo do ključnog čitanja. Naš bloker O5 se iz prve blokade ne otvara u dubinu i ne rola ka košu, s obzirom na to da je taj pik branjen ispod – O5 se zakreće ka svom O1 s loptom, nameravajući da postavi re-pik. Međutim, Ballhandler O1 faktički napada oba odbrambena, i svog X1 i visokog X5, i agresivnim (čak i forsiranim) prodorom ka košu ih obojicu uvlači u dubinu. Screener O5 čita prodor svog beka, vidi da nema potrebe da čeka da postavi re-pik na liniji za 3p, te prati prodor svoga saigrača i agresivno utrčava ka košu. Ovde dribler ima priliku da dodavanjem unazad nađe svog O5, koji svakako sa ogromnim momentumom (jer mu je linija utrčavanja dugačka i započinje čak van 3p) ima velike mogućnosti realizacije polaganjem ili čak i zakucavanjem.

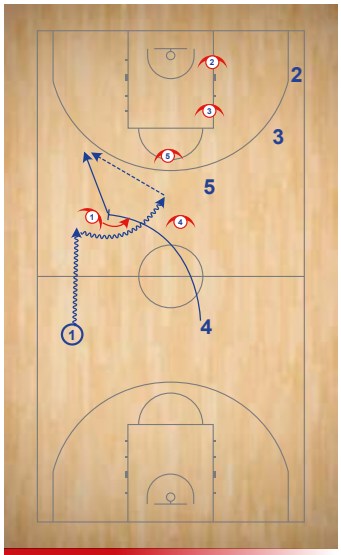
Iako se uglavnom Single Drag na strani igra s peticom kao blokerom, mi svakako možemo iz određenih razloga (prednost na drugom visokom, promena ritma utakmice, utilizacija šuta za 3p ili skoka u napadu...) da ga igramo i sa našim O4 kao blokerom. Recimo da O1 nadriblava loptu po boku niz teren **(dijagram 14)**, a O4 dolazi da mu postavi blok i pritom se kreće po dijagonali kroz uzdužnu sredinu terena (Rim Line). U ovom slučaju O4 mora da neznatno ubrza ispred nivoa lopte i tek nešto malo ranije dođe na mesto pika u odnosu na driblera. To mu omogućava da blokadu postavi spoljnim ramenom ili bar spoljnim delom tela (u ovom slučaju – levim), te se u toj blokadi i ne zadržava dugo jer se ona brani preko (ako odbr. X1 ima nameru da blokadu brani ispod, onda je za O4 još lakše da pik koriguje i obori ga dublje ka čeonoj, tako u još veće opterećenje stavljajući X4 koji kontroliše driblera). Čim je X1 izašao iz blokade, O4 se Pop-outom otvara na 3p (prednjim pivotom – naznačeno plavom bojom) i dolazimo do otvorenog šuta za 3p. Međutim, ako je linija dolaska O4 na pik nešto više po širini (što će se često desiti ako je četvorka znatno ispred nivoa lopte u odnosu na driblera), onda se taj naš O4 klasičnim leđnim pivotom **(dijagram 15 – naznačeno zelenom bojom)** otvara u širinu i ponovo dobijamo otvoreni šut za 3p ili pak nekakvu drugu kreaciju iz kažnjavanja Closeouta od X4.

● Primeri Double Drag/77 koncepta

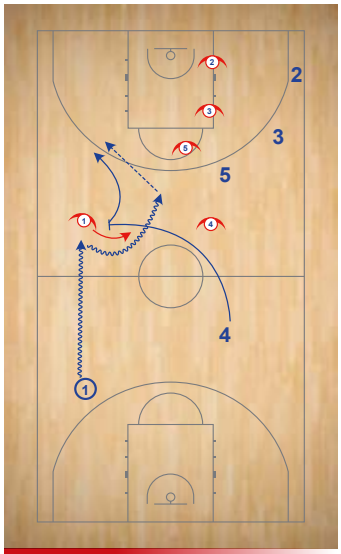
Kako je već rečeno na početku teksta, Double Drag je na izvestan način kompleksniji od Singlea, ali svakako da oba koncepta mogu da donesu prednosti. Uzmimo za primer konvencionalni Double Drag rani pik gde je prvi bloker O5, a potom sledi i pik sa O4 **(dijagram 16)**. Ovde je bitno naglasiti da su za prvog blokera O5 povećane mogućnosti Slipa, jer on čak i nema potrebu da blokadu zaista i postavi, ili da se u njoj dugo zadržava – iza njega je drugi visoki (ovde – O4) koji ima zadatak da vrši korekcije ugla i visine blokade, kontakta u njoj ili otvaranja iz pika. Takođe, kao i u prethodno opisanim situacijama Single Draga, i ovde insistiramo na ispravnom čitanju igrača koji nisu neposredno uključeni u akciju Double Draga, konkretno u ovom slučaju napadača O2 u korneru iza pika. Naime, on vidi da je njegov O4 drugi bloker po redu u Doubleu i stoga se taj naš šuter ne penje na krilo nakon prvog pika sa O5 (na piku ne radi Shake iz kornera na 45°) – krilna pozicija mora da ostane prazna jer na nju treba Pop Outom da se otvori O4 nakon druge blokade **(dijagram 17)** i tako dolazimo do otvorenog šuta (ili eventualno do ekstrapasa s krila u korner ako odbrana rotira na Pop).

Takođe, kreacija koju može da ispolji naš drugi po redu bloker O4 jeste da odustane od blokade (**dijagram 18** – naznačeno crvenom bojom i sa X preko linije blokade) i napravi utrčavanje ka košu čak i pre nego do prvog pika dođe. Ovo dribleru ostavlja velike mogućnosti da s velikim momentumom napadne prodorom ka košu odmah iz prvog pika. Bitno je napomenuti da od visokog koji utrčava O4 tražimo da ramenom bližim lopti (ovde levim) ostvari kontakt sa svojim X4 tokom Cuta i na taj način ga efikasno eliminiše iz eventualne kontrole reketa na prodoru O1. Terminološki – situacije ovakvih prodora koji se nadovezuju na utrčavanje i čije se putanje preklapaju (prodor koji ulazi u liniju prethodnog Cuta) nazivamo Drive the Wake – pretpostavka autora je da poreklo naziva leži u reči Wake, koja zapravo opisuje trag na vodi koji iza sebe ostavlja plovilo – termin se takođe koristi i u avijaciji, pa čak i u auto-moto sportovima za vožnju u „zavetrini".

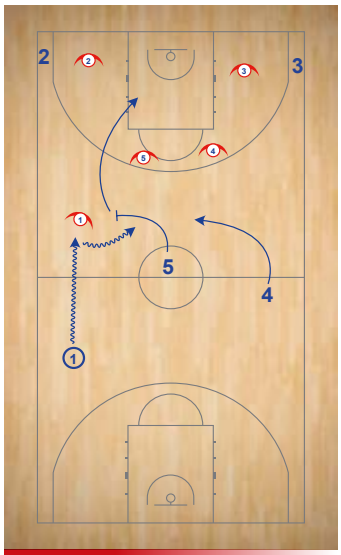
Jedan od načina kako na Double Dragu možemo da odstupimo od konvencionalnih uglova postavljanja blokada (više po širini) jeste da se ta prva blokada napravi nešto bliže sredini i po dijagonali. Naš O4 postavlja prvi pik (**dijagram 19**), ali umesto da sačeka svog driblera da

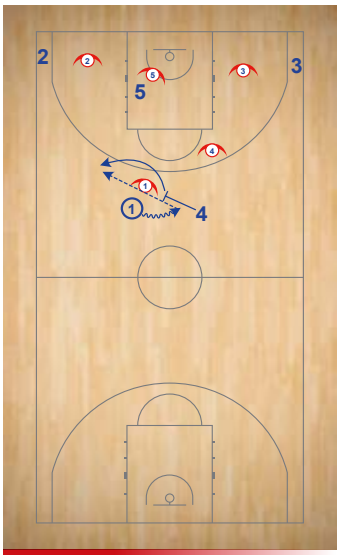
DIJAGRAM 14

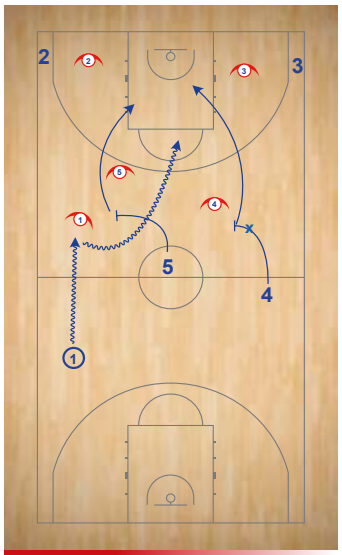
DIJAGRAM 15

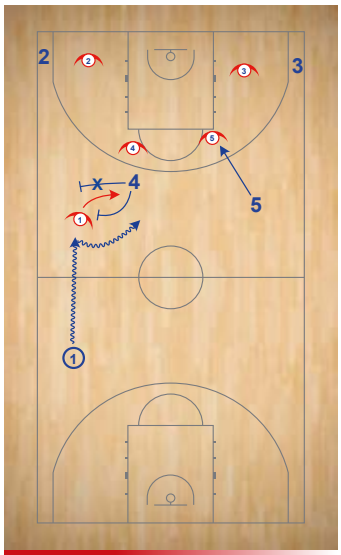
DIJAGRAM 16

DIJAGRAM 17

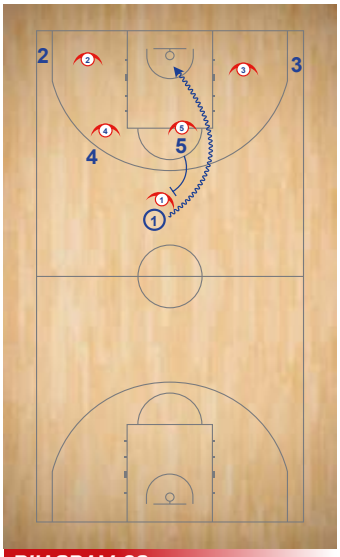

DIJAGRAM 18

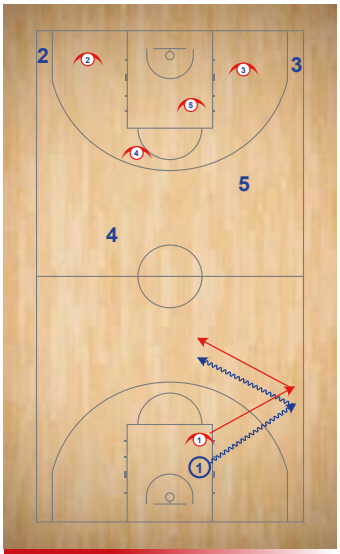

DIJAGRAM 19

Aleksandar Virijević, viši košarkaški trener

DIJAGRAM 20

DIJAGRAM 21

dođe na krilo i da postavi klasični Drag pik na 45o, on od takvog ugla odustaje (ponovo naznačeno crvenom bojom i sa X preko linije blokade), već ide da blokadu postavi visoko. Od tog blokera u ovom slučaju tražimo da pik postavi tako da je svojim grudima okrenut ka spoju centralne i bočne linije. Takođe, O5 ima zadatak da svoju blokadu pripremi tako što će ostvariti kontakt sa X5 i da proba da ga ugura dublje ka košu – oduzimajući mu mogućnost dolaska „s blokadom". Pod pretpostavkom da se taj prvi pik brani ispod, to dalje ostavlja mogućnosti našem drugom blokeru O5 da svoju blokadu koriguje i postavi je pod oštrijim uglom **(dijagram 20)**, te na taj način primora X1 da drugu blokadu brani preko, što Ballhandleru ostavlja opciju da s velikim momentumom napada X5 prodorom nakon izlaska iz blokade (već pomenuta Foot Race igra). Još jednom – kako god da se prva blokada na Double Dragu brani, drugi bloker ima zadatak da čita kretanje odbrambenog beka nakon izlaska iz prve blokade i da shodno tome postavi svoj pik.

● Koncept Punch Screena

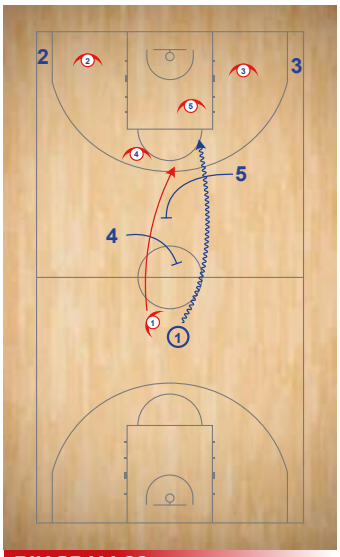
Prema istom principu promene ugla za Double Drag koji je u prethodnoj situaciji postavljen po dijagonali, takva se blokada može primeniti i na uzdužnoj sredini terena (već pominjana zamišljena linija koja spaja dva obruča, Rim Line). Ovaj je koncept naročito primenljiv u situacijama kada je naš plejmejker u prenosu pod pritiskom od svog X1 (**dijagram 21** – napomena: linije promene pravca driblera su prenaglašene kako bismo dočarali njegovo kretanje u oslobađanju od pritiska – u praksi taj O1 s loptom ne želi da ide mnogo daleko od uzdužne sredine). Napadač O4 prepoznaje presing i ide da postavi blokadu **(dijagram 22)** na svom O1 kako bi ga rasteretio (Punch/Release Screen). Ovde je vrlo važno da O4 ne sme da ide sporo ka toj blokadi i mora da ima osetno inicijalno rastojanje od svoga X4 – jednostavno, ako je O4 praćen od direktnog čuvara, vrlo verovatno da će X4 da udvoji O1 sa loptom na Punch blokadi. Dalje, ta prva blokada je isto tako praćena narednom od strane O5 i efektivno dobijamo Double Drag koncept sa svim svojim prednostima, s tim što se sada ovde dupli pik u dolasku postavlja po vertikali. Iz svega navedenog jasno je da sve tri opisane varijante prema kriterijumu ugla za Double Drag (**dijagram 23** – 77/dgnl./vrtkl.) sa sobom nose velike prednosti.

Kada govorimo o upotrebi ranih blokada koje se koriste u borbi protiv presinga, ti pikovi ne moraju nužno da dolaze iz Drag formacije, tj. blokade ne moraju da budu postavljene sukcesivno jedna za drugom. Recimo da je naš plejmejker pod pritiskom u prenosu lopte (ili pak ne mora da bude u presingu – jednostavno smo se zbog ritma utakmice odlučili da odigramo brzo), i obojica naših visokih to prepoznaju i idu da postave blokadu visoko **(dijagram 24)**. Međutim, umesto klasične Drag formacije oni ovde postavljaju Double High Pn'R, odnosno vrlo popularne i naširoko korišćene rogove. Iako je ovo zaista koncepcijski dosta različito od Drag pikova, mi ovo ipak moramo tretirati kao rani pik, i to ne samo zato što dolazi bez prethodne pripreme i zato što je pik zapravo pre igre. Naime, ovako visoko postavljeni rogovi imaju efekat da se odbrambeni visoki igrači u punoj brzini povlače unazad ka svom košu koji brane, jer samo tako mogu da iskontrolišu napadačkog beka s loptom (O1), koji takođe sa ogromnim momentumom izlazi iz blokade. Pored toga, linije kretanja i kontrole pika (a samim tim i linije povratka ili eventualnih rotacija) za te visoke X5 i X4 su duže i zahtevnije nego kod konvencionalnih rogova u pozicionom napadu. Paralelno s tim, i visoki igrači napada takođe uz veliku energiju rolaju ka košu, te dolazimo u situaciju da jednim jednostavnim dodavanjem od O1 ka O4 **(dijagram 25)** koji radi utrčavanje i u brzom kretanju (Stampede Cut) prima loptu i dobija otvorenu liniju prodora.

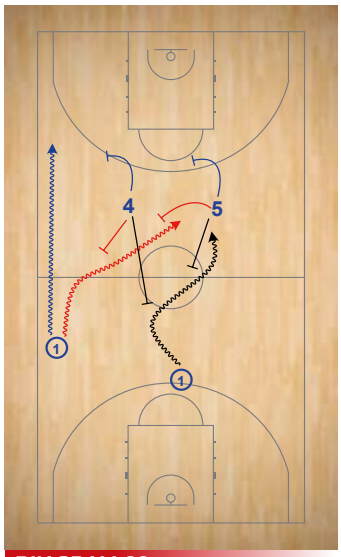
● Zadaci beka s loptom u pripremi Drag pika

Nakon što smo sagledali širu sliku primene Drag pikova, osvrnimo se sada i na neke sitne detalje i pojedinosti koji, ako su ispravno akumulirani jedan na drugom, mogu umnogome da poboljšaju ovakvu igru.

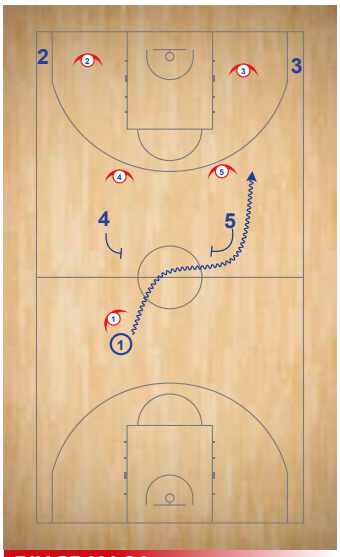
Komunikaciija i davanje naredbi (odnosno upravljanje ostalim saigračima na otvorenom terenu) ne gube na važnosti čak ni u situacijama kad do pika dolazi pre igre, kao u slučaju Draga. Vokalnost i ispravan govor tela našeg driblera u prelasku u prednje polje moraju biti takvi da svim saigračima na terenu jasno pokažu kakva je namera. Komfor koji Ballhandler oseća u dolasku s loptom mora biti iskorišćen tako što on diktira ritam i linije kretanja ostalih sigrača, pritom obraćajući pažnju na pozicioniranje odbrane. Takođe, sa aspekta tehnike – dribler treba da što

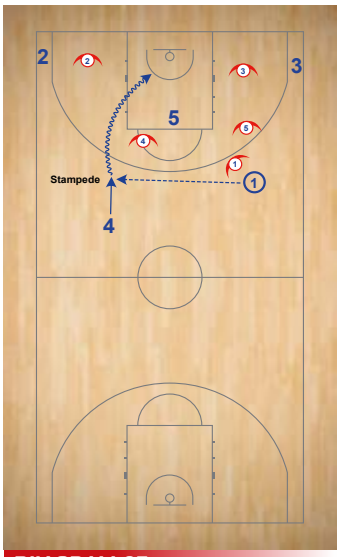
DIJAGRAM 22

DIJAGRAM 23

DIJAGRAM 24

DIJAGRAM 25

više koristi Float Dribble kada nije pod pritiskom i kad ga u prelasku njegov čovek čeka daleko niz teren. Taj Float dribble, odnosno kada je lopta tokom driblinga dosta više na dlanu nego uobičajeno, igraču s loptom daju više mogućnosti za promene pravca i ritma kretanja u trenutku kad treba da iskoristi Drag pik (ili pak ode od blokade).

Dalje, mi od našeg driblera tražimo da pre svega generiše što više momentuma u zadnjem polju. Ovo ne bi po pravilu značilo da on uvek mora da dribla jako brzo – on treba da dribla dovoljno brzo i da na mesto za pik stigne u pravo vreme, u dobroj sinhronizaciji sa svojim visokim. Međutim, čak i u situacijama kada bek dolazi mnogo pre svoga visokog na mesto pika – on svakako može da uradi nešto što će mu pomoći. Naime, čekajući svog visokog, bek treba da navede od pika i isfintira Reject **(dijagram 26)**, tako otežavajući posao u odbrani i svom X1, a naročito visokom X5, koji obojica moraju da koriguju poziciju i da iskontrolišu prodor, a pritom posle kasne na pravi Drag pik koji sledi. Preporuka je da se bek s loptom, iz tog neiskorišćenog Rejecta, u blokadu vraća rolingom, jer mu takva promena omogućava da ostvari veći momentum sa ulaskom u pik.

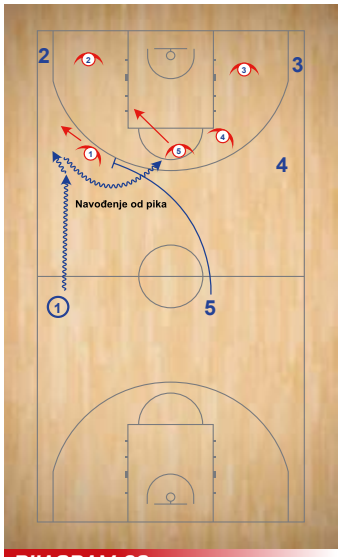
Dribler bi trebalo da (pod pretpostavkom da je desnoruk i da na Drag pik dolazi po desnom boku) u pik uđe prednjom promenom **(dijagram 27 – iz desne u levu ruku)**. Ovo mu, ponovo sa aspekta tehnike, omogućava da iz blokade izađe odgurujući se svojom levom nogom, koja je kod većine desnorukih igrača jača i eksplozivnija. Po istoj logici, ako već nije pod pritiskom odbrane i može da bira dribling, desnoruki dribler treba da na pik po levom boku dođe svojom unutrašnjom rukom, opet koristeći svoju jaču, levu nogu za potisak iz blokade **(dijagram 28)**.

U obe opisane situacije, bez obzira na to po kom se boku stiže na pik, svakako može doći do određenih varijacija – recimo, vrlo često će dribler koristiti promenu kroz noge ako je ugao dolaska visokog takav da diktira „ravniju" putanju driblera. Isto tako, ako se odbrane upravljaju prema dribleru koji je pretnja čak i visoko van zone šuta i u kontrolu ga uzimaju odmah po prelasku polovine terena (prema konceptu defanzivne tranzicije High Pickup Point), onda će taj Ballhandler vrlo često da koristi leđnu promenu kako bi njom ušao u pik, pritom zadržavajući svoj već ostvareni momentum i dobre kreirane uglove.

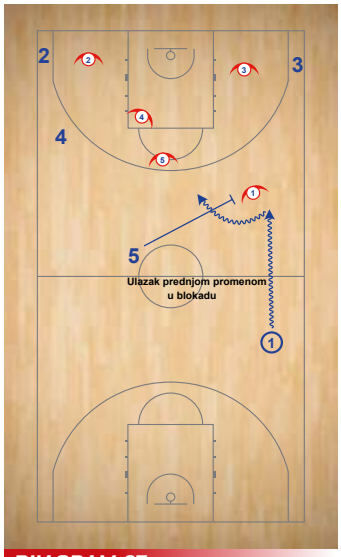
Zadaci visokog igrača kao blokera

Iako naizgled jednostavan, zadatak postavljanja blokade u dolasku sa sobom nosi određena pravila kako bi se taj pik uspešno odigrao. Najpre igrač koji postavlja pik mora da u optimalnoj brzini prati ritam svog driblera i s njim se za blokadu sretne u pravo vreme i na pravom mestu. Samim tim što je to uglavnom visoki igrač koji se poslednji priključuje sistemu ranog napada, on ispred sebe vidi celu igru i ima zadatak da pre nego što postavi pik eventualno koriguje loše pozicioniranje nekog od saigrača. U slučaju Double Draga, dvojica napadača koji postavljaju blokade moraju da efikasno komuniciraju jedan s drugim (po mogućstvu čak i neverbalno). Konačno, inicijativa za određena čitanja na samom piku (poput Slipa, Short Rolla, odlaska na skok u napadu...) olakšana je ako je i taj pik ispravno pripremljen na otvorenom terenu.

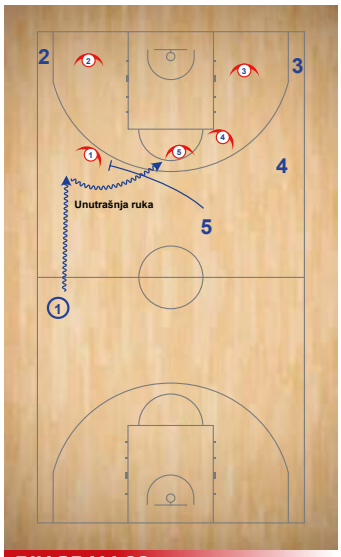
Kao napadači moramo biti spremni na svaku eventualnu inicijativu odbrane koja služi da bi se umanjile ili potpuno neutralisale prednosti nastale iz Drag Pn'R-a. Jedna od opcija za odbranu jeste da pik u dolasku **(dijagram 29)** brani „izguravanjem" (Push&Under). Branjenje blokade „ispod" od strane beka X1 mu omogućava da u ponovnu kontrolu Ballhandlera dođe na liniji za 3p. Ovo su po napad nepovoljne okolnosti i dribleru se znatno umanjuju opcije kojima raspolaže. U tom slučaju, napad želi da obori taj rani pik. To se čini tako što i Ballhandler i Screener vrše određene korekcije: dribler mora da driblingom nastavi ispod nivoa penala **(dijagram 30)** i okrenut leđima ka čeonoj liniji. Nešto niže postavljena blokada bi značila i nešto dublju tačku uspostave kontrole na lopti nakon pika za beka u odbrani i već smo ranije pominjali benefite takve igre čak i protiv blokada koje se brane ispod. Za to vreme, bloker O5 ima zadatak da što više ka košu uvede svog X5 koji ga izgurava – pre svega jer želimo nešto niži nivo blokade, a potom i mogućnost da na samoj blokadi bloker ugura odbr. X5 u putanju izlaska „ispod" njegovog odbr. beka X2. Konačno, čak i da nisu ostvarene nikakve prednosti nakon inicijalnog Drag pika, napad ima opciju za re-pik ka čeonoj liniji **(dijagram 31)**, koji se sada postavlja pod nešto drugačijim uglom nego što bi to bio slučaj da nije oborena prva blokada – ovaj oštriji ugao omogućuje dribleru veći momentum da pod noge napadne X5 na re-piku.

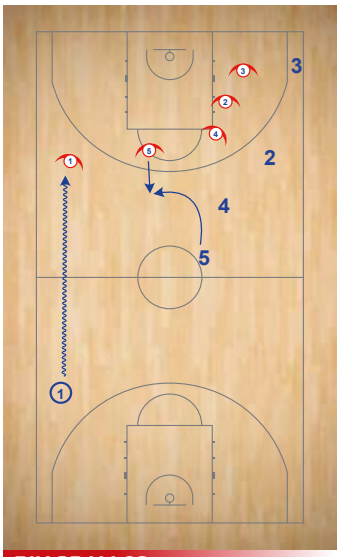
DIJAGRAM 26

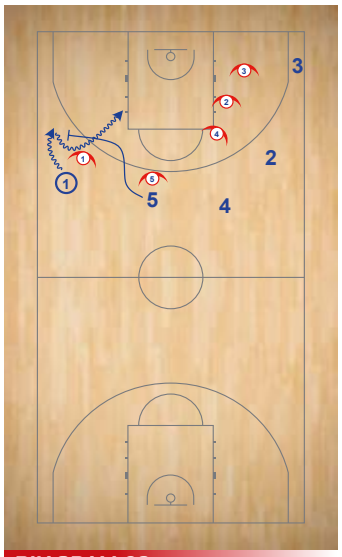

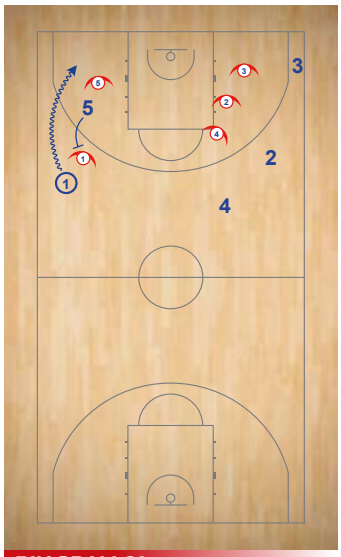
DIJAGRAM 27

DIJAGRAM 28

DIJAGRAM 29

DIJAGRAM 30

DIJAGRAM 31

Aleksandar Virijević, viši košarkaški trener

Ovaj individualni princip postavljanja za skok u napadu nakon rola primenljiv je na sve uslove pik igre, ali je ovde u ranom piku svakako posebno izražen, jer se Drag blokade izvode u nešto dužim linijama u odnosu na konvencionalne pikove „u poziciji"

Već je pomenuto da se Single Drag pikovi uglavnom igraju na strani i bliže bočnoj liniji. Međutim, ne smemo biti isključivi i oduzeti našem timu mogućnost da se ovakav koncept odigra i na uzdužnoj sredini terena.

Mogućnosti ofanzivnog skoka

Pored vrlo bitne uloge koju (uglavnom visoki) igrači imaju za postavljanje blokade u dolasku, oni isto tako imaju i nešto jače izražene prednosti upravo jer igraju protiv ne potpuno postavljenih odbrana. Jedan od segmenata igre gde se te prednosti mogu manifestovati jeste i na skoku u napadu koji sledi nakon različitih šuteva iz Drag pika.

Do pika na strani se dolazi vrlo rano u dolasku **(dijagram 32)** između O1 i O5. Bloker čita da bek u odbrani X1 pokušava da ne bude uhvaćen u blokadu, a za to vreme je X5 u određenom dropu – kakva god bila odbrana za X1, naš O5 se vrlo agresivno i prednjim pivotom otvara ka košu, a dribler O1 dobija šut s vrha reketa. U ovoj situaciji je ključno da bloker čita da se ne igra za njega i da prednost nije na rolu, već na perimetru – to za njega, Screenera, znači da ne sme da rola preduboko. On mora svoju liniju rola da skrati i da zaustavi kretnju ka košu otprilike u nivou drugog skakačkog mesta, i to najkasnije u trenutku kad njegov bek O1 hvata loptu sa obe ruke i započinje akciju šuta. Dok lopta leti ka košu, O5 se leđnim okretom zakreće ka košu **(dijagram 33 – naznačeno crvenom bojom)**, pritom koristeći momentum kretanja ka čeonoj liniji od strane X5, te se taj napadački visoki O5 pozicionira između odbr. visokog i koša, tako povećavajući mogućnosti za skok u napadu. Ovaj je individualni princip postavljanja za skok u napadu nakon rola primenjiv na sve uslove pik igre, ali je ovde u ranom piku svakako posebno izražen, jer se Drag blokade izvode u nešto dužim linijama u odnosu na konvencionalne pikove „u poziciji", odnosno ostvaruju se s više prethodno generisane energije, kako za driblera tako i za blokera.

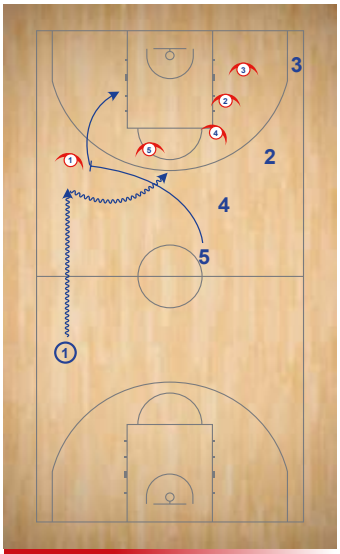
Uz situacije šuta s perimetra u prednosti na beku iz pika, mi možemo sistemski insisitirati i na ofanzivnom skoku i onda kada je realizacija iz blokade prodorom. Recimo da dolazi do Single Drag pika na strani **(dijagram 34)**, i to sa O5 kao blokerom. Takođe, pretpostavka je da je napadač O4 kao prvi ispred pika vrlo dobar šuter s koga se ne sme pomagati (Stun) na prvom pasu, te se X4 u ovoj situaciji zapravo približava svom čoveku ka liniji za 3p. Odbr. X1 pik brani preko, uz Drop visokog X5. Dribler O1 čita kretnje i agresivnost svih odbrambenih neposredno uključenih u pik (redom i po prioritetu – X5, X1, X4), te na vrhu reketa radi neznatno usporavanje s loptom uz pogled ka obruču (Hesitation Move), što služi kao svojevrsna finta za akciju koja sledi – forsirani prodor ka košu i igru protiv visokog X5.

S obzirom na to da je X5 već postavljen duboko u sredini reketa i da će vertikalno igrati na polaganje (ili uglavnom Floater s visokim lukom) od strane O1, O5 se takođe povlači dublje ka uzdužnoj sredini i njegov je zadatak da pokupi sve lopte koje se nakon eventualnog promašaja tu odbijaju, u srce reketa ili ka strani šutera O1. Međutim, ono što je za nas ključno u kontekstu skoka u napadu od strane drugog visokog O4 koji je branjen u svojevrsnom Denyu – on nema potrebe da čeka na perimetru, čim vidi da je njegov bek s loptom agresivan iz ranog pika sa O5 i da će napasti prodorom. O4 se u tom slučaju u punoj brzini (i u snažnom kontaktu ramenom sa svojim X4) spušta ka niskom postu na inicijalnoj strani Drag pika **(dijagram 35)**, gde ima dobre šanse da uzme taj skok u napadu. Pritom, važno je napomenuti i to da oba beka ispred pika imaju svoje zadatke – da se povlače ka sredini, i to O2 duboko ka zadnjem polju, gde on zapravo postaje prvi Safety u defanzivnoj tranziciji, dok se O3 iz kornera penje ka krilu i odatle čeka svoj prvi naredni zadatak, ofanzivni ili defanzivni. Ovim kretanjem dvojice napadača O2 i O3 izbegavamo situaciju da u trenutku šuta imamo četiri igrača na čeonoj liniji (hipotetički, da se ne pomeraju ka sredini – imali bismo O1/O5/O4/O3), što je krajnje nepovoljna situacija za tranziciju u odbrani i kontrolu kontranapada u slučaju promašaja i skoka u odbrani.

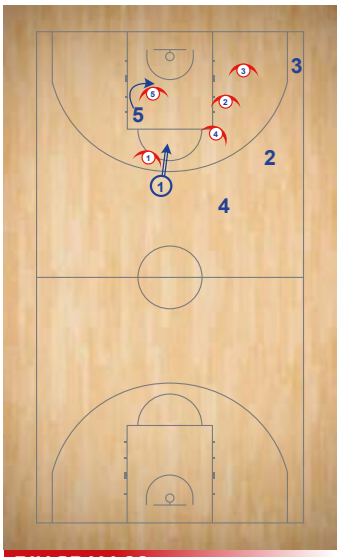
Varijacije u Double Drag igri

S obzirom na to da donosi dosta prednosti, opcije duplog pika u dolasku se mogu koristiti na razne načine i modifikovati se tako da još više povećaju mogućnosti za poentiranje.

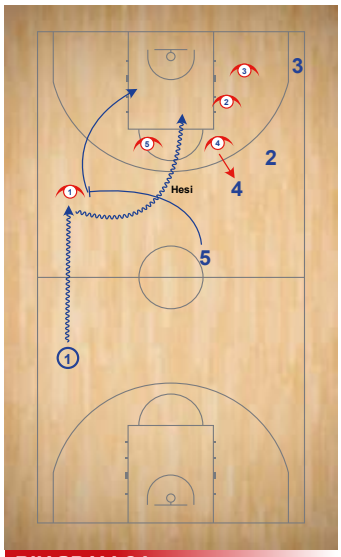
Napadački bek s loptom prenosi loptu niz teren **(dijagram 36)** i u toj situaciji prepoznaje govor tela i agresivnost koja sledi od sX4, koji je blizu svom čoveku i blokadi na lopti koja bi usledila u konvencionalnom Drag piku. Dribler O1 preuzima inicijativu i „preskače" taj prvi pik sa četvorkom, tako što Skip pasom nalazi svog O5 koji je dublje u terenu, bliže liniji za 3p, a čiji je čovek X5 dalje od svoga

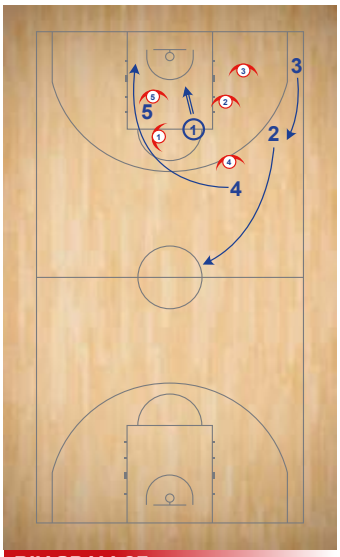
DIJAGRAM 32

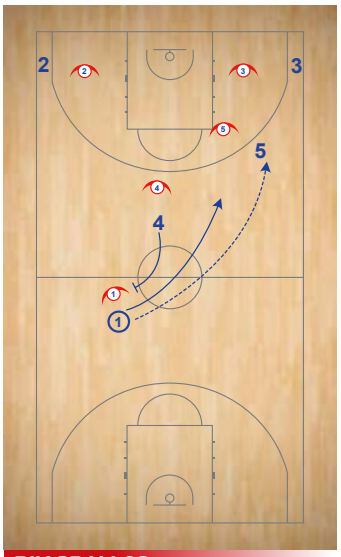
DIJAGRAM 33

DIJAGRAM 34

DIJAGRAM 35

DIJAGRAM 36

igrača. Čim se O1 oslobodio lopte i dodao je do petice, on prima blokadu od četvorke i nastavlja dalje ka centru kome je dodao. Pretpostavka je da će ta prva blokada bez lopte od O4 biti branjena „ispod" od strane X1.

U nastavku, O1 se spušta dublje ka O5 i ide de primi povratno uručenje **(dijagram 37)**,. Vrlo je bitno da napadač O5 jednim kratkim driblingom „podigne" nivo uručenja, jer na taj način otežava svom X5 koji u tom slučaju ne brani statični Hand-off. Takođe, igrom iz kratkog driblinga petici je lakše da koriguje ritam i tehniku uručenja ka svom beku, a u zavisnosti od načina odbrane X1. Usled uglova koji su kreirani, inicijalne prednosti stvorene uvodnom blokadom od O4, kao i zbog momentuma s kojim O1 ulazi u Hand-off – vrlo su velike mogućnosti za poentiranje, a u prikazanoj situaciji napad rešava tako što je X5 stavljen u ogroman pritisak, mora da pomogne na O1 na uručenju i dobija se lagani pas (uglavnom o pod) na O5 koji prednjim pivotom rola iz uručenja (prednjim pivotom nakon što je dao vrlo kratku blokadu s minimalnim kontaktom na uručenju, ili čak i bez kontakta sa X1 – nema potrebe za snažnom blokadom jer najveći teret blokade podnosi O4). Nakon prijema na Nailu O5 iz pune brzine ide ka košu u realizaciju.

Uz ovu prethodno opisanu opciju napad se može odlučiti i za vid saradnje blokadama bez lopte nakon Double Drag pika. Mogućnosti su brojne za ovakvu igru: Veer blokade s prvog blokera za šutera u korneru, koncept Spain Pn'R, koji se naslanja na pik u dolasku, ili čak Ram blokade visoki–visoki kao priprema za sami Double Drag... Ove opcije variraju u svojoj kompleksnosti (samim tim i u zahtevima za sinhronizaciju), ali svakako je da izlazna igra iz Double Draga ne mora nužno da bude složena.

Napad dolazi niz teren i postavlja se klasični 77 Double Drag **(dijagram 38)**. Međutim, prvi bloker O5, umesto da odmah rola ka košu iz tog prvog pika, ipak se otvara nešto malo više u širinu i čeka nastavak akcije. O4, koji je bio drugi po redu u Double Dragu, produžava iz svog pika u blokadu visoki–visoki za O5 **(dijagram 39)** i dribler ima opciju da nađe jednog od dvojice visokih (naznačeno plavom bojom, i u oba slučaja slede otvoreni šutevi).

Čak i za slučaj da nije ostvarena dovoljna prednost iz ovakve blokade, a lopta je prosleđena do O4, koji radi Pop-out **(dijagram 40)**, opcije kontinuiteta su vrlo fluidne: O4 s loptom nadriblava na uručenje (Dribble Pitch) sa svojim O2 inicijalno u korneru. Četvorka ponovo radi otvaranje u širinu iz kog prima loptu i time se stvaraju idealni uslovi za donju izolaciju, odnosno igru 1:1 na niskom postu za napadača O5.

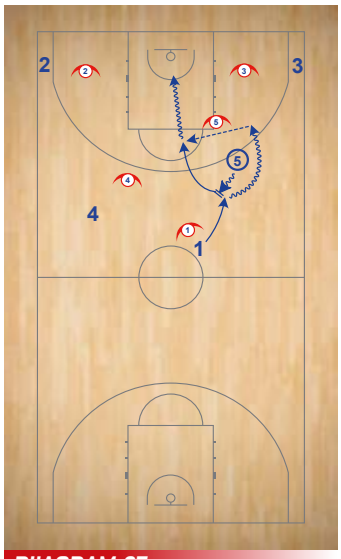
U obzir moramo uzeti i vremensku organizaciju ovakve pripreme za unutrašnju igru 1:1 koja se naslanja na rani pik: naime, ako je pretpostavka da je do ranog pika tj. Double Draga došlo otprilike u šestoj sekundi poseda (dakle na satu za napad stoji nekih 17-18 sekundi), a da nam je za čitavu sekvencu (zaključno sa distribucijom na O5) potrebno otprilike još dodatnih šest-osam sekundi – onda smo u tom ritmu zapravo spustili loptu na niski post s nekih desetak sekundi preostalog vremena za napad. To ostavlja dovoljno i prostora i vremena za dobre kreacije, čineći Double Drag segment odličnom pripremom za druge tipove igre, odnosno u ovom slučaju čineći igru na niskom postu jednom od opcija kontinuiteta nakon Double Draga.

Zaključak

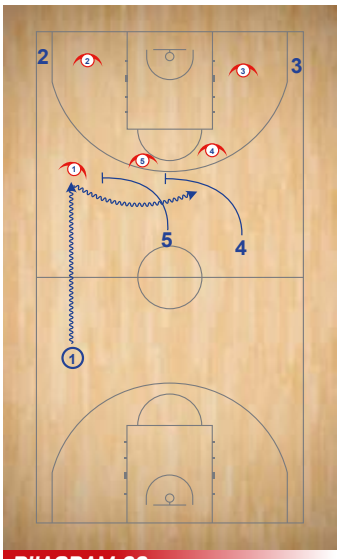
Iako je Drag Pn'R po svom konceptu izvorno igra s blokadama na lopti, ipak se umnogome razlikuje od pika koji se postavlja u pozicionom napadu, svaki sa svim svojim specifičnostima ili pak prednostima koje treba da donese. Mi onda kao treneri takvu brzu igru s blokadama moramo tako i tretirati, pre svega u selekciji ranog pika i da li će se na njemu uopšte (i koliko) insistirati, a potom i u metodskom postupku u obuci igrača za blokade u dolasku. Dalje, iako se u ovom tekstu kao dribler i igrač s loptom za koga se igraju blokade uglavnom navodi plejmejker, tj. igrač na poziciji 1, ti Drag pikovi se mogu igrati za svakoga napadača iz petorke u igri, a neretko čak i za visoke igrače na poziciji 5 koji su obučeni za igru licem na perimetru (a opet prema konceptu inverzije Pn'R-a, odnosno blokadama „mali za velikog"). Ono što je svakako zajednički imenitelj i za Drag blokade i za pik u poziciji jeste da su oba tip igre koji apsolutno traži uključivanje svih igrača na terenu, a kako bi se optimizovali uslovi za korišćenje pika.

Što se tiče budućnosti i nekih projekcija za ovaj način igre – pretpostavka je da će Drag Pn'R još i više dobijati na važnosti, jer smo svedoci svojevrsnog „organizovanog uprošćavanja" igre u napadu, a rane blokade u sebi kao koncept nose tu zlatnu sredinu između apsolutne slobode u kreaciji i, nasuprot tome – ipak kontrolisane i organizovane igre.

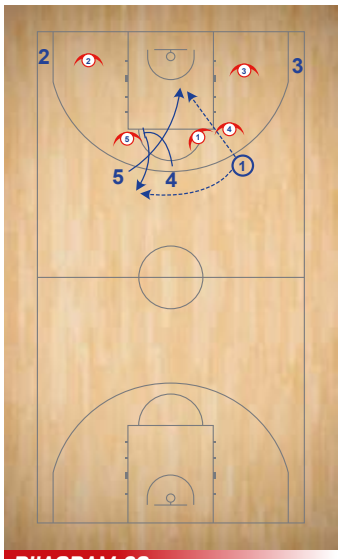
Iako je Drag Pn'R po svom konceptu izvorno igra sa blokadama na lopti, ipak se umnogome razlikuje od pika koji se postavlja u pozicionom napadu, svaki sa svim svojim specifičnostima ili pak prednostima koje treba da donese

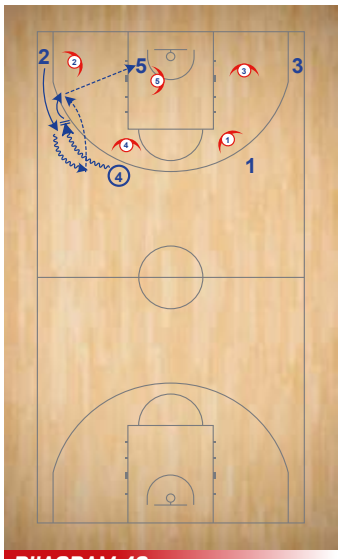
DIJAGRAM 37

DIJAGRAM 38

DIJAGRAM 39

DIJAGRAM 40

Željko Obradović, predavanje na Klinici „Dušan Ivković"

Kreiranje izolacionih situacija u postavljenom napadu

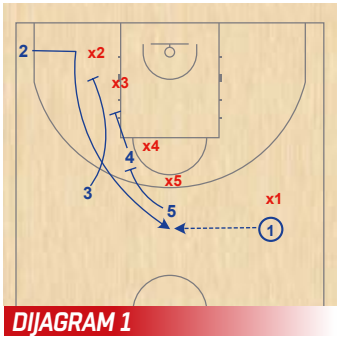
Košarka je kompleksna igra, razvija se iz godine u godinu, ali to ostaje njena osnovna filozofija. Bogatstvo košarke leži u pojavljivanju novih ideja, jer dolazi novi igrači, novi mladi treneri, došlo je do toga da treninga ima sve manje, a utakmica sve više

Kada u svom timu imate jednog igrača koji ima sposobnost da na visokom nivou igra jedan na jedan i na taj način kreira velike prednosti za svoju ekipu, onda je treneru u znatnoj meri lakše da postavi igru u napadu. Kada on napada, cela odbrana mora da se prilagodi i na taj način stvaraju se viškovi na terenu. Što se odbrane tiče – obrnuto je. Ukoliko imate jednog igrača koji u odbrani nije sposoban da odgovori visokim zahtevima igre jedan na jedan, dolazi do problema. Košarka je kompleksna igra, razvija se iz godine u godinu, ali to ostaje njena osnovna filozofija. Bogatstvo košarke leži u pojavljivanju novih ideja, jer dolazi novi igrači, novi mladi treneri, došlo je do toga da treninga ima sve manje, a utakmica sve više. Svi ti faktori zbirno, a i pojedinačno utiču na to da košarka iz dana u dan kao sport raste.

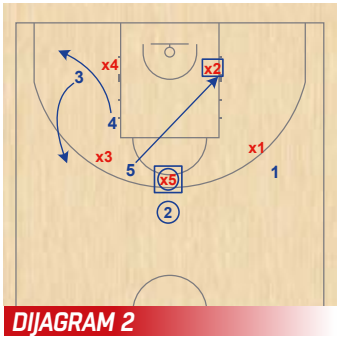
Trener mora da ima slobodu da na treninzima radi ono što misli da je potrebno. Igrači neće uvek razumeti zašto trener nešto radi na način na koji radi. Malo je onih koji će trenera pitati za razlog zašto se nešto radi na treningu.

Svaki napad se igra zato što imamo ideju šta želimo da dobijemo iz njega, znamo za kog igrača igramo i kako možemo da kreiramo prednosti. Mnogi napadi su kreirani kako bi igračima olakšali igru jedan na jedan, da budu u pravo vreme i u optimalnim uslovima u stanju da mogu da napadnu. Najčešće situacije kada posežemo za takvim setovima su kada je protivnički tim u bonusu (najlakše da se tada ode na liniju slobonih bacanja, ali moramo imati u vidu da li taj igrač za koga se igra izolacija može u visokim procentima da bude uspešan s linije penala).

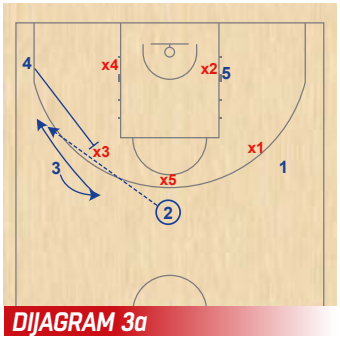
Počinjemo s tranzicionim napadom koji je igrao Real Madrid za vreme Pabla Lasa. Napad je za najboljeg šutera u ekipi, te se za njega postavlja trostruka uzastopna blokada. Ovom situacijom želimo da naš šuter prođe kroz tri blockade, što je veoma teško za odbrambenog igrača ako ne dolazi do preuzimanja **(dijagram 1).** Najčešće će doći do preuzimanja tokom prve blokade gde bek postavlja za beka. Postoji šansa da možda i odbrambeni igrač 4 takođe preuzme, ali na poslednjoj blokadi se može napraviti najveća prednost ukoliko i tu dođe do preuzimanja. Pretpostavimo da je odbrambeni igrač 5 preuzeo igrača 2. Gornji Missmatch, ostali igrači koriguju svoje pozicije na terenu kako bi pripremili teren igraču 2 da može da igra izolaciju **(dijagram 2).** Smatramo da je 2 sposoban da u igri jedan na jedan pobedi protivničkog visokog igrača. Ako ostali njegovi saigrači u napadu budu samo stajali u mestu, odbrana može da timski organizuje svoje aktivnosti kako bi pomogli svom visokom igraču koji se nalazi u nepovoljnoj poziciji u gornjem Missmatchu. U napad ćemo uključiti ostala četiri napadača u ovu izolaciju. Igrač 3 će zatražiti loptu od igrača 2 te će korigovati svoju poziciju ka njemu u nekoliko koraka i to je fintirajuća kretnja. U tom trenutku igrač 4 će na odbrambenom igraču igrača 3 postaviti Flare blokadu. Ukoliko tada dođe do preuzimanja, igrač 4 će se otvoriti ka košu i biće u jako dobroj poziciji **(dijagrami 3a i 3b).** Na drugoj strani, takođe će doći do iste saradnje između napadača 5 i 1. Ali neće doći u isto vreme, prvo jedna strana pa druga. Igrač 2 neće odmah koristiti dribbling, već će sačekati. Ukoliko nije došlo do rešenja iz prvo jedne Flare saradnje, pa zatim i druge, ostali igrači će raširiti **(dijagram 3c).** Nakon toga 2 napada svog čuvara.

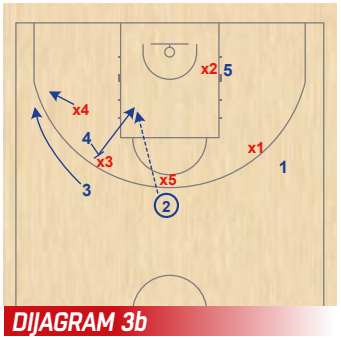
DIJAGRAM 1

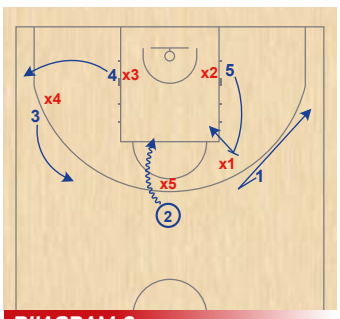
DIJAGRAM 2

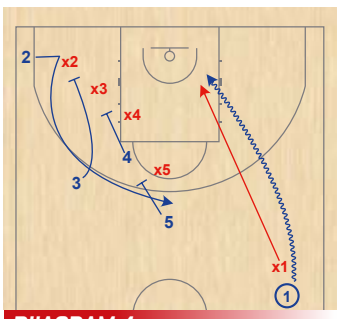
DIJAGRAM 3a

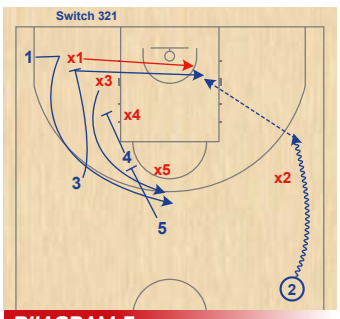
DIJAGRAM 3b

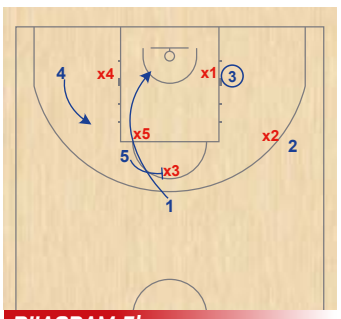
DIJAGRAM 3c

DIJAGRAM 4

DIJAGRAM 5a

DIJAGRAM 5b

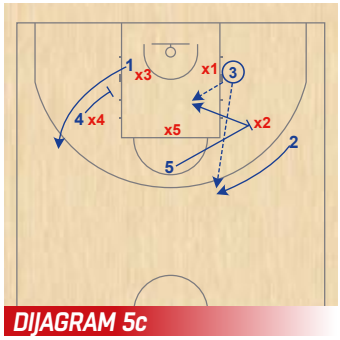
U samom startu ovog napada već postoji jedna izolacija, a to je igrač 1 i njegov čuvar. Odbrana je koncentrisana na trostruku uzastopnu blokadu pa ukoliko 1 napadne, neće biti pomoći na njemu **(dijagram 4).**

Iz istog napada, ali sada je bek 2 na prenosu i postavlja napad, a naš plejmejker je u korneru i za njega se postavlja trostruka uzastopna blokada. Igrač 3 je prvi koji postavlja blokadu na 1 i ukoliko dođe do preuzimanja 3 i 1, igrač 3 će se otvoriti ka košu i tražiti loptu na niskom postu. Odbrana je vezana jer je na slaboj strani dvostruka blokada za igrača 1 **(dijagram 5a).** Timovi na različit način organizuju svoju odbranu kada je lopta na niskom postu. Nekad će pomoć dolaziti s prvog pasa, nekad sa sredine, nekad otpozadi. Potrebno je igračima napomenuti šta će se dogoditi kada dobiju loptu u određenoj situaciji i kako na osnovu toga da reaguju. Odbrana će uvek dati nešto, a na napadu je da bude strpljiv, da prepozna i da na kraju uzme to što odbrana daje. Lopta je kod 3 na niskom postu, sada ponovo uključujemo ostale napadače u igru. Igrač 5 pravi blokadu igraču 1, koji utrčava ka košu **(dijagram 5b),** a nakon toga nastavlja svoju kretnju te pravi još jednu blokadu, i to sada igraču 2, koji se otvara na perimetru. U slučaju preuzimanja poslednje blokade, 5 se otvara ka košu. Igrač 4 prvo širi, a onda pravi još jednu blokadu za igača 1, koji izlazi gore nakon prvobitnog utrčavanja **(dijagram 5c).** Ukoliko ne bude preuzimanja na jakoj strani između 2 i 5, igrač 5 će se okrenuti i postaviti još jednu blokadu za 5. Na slabijoj strani 4 pravi leđnu blokadu za igrača 1 **(dijagram 5d).** Ukoliko nema dodavanja, igrač 3 nastavlja da igra 1na1 bez ikakve pomoći drugih odbambenih igrača jer se svi napadači kreću bez lopte.

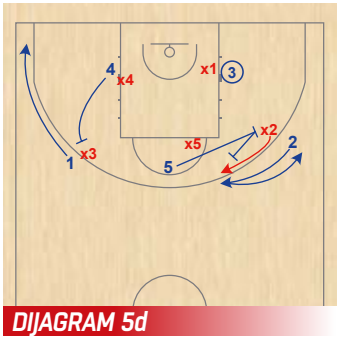
Drugi izolacioni napad će biti iz sledećeg rasporeda. Igrač 2 kreće iz dubine, dovodi svog odbrambenog igrača do linije penala i zatim u najvećoj brzini koristi blokadu igrača 5 i otvara se za prijem lopte **(dijagram 6a).** Velika snaga ovog napada je promena ritma igrača 2, koji u startu ima fintirajuću kretnju postavljanja blokade na igraču s loptom, zatim kao što je rečeno menja smer i brzinu te se otvara na drugoj strani. Sa svakim ponovljenim ovim napadom odbrambeni igrač na igraču 2 će biti agresivniji, tako da se nameće sledeća opcija, a to je da 2 zalomi ka košu oko blokade igrača 5 (**dijgaram 6b).** Nastavak ovog napada jesu blokade visokih igrača na bekovima, 4 na 3 na jednoj strani i 5 i 1 na drugoj strani. Želimo da damo priliku obojici šutera da mogu budu u najboljoj mogućoj poziciji na terenu **(dijagram 6c).**

Sledeća opcija iz istog napada jeste da 2 postavi blokadu igraču s loptom 1. Pretpostavka je da će odbrana preuzeti. Iz tog preuzimanja možemo doći do prednosti usledi potencijalne nedovoljne komunikacije bekova u odbrani **(dijagram 7a).** Nastavak je isti kao ranije. Sada igramo za 4, koji je šuter. Nakon izlazne kretnje igrača 2 preko blokade igrača 4, igrač 2 će zalomiti oko blokade i postaviti još jednu blokadu za igrača 4, koji će biti otvoren **(dijagram 7b).** Da bi igrač 4 bio u izolaciji, dodajemo saradnju kroz horizontalnu blokadu igrača 2 (koji nakon toga radi tzv. Flash cut)) i igrača 5, koji ide na niski post. Pozicija igrača 1 je jako važna, ne sme da stoji na sredini. Ili će ići bliže, ili dalje od lopte jer je potrebno da njegov igrač ne bude u delu terena gde očekujemo Flash igrača 2 **(dijagram 7c).**

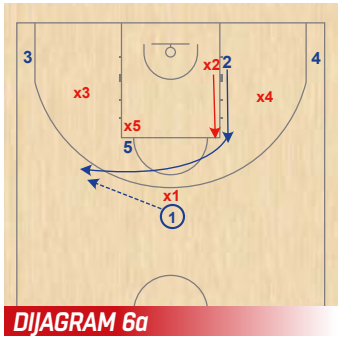
Trener mora da ima slobodu da na treninzima radi ono što misli da je potrebno. Igrači neće uvek razumeti zašto trener nešto radi na način na koji radi. Malo je onih koji će trenera pitati za razlog zašto se nešto radi na treningu

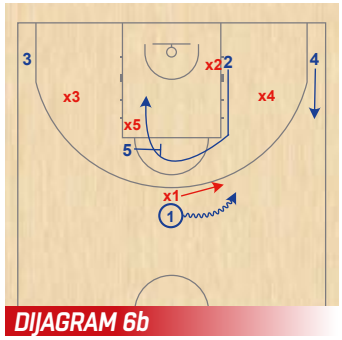
DIJAGRAM 5c

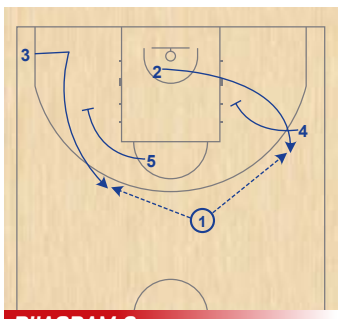
DIJAGRAM 5d

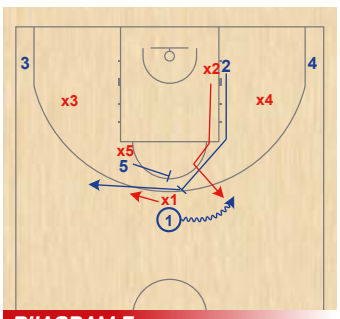
DIJAGRAM 6a

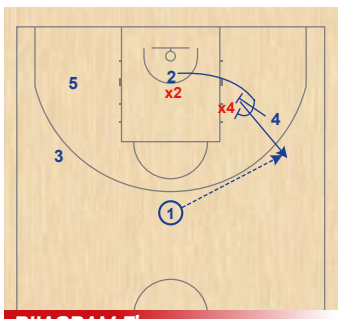
DIJAGRAM 6b

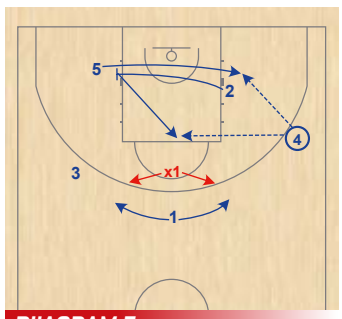
DIJAGRAM 6c

DIJAGRAM 7a

DIJAGRAM 7b

DIJAGRAM 7c

Svaki napad se igra zato što imamo ideju šta želimo da dobijemo iz njega, znamo za kog igrača igramo i kako možemo da kreiramo prednosti. Mnogi napadi su kreirani kako bi igračima olakšali igru jedan na jedan, da budu u pravo vreme i u optimalnim uslovima u stanju da mogu da napadnu

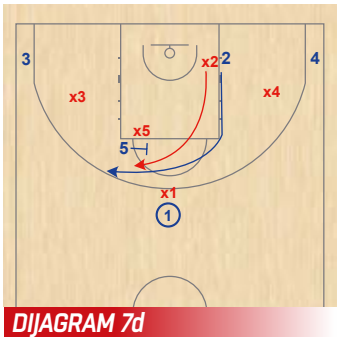
Treća opcija iz istog seta: Odbrambeni igrač na igraču 1 već očekuje da će lopta ići na igrača koji izlazi iz dubine i blago se pomera ka toj strani. Napadač s loptom menja ritam i napada. Najčešće će na tom prodoru pomoći igrač na poziciji 5. S obzirom na to da na napadačkom beku 1 pomaže odbrambeni 1, preporuka je da napadač zaustavi. Za to vreme napadač 5 dolazi iza njegovih leđa i biće najverovatnije otvoren za šut za dva poena **(dijagram 7d i 7e).**

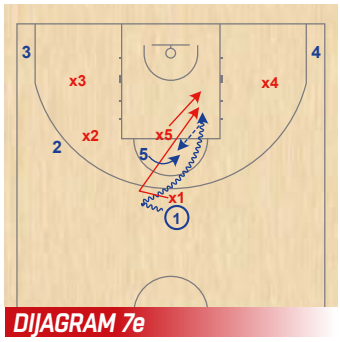
Četvrta opcija: Napadač 2 izlazi iz dubine i zalama oko blokade igrača 5, koji se nakon toga otvara za prijem lopte od igrača 1 **(dijagram 8a).** Sledi finta uručenje, te igrač 1 odlazi okolo i postavlja donju blokadu za igrača 3. S druge strane igrač 4 takođe postavlja donju blokadu za igrača 2. Igrač 5 sa obe strane ima opcije **(dijagram 8b).** Prikazaćemo situaciju kada on izabere igrača 3 s kojim igra uručenje i otvara se ka košu **(dijagram 8c).** Isto radi i u slučaju da aktivira igrača 2, ali je opcija da se preko trećeg igrača spusti lopta na niski post **(dijagram 8d).**

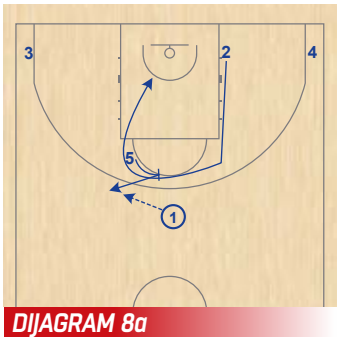
Ukoliko je odbrambeni igrač 5 previše agresivan i ne dozvoljava napadaču da uruči loptu, pod pretpostavkom da naš visoki igrač može da napada spolja i igra licem, u slučaju preagresivne odbrane (mnogi treneri zbog uručenja koje sledi traže od svojih odbrambenih igrača da što je moguće više opterete igrača s loptom te iseku uručenje), traži se od njega da napadne koš prodorom. Postoji šansa da će iznuditi faul ukoliko to uradi na adekvatan način. Ostatak tima radi identične kretnje kao ranije (donja blokade), ali igrači koji koriste blokade moraju da budu svesni toga i da ne idu na uručenje, već da se otvore u širinu. Blokeri moraju brzo da se otvore u korner i na taj način omoguće proctor koji je neophodan igraču 5, koji je u izolaciji. Takođe, u ovu poziciju možemo staviti i igrača na poziciji 4 **(dijagram 9).**

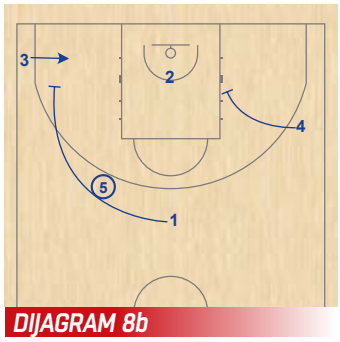
Još jedna opcija iz ovog napada jeste kada tražimo najlošijeg odbrambenog beka kojeg naš napadač želi da napadne. Isti raspored – igrač 2 dolazi iz dubine i postavlja blok na igraču s loptom. Nakon toga zovemo i igrača 3 iz kornera koji takođe dolazi u blokadu. Došlo je do preuzimanja i napadamo jedan na jedan tog igrača kog smo u početku targetirali kao nedovoljnog dobrog u odbrani **(dijagrami 10a i 10b).**

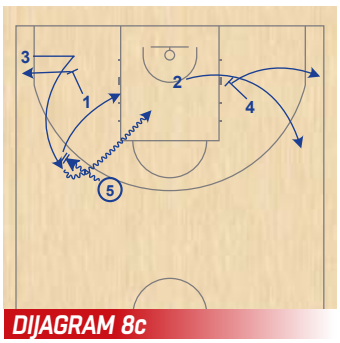
Treći napad i ideje kako iz njega dolazimo do izolacije je sledeći: Igrači 1 i 4 imaju P'n'R saradnju na laktu. U momentu blokade igrač 2 u punom sprintu prelazi u drugi korner, a igrač 4 se otvara u širinu. Na taj način kreirali smo za njega priliku da igra jedan na jedan, a takođe ima i opciju dodavanja za igrača 5, koji je na niskom postu **(dijagram 11a).** Sledeća opcija jeste uručenje igrača 1 za igrača 3 nakon blokade koju je igrač 1 igrao sa 4 (pop i nastavlja svoju kretnju u korner). Sledi centralni P'n'R igrača 3 i 5 **(dijagram 11b).** Ukoliko dođe do preuzimanja na centralnom P'n'R, dolazimo do današnje teme – izolacija. Ukoliko imamo prednosti na niskom postu, igrač 4 mora da koriguje svoju poziciju – te

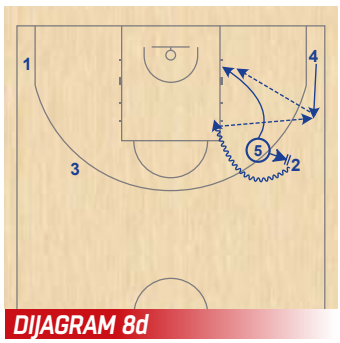

DIJAGRAM 7d

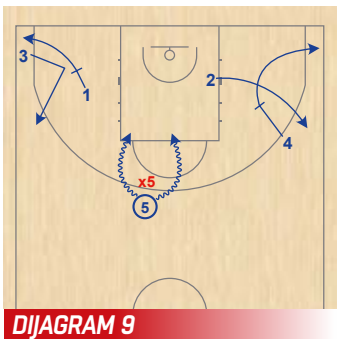

DIJAGRAM 7e

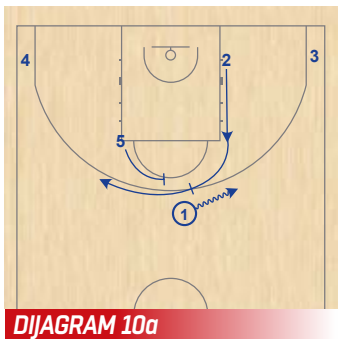

DIJAGRAM 8a

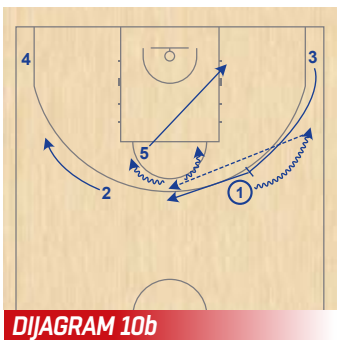

DIJAGRAM 8b

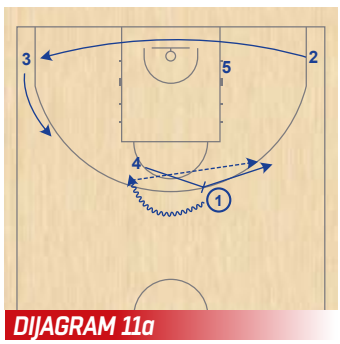

DIJAGRAM 8c

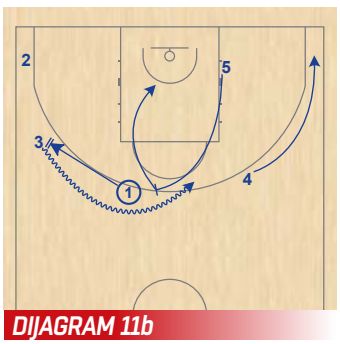

DIJAGRAM 8d

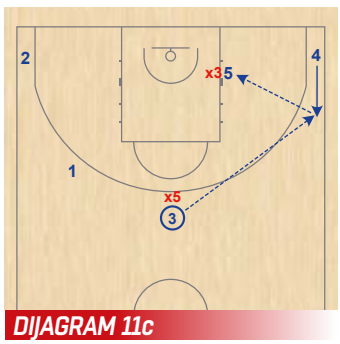

DIJAGRAM 9

DIJAGRAM 10a

DIJAGRAM 10b

DIJAGRAM 11a

DIJAGRAM 11b

DIJAGRAM 11c

da otvori liniju dodavanja kako bi primio loptu od igrača 3 i prosledio je igraču 5 na niskom postu **(dijagram 11c).** Ukoliko nam je nakon preuzimanja ostalo više od 10 sekundi, ova opcija je prihvatljiva. U drugom slučaju, da je ostalo manje od 10 sekundi – igraćemo gornji Missmatch. Odbrambeni igrač 3 će dati sve od sebe da onemogući napadaču 5 prijem lopte (3/4 ili Front). Tada sledi Flash cut igrača 2 ka liniji slobodnog bacanja. Ostali igrači u napadu koriguju svoje pozicije **(dijagram 11d).** Zbog situacije koju smo Flash cutom kreirali, očekujemo pomoć odbrambenog igrača igrača 1 i to onda znači da po automatizmu imamo otvorenog igrača u korneru (1) **(dijagram 11e).**

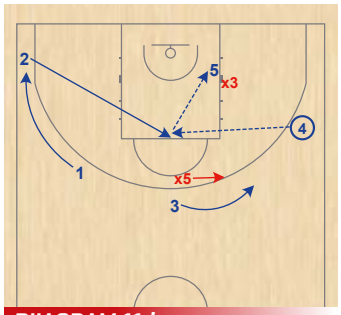
Svoju pažnju sada posvećujemo jednoj od opcija kako napasti gornji Missmatch. Iz istog napada došli smo u raspored koji smo imali nakon preuzimanja tokom P'n'R na centralnoj poziciji **(dijagram 12a).** Igrač 3 ima prednost u odnosu na odbrambenog visokog igrača. Napašće ga na sledeći način. Dodaje loptu igraču 1, a u isto vreme igrač 5 odlazi na suprotni niski post, a 4 u suprotni korner. Na taj način postoji mnogo prostora za igrača 3 **(dijagram 12b).** Igrač 3 pravi nekoliko brzih fintirajućih koraka ka lopti (kako bi pomerio dodatno svog čuvara, pogotovo ako se od odbrambenog igrača zahteva da ne dozvoli ponovni prijem lopte igrača 3, te je pripremio što je mogući duži Close out), a onda u punom sprintu se otvara dalje od lopte i uz lob dodavanje igrača 1 može da napadne svog visokog čuvara **(dijagram 12c).** Ukoliko je X5 previše agresivan u gornjem Missmatchu, opcija Backdoor je nešto što je poželjno. Raspored igrača je jako kvalitetan, te eventualne rotacije u odbrani koje bi bile prouzrokovane Backdoor utrčavanjem mogu biti kažnjene **(dijagram 12d).**

Isti napad, drugi izlaz. Nakon uručenja 1 za 3 treba da sledi P'n'R sa 5, ali umesto toga igrač 3 će fintirati da želi da ide ka sredini i usledиće brzo dodavanje za igrača 1 te će on imati priliku da napadne. Za to vreme igrač 2 neće preći u drugi korner, ali mora da natera svog igrača da se kreće tako da će ući u reket i vratiti se na svoje mesto **(dijagrami 13a i 13b).**

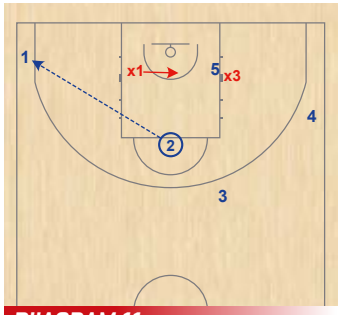
Još jedna opcija za igrača 4 da igra izolaciju je sledeća: početni P'n'P igrača 1 i 4 je isti. Lopta ide u ruke igrača 4, sledi uručenje sa igračem 3. Nakon tog uručenja igrač 3 dodaje igraču 4, koji ima dobru poziciju za igru 1 na 1 **(dijagrami 14a, 14b i 14c).**

Sledeći napad:

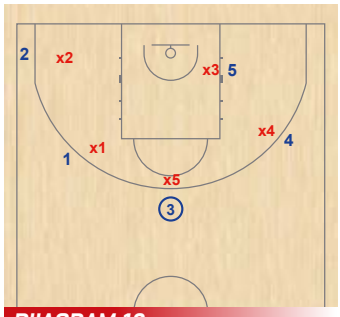
Igrač 1 dodaje loptu igraču 4. Za to vreme igrač 5 postavlja blokadu za igrača 3 ukoliko nas odbrambeni igrač 3 prati na blokadi (**dijagram 15a).** Ukoliko se odbrana odlučila za Top lock vrstu odbrane, sledi Backdoor **(dijagram 15b).** Ukoliko je došlo do preuzimanja, opcija je dodavanje na igrača 5, koji utrčava ka lopti **(dijagram 15c).** Mnogo mogućnosti imamo iz ove saradnje. Nastavak ove kretnje je sledeći: igrač 1 postavlja blokadu kako bi igrač 5 izašao na perimeter i primio loptu. Nakon toga igrač 5 dodaje loptu igraču 1 i sledi P'n'R saradnja na stra-

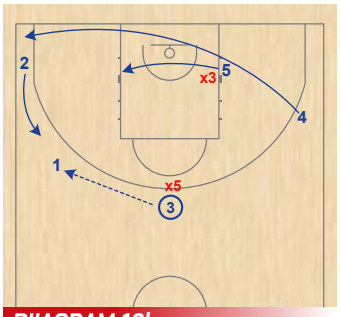
DIJAGRAM 11d

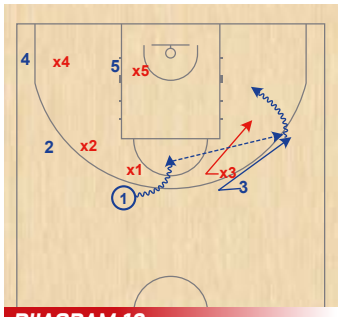
DIJAGRAM 11e

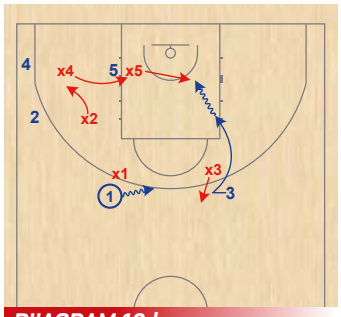
DIJAGRAM 12a

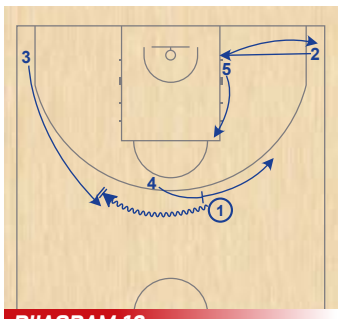
DIJAGRAM 12b

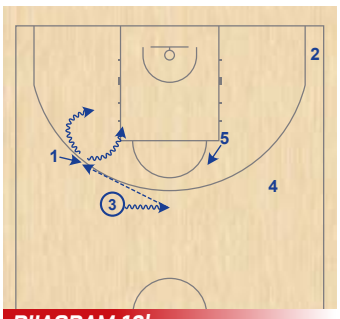
DIJAGRAM 12c

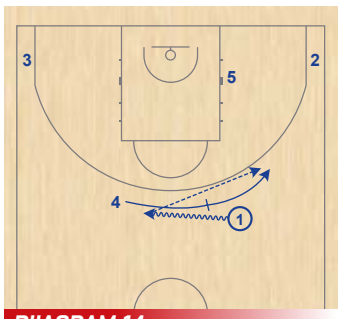
DIJAGRAM 12d

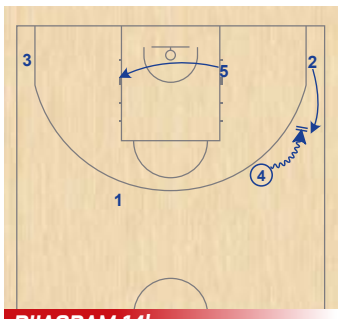
DIJAGRAM 13a

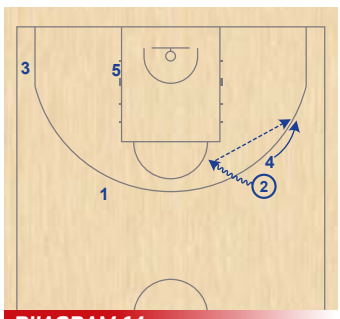
DIJAGRAM 13b

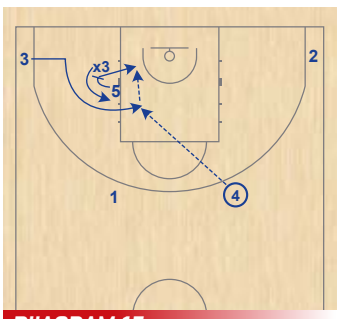
DIJAGRAM 14a

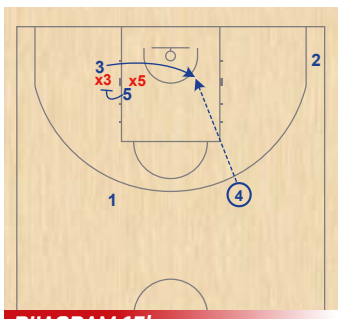
DIJAGRAM 14b

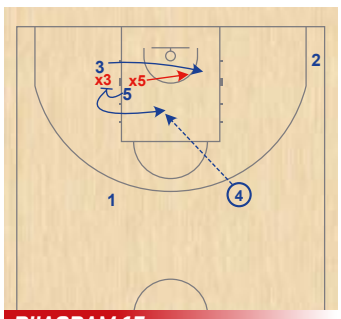
DIJAGRAM 14c

DIJAGRAM 15a

DIJAGRAM 15b

DIJAGRAM 15c

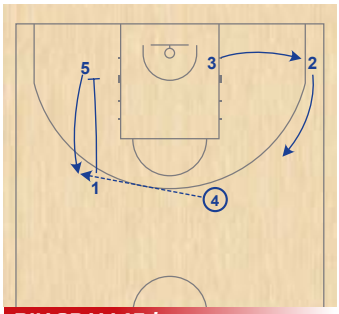
ni gde nema pomoći **(dijagram 15d i 15e).** Igrač 4 može biti na različitim pozicijama u ovom rasporedu: može biti na centralnoj poziciji, i to u ulozi igrača koji će povezati dve strane terena u slučaju da P'n'R saradnja igrača 1 i 5 ne uspe **(dijagram 15f).** Druga opcija je da neposredno pre P'n'R saradnje utrči u srce reketa, traži loptu. Na taj način on je blokirao svog igrača u odbrani i onemogućio ga da pomogne na igraču 5 **(dijagram 15g).**

Drugi ulazak u ovaj napad je preko P'n'P saradnje igrača 1 i 4 koji se otvara u širinu **(dijagram 16a).** Po prijemu lopte, na strani pomoći igrač 2 i 5 sarađuju kroz ranije rađeni Flex, a igrač 4 dodaje loptu igraču 3 na strani **(dijagram 16b).** Igrač 2 traži loptu nakon Flexa, a nakon toga postavlja leđnu blokadu igraču 4, koji utrčava ka košu, a igrač 2 se otvara kako bi primio loptu **(dijagram 16c).** Sledi P'n'R saradnja igrača 3 i igrača 5 na centralnoj poziciji **(dijagram 16d).** Želimo da igrač 4 bude u uslovima da može da igra 1 na 1 nakon P'n'P saradnje, ali istovremeno igrač 2 je dobar šuter. Nakon Flex saradnje, igrač 5 će napraviti blokadu za igrača 2, koji će imati izlaznu kretnju **(dijagram 16e i 16f).**

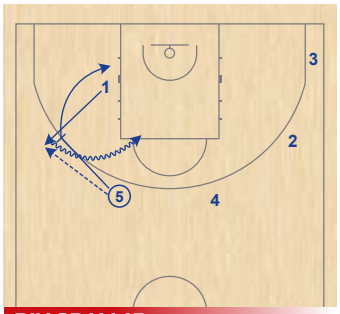
Veoma je važno da se svi napadači kreću i samim tim uključe odbrambene igrače, da im ne dopuste da pomažu u velikoj meri kada dođe do izolacije. Izolacija može da bude na bilo kom delu terena u zavisnost od kvaliteta i veština koje poseduju igrači u timu. ●

Priredio: Petar Đorđević,
viši košarkaški trener

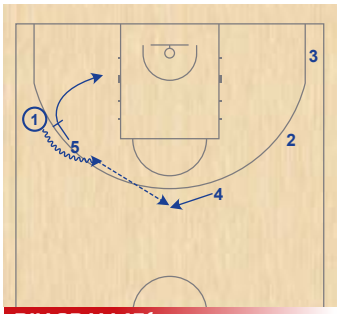
Veoma je važno da se svi napadači kreću i samim tim uključe odbrambene igrače, da im ne dopuste da pomažu u velikoj meri kada dođe do izolacije. Izolacija može da bude na bilo kom delu terena u zavisnost od kvaliteta i veština koje poseduju igrači u timu

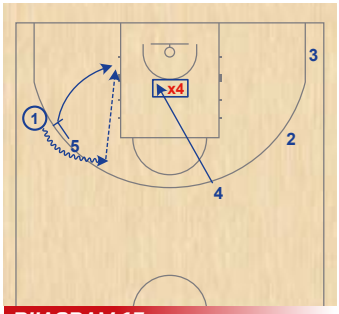
DIJAGRAM 15d

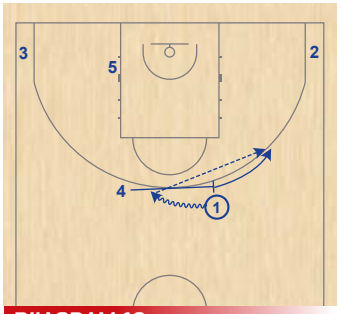
DIJAGRAM 15e

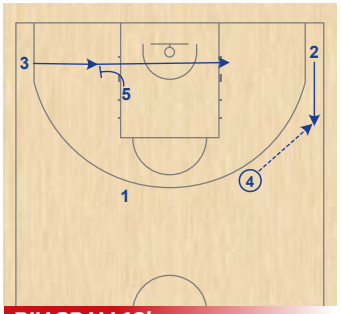
DIJAGRAM 15f

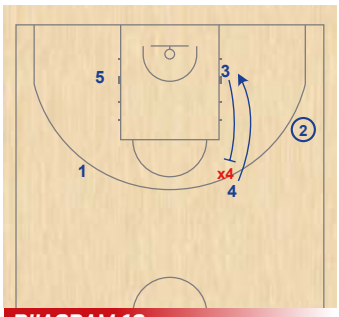
DIJAGRAM 15g

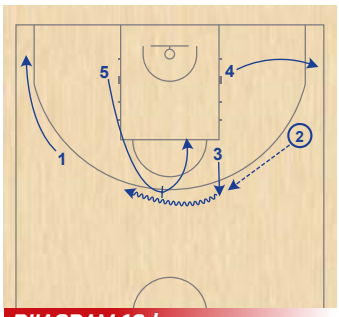
DIJAGRAM 16a

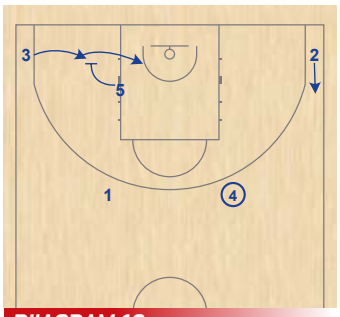
DIJAGRAM 16b

DIJAGRAM 16c

DIJAGRAM 16d

DIJAGRAM 16e

DIJAGRAM 16f

25 Anniversary

adidas

УКТС
SERBIAN ASSOCIATION OF
BASKETBALL COACHES
KSS